

WESTERN ROMAN
LASSO
Cijena 300 d broj 719

VIA

Jim Wilmeth:

KRVAVA ZEMLJA

Jim Wilmeth

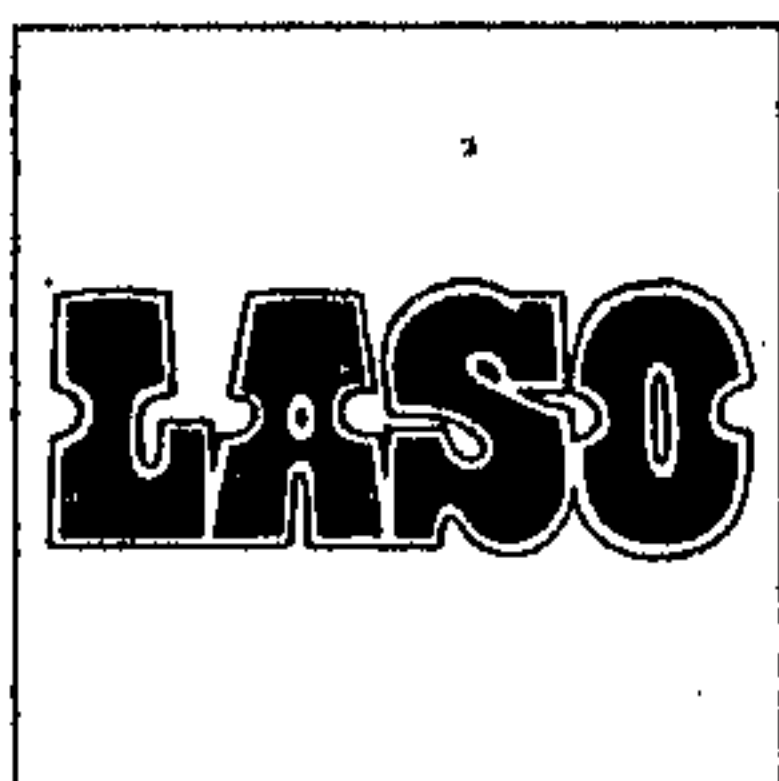
KRVAVA ZEMLJA

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik Milivoj Pašiček
Izdavač: NIŠPRO VJESNIK (v. d. predsjednika
Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) –
OOUR Informativno-revijalna izdanja (v. d.
direktora Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Za-
greb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555 i 519-555
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.),
Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl.
i odg. urednika), Milivoj Pašiček, Biserka Pupavac
(pomoćnik gl. i odg. urednika)
Tisak: NIŠPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotaci-
ja i OOUR TM

Urednik: Ana Hrašćević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Tehnički suradnik: Branka Ožegić

Jim Wilmeth: Krvava zemlja
Naslov originala: Hellfire at Brimstone
Copyright: VPA
Recenzija: Branko Kosec
Prijevod: Marjan Krmpotić

Laso broj 719 izlazi 24. 7. 1987.
u nakladi od 66.000 primjeraka.

Predio Sjedinjenih Američkih Država gdje je danas savezna država Oklahoma, pretrpio je, dok je prošlog stoljeća bio organiziran u tzv. Indijansko područje, više nasilja nego bilo koja druga pokrajina. O tome svjedoče mnogi dokazi.

Indijansko područje bilo je tada pod upravom pet indijanskih plemena a kako tu nisu postojala naselja bijelaca, nije bilo ni organizirane policijske i sudske vlasti. Stoga se na to područje slijevao sav bijeli ološ iz susjednih država, bje-gunci, ubojice, silovatelji, pljačkaši, revolveraši. Bili su to okorjeli i vješti borci protiv kojih Indijanci nisu mogli, niti smjeli, išta poduzimati.

Do koje se mjere tim područjem, službeno zvanim Indian Territory, vladalo nasilje najbolje ilustrira djelovanje poznatog suca Isaaca C. Parkera koji je željeznom rukom provodio zakon na tom području ali nikada nije iskorijenio zločince iako je za svoje dvadesetgodišnje karijere sudio u preko trideset tisuća slučajeva, osudio oko devet i pol tisuća ljudi od čega stotinu sedamdeset i dvojicu na smrt vješanjem. Izvršavajući njegove naloge za hapšenje, Indijanskim teritorijem krstarilo je oko dvije stotine šerifa od kojih je šezdeset i pet poginulo na dužnosti. Ukupno je na području, od njegova naseljavanja do 1906.

poginulo stotinu i četiri predstavnika zakona, dvostruko više no u bilo kojem drugom dijelu Sjedinjenih Država u istom razdoblju.

Priču koju ćete pročitati izmišljena je. Radnja se zbiva na Indijanskom području u vrijeme kad je smrt listom kosila glave. Šerif Heck Bruner nije izmišljen. Ubijen je 10. veljače 1893. Šerifi Charlie Cope-land, Dave Rust, William Bethel i Thad Mayginnis ubijeni su u tim krajevima 1880.godine. Šerif Zeb Born je izmišljen.

Dave Rudabaugh ubio je uzničara u jesen 1880. u Las Vegasu. Njega i Billyja Kida uhvatio je Pat Garrett sa svojom oružanom potjerom poslije puškaranja kod Smrdljivih izvora. Fred Waite, Red Buck i Charlie Bryant bijahu nastanjeni na indijanskom području i tamo su vjerojatno i umrli prirodnom smrću. Mama Anderson je izmišljena. Krvavi Bill Anderson bijaše neženja i nije imao obitelji. Louis Dalton, otac braće Dalton, živio je nedaleko od tvrđave Reno i bijaše miroljubiv čovjek, koji nije kršio zakona. Angus McKeever je izmišljen, kao i ostali likovi u ovoj priči.

Premda je ova priča plod piščeve mašte, ona se mogla i zbiti. Nasilja je u to vrijeme bilo toliko da se svaka priča iz tog doba može doimati vjerojatnom i mogućom.

I

Povorka konjanika sporo je kaskala uskom stazom što je vodila do ovećeg proplanka. Popodneвно sunce prosijavalo je kroz gusto granje visokih borova i jarkim uskim zrakama obasjavalo tmurna lica jahaća i dostojanstveno uspravno držanje Sare Friend.

Konjanik što je jahao prvi zaustavi konja i sklizne sa sedla. S dugocijevnom puškom u rukama pozorno je promotrio proplanak.

Muškarci su sjahali i oprezno uzeli motriti sumračne sjene što su skrivale rubove proplanka.

—Mrtvi su. Svi. I Catonovi—obznanio im je malodušni glas uz prigušen jecaj.

Sara Friend polagano je sjašila sa sedla. Niske, kose zrake sunca, osjenčale su duboke bore što ih je u njezino lice urezala bol spoznaje da joj je krvna osveta ugrabila i muža i sina. Lice joj se zgrčilo od neutješne tuge. Došlo joj je da zajecca, ali sve je suze već prolila nad ostalim svojim mrtvim sinovima, pa ni plakati više nije mogla.

—Ako je to božja volja—u vapajuće—neka mu i bude!

—Majko!—Pogleda je čili momčić. Ramena su mu se zatrzala od zatomljena jecaja.—Je li to otac?

—Da, Harley. Otac i tvoj brat Amos.

Suze su mu grunule niz lice. Obrišao ih je prstima.

—Stari je Devlin jahao s Catonovima—istisnuo je tiho. Tako mi sve-

ga—povišenim će glasom—osvetiću mu se!—Kleknuo je uz mrtvog oca. —Oče, kunem ti se. Oko za oko, zub za zub!

Sara je kleknula uz sina, zagrlila ga i privukla k sebi.

—Nemoj tako, Harley. Zatrt će nam se sjeme ne prestanemo li prolijevati krv. Budi ti taj koji će prestati.

—Nikad!—Harley odmahne glavom.—Zakleo sam se ocu.Neka netko drugi prestane.

—Ne možete mu to zabraniti, gospodo.—Neki stariji čovjek stajao je uz njih.

—Ali on je tek navršio četrnaestu!

—Ja sam imao dvanaest kad sam prvog ustrijelio.

—Poći ću za njima. Idem odmah—poletno će Harley, naprčivši zlurado usta.

Mladić neki na to se ogleda i uperi oči u Harleyja.

—Znali su da će ih napasti. Spremno su ih dočekali, tog Devlina i Catonove. Nema toga u okrugu Dewitt tko bi im bio mogao umaknuti; nitko osim Devlina. No, pobili smo barem Catonove.

—Wesu Hardingu ne bi umakao.

—Ali Harding je u Lampasasu.—Mladić je potresao glavom.—Ne možeš ti ubiti Devlina. Prezelen si ti još za to.

—Ubit ću ga! Vidjet ćete. Ubit ću ga!

Luke Devlin škiljio je u gustu kišicu ispod svog klobuka široka i oborena oboda. Brada neobrijana već tjedan dana, prekrila je njegovo mršavo lice, ali ne i njegovu mrzovolju i strepnju. I dok mu je toga odvratnog truckanja u sedlu već bilo navrh glave, od Žutostjenog kanjona u srce mu se utolila i neka zla slutnja. Baš kao onomad u Tombstoneu prije nego što u nj nahrupiše Wyatt Earp, Doc Holliday i onaj Luke Short.

Mladi mu se brat Raf zamomčio, pa je Luke ostavio posao pomoćnika šerifa i zaputio se s njime kući. *Dosta je bilo skitnje, pomislio je. Platili smo sve dugove očeva ranča. Sad nas čeka samo još uživanje.*

— Rafe! — Obrnuo je glavu prema bratu iza sebe. — Jesi li vidio ikakva znaka života otkako smo izjahali iz gudure Žubor — voda?

— Ne tupi! Jedva vidim slijediti i tvoj trag po ovoj kišurini! — odbrusi mu brat.

Kiša se nešto prorijedi i Luke kroz nju opazi jahača što počne bježati podbovši bjesomučno konja. Nestao je u sumaglici. Luke se uspravi. Oštrim je pogledom šibao sumaglicu, a zatim se ponovo obratio mladem bratu:

— Neki je jahač iskočio pred nas.

— Pokazao je rukama niz padinu.

— Kauboj?

— Možda. Zbrisao je čim nas je spazio.

— Što ćeš sada?

— Ne znam, ali zla me slutnja muči.

Raf se zagledao u svoga starijeg brata, pa posegao za puškom iz toka u sedlu.

— Predugo si bio pomoćnik šerifa, pa ti se sad svaka protuha čini razbojnikom.

— Možda, možda — odvrati mu

Luke — ali zašto je pobjegao čim nas je ugledao?

— Žuri se čovjeku. Možda je nešto zaboravio — reče Raf i slegne ramenima. Zagledao se znatiželjno u brata. Luke bi se rijetko kad zabrinuo. Ali kad se zabrinuo, nikad bez razloga.

— Zašto li se smucaju ovuda u ovo doba dana, po kiši? — Ne tari glave. Još koji kilometar i kod kuće smo.

Luke se nasmijuljio u brk. *Sve će biti dobro, pomislio je. Radit ćemo s ocem na ranču. Svojski ćemo pljunuti u šake.*

Zaobišli su nabujalo jezerce, koje bi inače presušilo u ljetnoj žegi. Blato se lijepilo konjima za kopita. Zrikajući prema suncu, Luke je pogledom tražio ranč. Odjednom začuje puškaranje.

— Luke, pogledaj: naš ranč! Kuća nam gori! — povikao je Raf, dojavivši uz bok bratu.

Luke podbode kobilu u trk.

— Čuvaj se jahača, Rafe! — doviknuo je bratu i izvukao šarpericu iz toka u sedlu. S ranča se uzdizao gust oblak dima i sukljao u nebo uz vrcave iskre što su ih izbacivali žarki plameni jezici ližući kuću. Luke oplete kobilu i podbode je ostrugama. Zagrabila je snažno nogama, ali joj kopita kliznuše niz blato i životinja padne na bok.

Iskočivši na vrijeme sa sedla, Luke se baci u grmlje i sakrije se u šiprag. Čvrsto je stezao šarpericu i piljio u sjenovite likove muškaraca i konja što promicahu oko kuće kroz nisku sumaglicu.

— Ukradoše ocu konje! — zaprepšteno vikne Raf.

Luke je oklijevao trenutak, ali nije mogao ustegnuti srdžbu dok mu je pred očima gorio očev ... Njihov ranč!

Uzdahnuo je duboko, uperio pušku, nanišao i pritisnuo okidač. Puška se trgla, a cijev poskočila. Rukajahača palikuće poletjela je uvis, a on je pao sa sedla. Luke osjeti turbožno zadovoljstvo dok je čučao iza niska šipražja. Ubacio je nov metak u cijev.

U općem metežu palikuće srnu prema Lukeu, ali začas se okrenuše natrag prema konjima, vinuše se u sedla i dadoše se u bjesomućan galop. Jedan je zastao uz čovjeka što je ostao ležati u blatu. Pogledao ga je, pa grunuo za ostalima.

Lukeova se crna kobila uskobeļjala na noge. Okrenula je glavu kad je Raf ustao i mahnito zapucao za kradljivcima. Pucnji su zatomili topot kopita. I Lukina je šarperica grunula još jednom. Njezino teško zrno podiglo je mlaz vodenih kapljica za bjeguncima. A oni nestadoše. Progutale ih kiša i tmuša magla što se lijeno vukla po udolju.

U iznenadnoj tišini čulo se samo kako rominja kiša. Crne i niske guste oblačine vukle su se na istok. Bljesak munje sijevne i propara nebo onkraj Caprocka. Odjednom se prolomi grmljavina i otutnji nebom u daljinu. Zastor oblaka se istanji i počne se lomiti.

Luke, prokisao, zacvokoće od studeni, pa potišteno uzdahne gledajući Rafa.

— Odmazda za prepad na farmu starog Conklina u okrugu Dewitt. Mislim da je oca opaućila osveta.

— Nije! — potrese Raf glavom. — Pa to je bilo prije petnaest godina.

Dok su stajali i osupnuti gledali u rasplamsani oganj kuće u plamenu, krov na kući stade se urušavati.

— Krv ne može zaspiti — tiho će Luke kao da govori sâm sebi. Nikako nije imao volje da potraži gdje je otac. Znao je da je mrtav.

Raf pogna korakom svog mustanga prema kući, a Luke pođe do mrtvog čovjeka u mlaki na dvorištu. Nije poznavao čovjeka koga je ustrijelio i koji je sad ležao izvrnut na leđa, raskrećenih nogu. Njegove ugasle oči bijahu dvije duplje pune bistre kišnice. Zanimalo ga je tko je taj čovjek, pa mu je pretražio džepove.

Kesa duhana, džepni nož i list naslovljen na Jaba Creasona, kod Buckshot Johna, Brimstone, Indian Territory... bijaše sve što je u njima našao. *Po svemu sudeći, došli su iz Brimstonea*, zaključio je. Skinuo je s pokojnika opasač s koltom, uhvatio svoju kobilu i zajahao, a pokojnikova konja poveo sa sobom, pa se sitnim sporim koracima dovukao do izgorjele kuće. Hladna jeza prolazila mu je niz kralješnicu pri pomisli što će tamo ugledati.

Vatra je još tinjala. Kišne su kapi šistale na žeravici što je još klijala pod pepelom. Nebo se počelo razvedravati, a kiša je polako putovala prema istoku, onkraj Caprocka. Munje su sijevale sve dalje i dalje, a tutnjava gromova valjala s njima na istok.

Raf je izašao iz zemunice u kojoj su svi prezimili one prve godine kad su došli na visoravan. Stajao je pokunjen i šutio dok je Luke vezao konje za potkraćen stup. Pogleda Lukea i pokaže glavom prema zemunici.

— Našao si oca? — zapita Luke, a Raf kimne glavom. Oči mu bijahu skrivene ispod oboda niska šešira. Njegova usta, dvije tanke crte, grčevito pri tom zadrhtaše. — Idem ga pogledati — reče Luke te pođe teška koraka u zemunicu. Vrata su visjela otvorena. Svjetiljka je žmirkala na uzneredenu stolu uz ne-

dovršeno pismo. Lukeu zastane dah.

Otac je mlohavo sjedio skvrčen, preko stare henrijevke koju je držao u krilu. Kolt mu je bio u koricama. Njegovo se teško zdepasto tijelo previnulo i prikliještilo mu desnu ruku. Očeva glava s kratko ošišanom kosom uvukla mu se među ramena, kao da je htio izmaknuti kosi smrti.

— Do bijesa — promrmljao je Luke piskutavim glasom. Zakašljao se i duboko udahnuo, pokušavajući srediti misli, pa se stao pažljivo ogledavati po sobi. Buljio je u strop i zidove, a da zapravo ništa nije vidio. I tad se sjetio kako su ih u toj zemunici otac i mati štitili od studeni one prve zime kad su dojahali u brda. Ona je umrla u proljeće... njihova majka... u vrućici koja je začas sažgala njezino prozebilo i slabašno tijelo.

Dvije su mu suze kanule niz obraze. Osjetio se izgubljen, zbunjeno i smeten nelagodnom što se toliko ganuo.

A ona nije voljela tu vrletnu visoravan, upamtio je, premda se upravo ona bila zainatila da se onamo sklone kako bi Rafa i njega, Lukea, spasila od nemilosrdne ruke krvne osvete.

Oca je uvijek smetalo ako bi u kuću ušao u kišnom ogrtaču. Stoga ga je skinuo i spustio na pod. Skinuo je i šešir i kleknuo uz oca.

Dakako, krvna osveta, reče sam sebi. Otac je bio presitan rančer da bi mu itko bio zavidan i zbog toga ga ubio.

— Znam da ne voliš obećanja, oče — počeo je tiho. — Bilo, pa prošlo... običavao si govoriti. Ali ovaj put neće tako lako proći. Dajem ti častnu riječ, ubit ću svakoga za koga utvrdim da je sudjelovao u ovom

umorstvu — izrekao je na kraju glasno i jasno. Zatim je duboko udahnuo, pa dodao: — I kaži majci da ćemo svima vratiti milo za drago prije nego što vam se pridružimo.

— Amen! — odsiječe Raf s praga zemunice.

* * *

— Uzeo sam ono pismo sa stola — reče Luke dok su stajali uz očev grob. — Otac ga je nama napisao. Samo nekoliko redaka. Veli da je Harley Friend viđen u Tascosi zajedno s Daveom Rudabaughom.

— Zar Harley Friend iz okruga Dewitt? — upita Raf i pogleda brata.

— Da, on. Čuo sam već za njega.

— Onda je bio dječčić.

— Nije više. Tada je imao četrnaest godina, a u srcu već dovoljno zloće za desetoricu odraslih.

— U to nema dvojbe.

— Otac piše da se propitivao za njega. A dodao je i još jedan redak na kraju stranice. Veli da je Harley s još nekima nahirupio ovamo. Vjerojatno misli ovamo na ranč.

— On ga je i ubio — rekne Raf i spusti lopatu.

— Pismo je za mene dovoljan dokaz. Otac je znao da ga Harley progoni. Stoga je i želio da se vratimo kući — reče Luke, pa se okrene prema grobu majke.

— Majka više nije sama.

— Sad je u dobrom društvu — složi se Raf i obriše suzu. — Znam da ljudi ovdje ne običavaju tugovati za mrtvima, ali meni nedostaju moj otac i majka. — Pognuo je glavu. Nije više bilo suza u njegovim očima kad je ponovo pogledao Lukea. — Ti veliš da su došli s indijanskog područja. E, pa, odoh ja tamo! — rekne Raf i odbaci lopatu u prikrak.

– Iz Brimstonea, stoji u pismu. Pričekaj, idemo obojica! – dovikne Luke pošto je još jedanput pogledao u grobove svojih roditelja.

Nebo se razvedrilo. Zasjalo je sunce. Raštrkani oblaci još su se nadvijali nad dalekim obzorjem. Obojica su kraj svježeg humka od blata pod kojim je ležao mrtav pljačkaš i palikuća, pogledala prema kanjonu Palo Duro.

– Podemo li odmah, sutra ujutro smo u kanjonu – reče Luka.

– Kako ćemo prepoznati Harley-ja kad ga nikad nismo vidjeli?

Propitat ćemo se. Netko će ga već poznati i reći će nam – odvrati mu Luke netremice gledajući stazu.

Obrisi šestorice jahača, što su nemilice pred sobom gonili krdo konja, izbiše na prigušeno svjetlo kasnoga kišnog poslijepodneva. Konji su kaskali kraj niskoga trnovitog grmlja uz južni rub kanjona Palo Duro i silazili zavojitom stazom u klanac.

Krupan muškarac, što je jahao na čelu družine, zaustavi konja uz liticu i osvrne se.

– Harley! U koji koral? – povikao je da nadjača topot konja.

– Onaj preko potoka! – Harley Friend se doimao krupniji u sumračju nego što je doista bio. Lice mu se u polutami nije moglo pravo razaznati, a glas mu je ječao promuklo, jarosno i otresito. Naslonio se sedlu na oblucje i okretao glavom, gledajući konje u mimohodu.

– Rance! Drži te proklete konje na okupu, nespretnjakoviću! – zagrmio je na maloga kaubojca na kraju krda. Rance kimne glavom i čvorastim bičem oplete najbližeg mustanga po sapima.

Harley se zagleda uz stazu što se iza njih utapala u kiši. Sumaglica i rosulja pritislule su visoke trav-

njake. Studena vlaga prodirala je do kostiju.

– Čim strpamo konje u koral, naložit ćemo vatru da se otkravimo. Sav sam se smrznuo – reče Harley jahaču kraj sebe.

– Ozebao sam i ja i svojski ogladnio. Misliš li da su za nama?

– Nisu još. Najprije će pokopati starog Devlina. – Nasmijuljio se Harley od puka zadovoljstva. – Ostala su još dva skota. Kad i oni budu mrtvi, odoh ja u Wyoming.

– Dobro si to smislio, ali mene je strah da nas ne zaskoče. Ispere li kiša tragove, onda možemo mirno spavati.

Harley zakima glavom.

– A ti sad trkom dolje u kanjon i pazi da nam konji ne zablude nizvodno. Jesi li razumio?

– K vragu i konji! Neće oni nikamo.

– Ne blebeći i tornjaj se dolje s tom tvojom debelom guzičetinom! – zaurao je Harley, a oči mu zakrvaviše. – Ti su konji poludivlji. Razbjezat će se u tren oka. A pobjegnu li, oderat ću te, Rede! I čim ih strpaš u koral – dodao je srdito Harley – odmah se vrati ovamo. Želim da podješ do zemunice lovaca na bizone i izvidiš ima li koga tamo.

Na licu Reda Bucka čitalo se da mu to baš nije odveć drago. Podigao je uzde i odjezdio niz stazu u kanjon.

Harley se kiselo nasmijuljio.

– Odrastao muškarac – zagundao je – a u njega nema pameti ni koliko u junca. – Podigao je glavu i ogledao se oko sebe. – Hej, Rance, tvoja mi majka reče da si vrstan konjušar! Pokaži što znaš i drži te konje na okupu! Ne želim da mi se razbježe!

Rance Anderson kimne potvrdno

glavom i potjera začelje krda niz stazu.

Dva se jahača primakoše Harleyju.

— Pogani Joe Green predvodi krdo — napomene jedan od njih. — Red Buck pazi na njih da ne pobjegnu nizvodno, a Rance ih utjera u koral. A što da mi učinimo?

— Ti — obratio se mršavijem — ostani ovdje na straži i pozorno motri stazu. Javi mi čim nešto opaziš. Andy — nastavi Harley češkajući se po bradi — ti ćeš dolje u izvidnicu. Pregledaj kanjon uzvodno i nizvodno. Javi mi čim opaziš koga u kanjonu.

— Nema dolje nikoga — mrzovoljno će Andy.

— Ne govori ako ne znaš. Radije idi dolje i provjeri — strogo će Harley, šibnuvši ga mrkim pogledom.

— Nema nikoga odavde pa do indijanskog područja — tvrdoglavo će Andy.

— Ne zanima mene koga nema, već koga ima! — odbrusi mu jarošno Harley, pa nastavi: — Kid Antrim krade stoku u okrugu Lincoln. Zatim je prebacuje ovamo preko klanca i prodaje ovdje sitnim rančerima za dobre novce. Ako je negdje blizu, drpit će nam nekoliko grla.

— Zovu ga i Billy Kid. Fred Waiste veli da je zao.

— Fred ništa ne zna! Mislim da je Kid obični balonja — odvrati mu Harley, pa se osvrne da vidi što mu se zbiva iza leđa. Zatim ponovo drekne na Andyja: — Što čekaš? Nosi se dolje i dobro pronjuškaj po tom kanjonu. A ti — obratio se Andyjevu mršavom drugu — ostani ovdje na straži, ali dodi u logor prije mraka.

— A hoće li Red pogledati onu zemunicu lovaca na bizone?

Harley kimne glavom.

— Vratit će se sutra u zoru, ili će nas stići putem.

— I sutra u ovo doba već smo na indijanskom području?

— Ako podemo onamo.

— A kamo bismo drugamo pošli?

— U Tascos ili možda u Dodge City.

II

Sprudovito pješčano korito kanjona Palo Duro ležalo je podno hrbati i stjenovitih litica. Tek poneka je topola izrasla ponegdje iz vrtača u kamenu uz gole hridine. Harley je dotjerao svog mustanga na proplanak između dvaju gumna i zaustavio ga uz konja Rancea Andersona.

— Joe, Rance, dodite ovamo! — pozvao ih je čim je sjahao.

— Gdje je Andy? — zapitao ih je osorno čim su prišli vatri.

— Odjahao je uz potok. Uskoro će se vratiti — odvati mu Rance dok su drugi skrušeno šutjeli.

— Teško njemu ne vrati li se uskoro! — zasikće Harley i stane se protezati uz vatru. — Drpili smo krdo dobrih konja. Dobit ćemo sto dolara za grlo u Dodge Cityju.

— Mama plaća dvadeset i pet dolara za grlo — podbode ga Joe Green.

— A tko kaže da ih moramo prodati baš njoj ako nam cijena ne odgovara? — izazovno će Harley.

— Moraš, Harley!

— Ne moram ako neću! Ako smo ih mogli drpiti, možemo ih i odagnati u Dodge City.

— Daleko je, Harley.

— Ako ti je daleko, a ti svoje prodaj Mami — podrugljivo će Harley. Podigao je glavu i zagledao se uz stazu kad je čuo topot konjskih kopita. Dojahao je Andy.

— Nikoga nema u kanjonu — izvijestio je kad je prišao vatri.

– Izvrsno. Nikad bolje! – reče Harley i nagne glavu prema logorskoj vatri. – A Joe Green se rasplakao zbog cijene koju Mama plaća za konje.

– Svi znamo koliko ona plaća. – Harley je obišao vatru, uzeo lončić kave i čučnuo uz Joe Greena.

– Al' nitko ne zna koliko ona tebi plaća – predbaci mu Joe, a njegove riječi uvrijediše Harleyja.

– Čuli smo da tebi dometne, nama iza leđa, još pet dolara po grlu koje otkupi od nas kad ih zajedno ukrademo – dometne otvoreno Andy.

– Onaj tko ti je to rekao, laže! – drekne Harley, pa ustane, poravna opasač i smjesti kolt pod ruku, uz bok.

– Ako hoće, neka ti to sam kaže – Andy kimne glavom.

– Govori! Hoću da znam tko je taj koji me blati i oblajava! – Harley obide oko vatre i stane iza Andyja.

Andy okrene glavu i pogleda ga, podignuvši pogled, pa prinese lončić s kavom ustima.

– Ustaj! – naredi mu Harley i podbode ga čizmom u rebra.

– Neću! – usprotivi mu se Andy.

– A što još hoćeš? Veliko krdo, veliš? Mi ćemo dobiti samo dvadeset i pet dolara za grlo, a ti si zaradio, i uz to ubio Devlina. A mi smo ti besplatno pomogli da ga ubiješ. Nisi ti tamo išao zbog konja!

– Kažeš li ti to meni u oči da sam lagao?

– A što drugo? – začudio se Andy.

Harley se sagne i pograbi ga za ramena.

– Ostavi me na miru! – drekne na nj Andy.

– Ustani kad ti kažem! – odbrusi Harley.

Andy strese Harleyjeve ruke s ramena i potrese glavom. Harley zamahne nogom te udari Andyja čizmom u lice. Andy padne na leđa i otkotrlja u stranu. Krv mu je kuljala iz nosa. Harley poskoči da ga zgazi nogama. Andy posegne za revolverom. No, Harley je bio brži. Opalio je tri puta uzastopce. Tri crvene krvave mrlje zarumeniše na prsima Andyjevu košulju. Andy se skvrči i izdahne, trzajući nogama.

– Želi li još tko nešto reći?

U nelagodnoj tišini prvi se oglašio Rance:

– Jedan manje pri podjeli plijena.

– Ja sam ga ubio, a ne ti. Ja dobivam i njegov dio – odbrusi mu Harley i posegne za loncem s kavom, a zatim naredi: – Rance, odnesi ga odavde i pokopaj!

– Zašto ja?

– Zato što ti ja to kažem.

Za zapada je sunce dugim sjenama išaralo visoravni i brda dok su dva jahača projahala preko voderine i približavala se skloništu lovaca na bizone. Luke Devlin zaustavio je kobilu pred zemunicom i pomno promotrio vrata što su visjela na zardalim šarkama.

– Ima li koga u kući? – povikao je, a glas mu je odjeknuo među liticama. Preplašena srna istrčala je iz korala i nagnula bježati preko voderine u šumu.

– Nema nikoga! – dovikne mu Raf.

Luke kimne glavom i sjaše pred vratima zemunice. Kad je ušao pod krov, spustio je sedlo uza zid. Otvario je zatim vratašca na peći i naložio vatru granjem koje je netko ostavio ispod peći.

– Gdje si, do vraga, tako dugo?

– Pogledao sam malo naokolo – odvrati mu Raf.

— Kava tek što nije zakipjela.
— Godit će nam uz lepinje i dimljenu junetinu — reče Raf i sjede uz peć, pa upita brata: — A što ako ne nademo konje i Harleyja?
Krvava

— Otac je spomenuo Tascosu. Poći ćemo i tamo.

— A zašto ne pođemo odmah na indijansko područje. Gubimo vrijeme uzalud.

— Oni moraju najprije prodati ukradene konje. Ostave li ih u kanjonu, onda će biti negdje blizu Tascose.

— A otac je u pismu spomenuo i Brimstone na indijanskom području.

— Rafe — reče Luke uz dubok uzdah — tamo se vrzmaju najgore ubojice i razbojnici. Ujahat ćemo ravno u grotlo pakla. Podimo najprije u Tascosu.

Raf potišteno zakima glavom i zagleda se u kavu. Toplina iz željezne peći natjera Lukea da malčice odškrine vrata radi svježeg zraka. A kroz odškrinuta vrata vjetra ja donio i zavijanje kojota i topot konjskih kopita iz daljine. Luke naheri glavu i osluhne, a Raf pograbi vinčesterku. Luke je ustao i izvukao kolt. Stali su obojica iza vrata.

Polumjesec je obasjavao visoravan i vododerinu. Njegovo je bjeličasto svjetlo bilo varljivo i bacalo je sablasne sjene niz padinu.

Konjanik je lijevu ruku podigao u znak mira, a Luke je znao da u desnoj drži nabit revolver.

— Stoj! Tko si i što hoćeš ovdje?!
— doviknuo je kasnom došljaku.

— Putnik namjernik. Zovem se Red Buck — odvrati mu neznanač s konja.

— Sjaši i udi, ali polako! — pozva ga Luke.

Red Buck odahne kad je ušao u zemunicu i uze halapljivo srkati to-

plu kavu koju mu je natiočio Raf.

— Vani je pasji hladno. I vukovi zavijaju — reče Raf uz plah smijeh.

— Rančeri su ih prorijedili — napomene Luke, pa pošto je sebi natiočio kavu u lončić, nasloni se uza zid i upita Reda: — A kamo ste se zaputili u ovo doba noći?

— Čuo sam da u okrugu Lincoln rančeri unajmljuju revolveraše protiv kradljivaca stoke.

— A odakle ste?

— Sa sjevera — odvrati neodređeno Red i dobaci pogled Rafu i Lukeu.

— Poznajete li vi koga na indijanskom području?

— Pa ... poznajem — kolebajući će Red.

— Poznajete li možda Harleyja Frienda?

Red se lecne. Podigao je glavu i polagano zapalio cigaretu, razmišljajući što da im odgovori.

— Čuo sam i za njega. Je li vam možda prijatelj?

— Pa... i nije nam baš neki osobiti prijatelj. A znate li vi možda gdje je on sada?

— Čuo sam da je na putu u Doge City.

— A mi smo čuli da je pošao u Tascosu — odvrati mu Luka dok je motao cigaretu i promatrao Reda ispod oka.

— A ne, nije — spremno će Red.

— Vi ste prokleti lažljivci! — odbrusi mu Raf povišenim glasom i uperi u njega vinčesterku. Red poskoči hitro u stranu i baci lončić. Ruka mu je bila prespora i kad je posegnuo za revolverom, Luka ga odalami koltom po prstima. Red ispusti revolver, a zatim se prilijepi uza zid, raskolačivši oči od straha.

— Hajde, Rede, da čujemo gdje je Harley?

— Ne znam, bogami.

— Slušaj, ne šali se s nama! Ubit

ćemo te ako nam ne kažeš istinu – zaprijetio mu je Raf.

– Časna riječ, ne znam gdje je – uporno je lagao Red.

– Kad si ga posljednji put vidio?

– Jutros. Gonio je s družinom krdo konja brdskom stazom.

– Ne laži! Iscijedit ću istinu iz tebe batinama ako nam je ne kažeš milom – zaprijetio mu je Raf.

– Rekao je da ide u Dodge City. Imao je dva tovarna konja i opremu sa sedlima za šestoricu jahača. Pošli su na dug put, vidio sam odmah.

– Dodge City i nije baš tako daleko.

– To je ukradena očeva oprema

– reče Raf, a Luke kimne glavom.

– Možda i govoriš istinu, ali mi ćemo te svejedno svezati dok ne odlučimo što ćemo s tobom – reče mu Luke.

– Laže, gad! Pusti ga meni, pa da vidiš kako će propjevati – zarežao je razjareno Raf.

Rekao sam vam sve što sam znao. Nemojete me vezati. Kako ću spavati zavezanih ruku i nogu? – molio ih je Red.

– Kao puh. A imaš ti i sreće što smo mi milosrdni. Da nismo, otjerali bismo te vezanih ruku u šumu da te tamo zakolju vukovi – podsjeti ga Raf.

Luke je podigao Redov revolver s poda i ispraznio ga.

– Sutra ujutro možeš ići – reče mu, gledajući ga u oči. Red zagunda i okrene mu leđa.

Kad je sutradan u zoru Luke otvorio oči, rano je sunce obasjavalo zemunicu. Vatra se ugasila i noćna studen uvukla se u prostoriju.

Dvojim da ćemo iz njega išta više iscijediti – pomislio je Luke. *Imao je dovoljno vremena cijelu noć da smisli odgovore na sva naša pitanja.* Luke sjedne i nasloni se na zid

iza sebe. *Najbolje je da ga odmah pustimo.* Zaključio je i udario Reda nogom u slabine.

– Dosta si krepavao! – dovikne mu. Red trgne nogu i okrene se na bok. – Nije ljudski ostaviti čovjeka da spava vezanih nogu i ruku – predbacio im je ponovo Red dok je Luke presijecao konop kojim su mu bile vezane noge.

– Svakako ugodnije nego ležati svezan u šumi – podsjeti ga suho Raf dok je prstima češljao kosu raskuštranu od spavanja.

– Rede – nastavi Luke pošto je razvezao i konop na rukama – sumnjamo da si nam sve rekao, ali mi ćemo te ipak pustiti. Ako hoćeš, pričekaj. Voda tek što nije zavrela. Popit ćeš s nama kavu.

– Idem ja i bez kave.

– I bolje je za tebe! – dobaci za njim Luke uz gorak osmijeh.

III

Potok Tule krivudao je prostranom utrinom prije nego što je zažuborio u guduri kanjona Palo Duro. Luke opazi žbunje uz obalu potoka.

– Za jedan sat sam u kanjonu.

Oblaci su brodili od zapada. Lagani lahor zanjihao visoke vlati guste trave.

– Kad s ovim svršimo, vratit ću se na očev ranč. Neću više raditi za druge – mudro će Raf.

– Ovo može i duže potrajati. Harleyja ovdje svi poznaju. Neće ga htjeti odati – upozori ga Luke.

– Meni se ne žuri.

Žbunje se odjednom prorijedilo. Luke se uspravi u sedlu i promotri obzorje.

– Eno staze što vodi u kanjon – reče i pokaže glavom pred sebe.

Staza je najprije zavijala prema rubu kanjona. Zatim se, obišavši gromadno stijenje, pružila uz obalu

potoka Tule i oštro zakrenula, pa se počela spuštati u kanjon.

Zaustavili su konje na rubu i zagledali se u guduru i pješčano dno kanjona. Tanana vunica dima uzdižala se lijeno iznad visokih topola iz gudure. Dva konja sputanih nogu pružala su vratove za travom što je izbijala iz pukotina u kršu.

– Tko li su sad opet ovi? – upita Raf, pa izvuče vinčesterku iz toka u sedlu i provjeri da li je puna.

– Zacijelo skitnice – reče Luke, pa se podigne na stremenima. – Ne vidim očevih konja.

– Možda su vidjeli Harleyja i družinu?

– Idemo ih pitati.

Neki mršav, onizak čovjek, klem-pava šešira što mu je padao do ušiju, izašao je opreznim korakom na sprud čim su se spustili na šljunak koji je prštao pod kopitima njihovih konja u dnu kanjona.

– Zdravo! – pozdravio ih je tankim glasom.

Luke mu kimne glavom u znak pozdrava.

Je li ovo vaša zemlja? – upita ih, brišući nervozno znojne dlanove u nogavice hlaća.

Nije – odvrati mu Luke.

Mi smo samo u prolazu. Moja kći Marcia i ja. Žena mi je umrla od sušice u Brimstoneu. Opljačkali su nas razbojnici. Uzeli nam kola. Jedva smo se se spasili. Vraćamo se u Arizonu.

– I mi smo u prolazu. Ne morate se bojati. Tragamo za družinom koja je sinoć dognala krdo konja u kanjon.

Čovjek kimne glavom kao da nešto razmišlja.

– Čuli smo ih – prozbori napokon – pa smo se sakrili u šiprag i pritajili dok jutros nisu odjahali.

I Marcia je izašla iz zaklona. Sta-

la je iza oca i gledala dva konjanika očima preplašene životinjice.

– Čuli smo i pucnjavu – oglasila se ona. Moglo joj je biti najviše četrnaest godina. Onako mršava, na tankim nožicama, doimala se još djetetom. Haljina je na njoj visjela, prljava i pokrpana.

– Jedan je poginuo. Nešto su se posvadali,

– A gdje su se utaborili?

– Nedaleko odavde. Nizvodno preko potoka.

– Hvala vam. Pomogli ste nam – reče Luke pa zavuče ruku u džep i dađe sirotom čovjeku novca.

– Hej, dali ste ocu zlatnik od dvadeset dolara! – zaprepašteno je kriknula Marcia.

– Vi ste nam pomogli. Red je da i mi vama pomognemo. Žao nam je što ne možemo i više – objasni joj Raf.

Luke se nagne s konja prema čovjeku u klempavu šeširu.

– U kojem su smjeru otišli?

– Na sjever.

* * *

Harley Friend je čekao dok i posljednji konj nije utrčao u koral. Tek tada se nasmijuljio i zadovoljno kimnuo glavom. Sjedokosi starkelja došepesao je preko dvorišta do koralu i domahnuo Harleyju.

– Dotjerao si, boga mi, dobro krdo mustanga. Hoćeš li ih prodati Mami?

– Ne znam još. Stoga ih i nisam otjerao u Brimstone.

– Ovo je najbolji koral ako ih misliš otjerati u Dodge City ili preko u Lincoln.

– Znam! – Harley skoči s konja i povede ga do privezišta uz koral.

– Dodi – zovnuo ga je sijedi starkelja. – Čeka vas zdjela pravo-

ga meksičkog čilija i bačvica viskija. Čili je besplatan, a viski morate platiti.

– Ja ću od obojeg pomalo – reče Harley.

Starkelja i Harley sjedose u hladovinu pod stračarom. Rance Anderson hrkao je podalje od njih. Njegov lončić s viskijem izvrnuo se i viski se prolio.

– Vidiš što ti je današnja mladež. Ja sam u njegovim godinama mogao lokati dan i noć – reče starkelja i pokaže glavom prema usnulom Ranceu, pa se podrugljivo nasmijuje krezubim desnim.

– Balav je on još. Nije za njega viski – reče Harley i iskapi.

– A ti paziš na maminog sina?

– upita ga sjedokosi starkelja s natruhom himbe u glasu.

– Moram. Taj još ništa nije naučio.

– A grije li ti krevet?

Harley odalami starkelju preko zuba da se ispružio koliko je dugi širok.

– Drž' taj svoj pogani jezik za zubima, ili ću ti ga iščupati! – zaprijeti mu režeći Harley.

Glasovi iz korala presijekoše Harleyjevu srdžbu.

– Vratio se Red Buck! – vikao je iz svega glasa Joe Green.

Red utjera svog mustanga u korral i sjaše. Uzde je dao u ruke Joeu i pošao prema Harleyju.

– Govori! Što si blenuo? – naredi mu Harley osorno.

– Braća Devlin su u zemunici – promrmlja Red punim ustima pošto je zagrabilo iz zdjele. – Uh, što ti je dobar ovaj čili, stari!

– Jesi li razgovarao s njima? – nestrpljivo će Harley.

– Bože, što si ti danas nervozan. Čekaj. Gladan sam – odvrati mu drsko Red.

– Neću čekati! Govori gdje su!

– Mislim da su odjahali u Tascosu.

– Ti misliš! – brecne se na nj Harley.

– Rekao sam im da si ti odjahao u Dodge City, a oni mi, naravno, nisu vjerovali. Stoga mislim da su otišli u Tascosu.

– Stari! – obrne se Harley. – Probudi Rancea. Ja ću dovesti konje. Idemo odmah u Tascosu.

– Što ti je? Ta tēk što sam stigao. Konj mi je smalaksao – prosvjedovao je Red punim ustima.

* * *

Luke i Raf laganim su kasom jahali čim su se spustili u podnožje brda pod kojima je pucalo široko obzorje preko polja obraslih u sočnu zelenu travu.

– Uskoro smo na ranču XIT – prvi se oglasio Raf.

– Onda ćemo pripaliti cigaretu i odahnuti – reče Luke.

Zaustavili su se u suhopotočini i sjahali. Pijesak je bio vruć od jarkog sunca, pa su se izvalili uz kosinu suhe obale što je bila u sjeni.

Što će Harley učiniti kad ga stignemo? – upita Raf brata.

– Borit će se. Otimati se ka vuk u procijepu.

Nisu dospjeli ni ugasiti cigarete kad iz daljine začuju topot konja. Provirili su iz korita suhopotočine. Nepoznati jahači gonili su mustange ravno na njih. Zaustavili su se uz rub suha korita.

– Što vas dvojica tražite na ranču XIT? – upita ih kauboj srednjih godina koji ih je predvodio.

– Na prolazu smo – odgovori mu Luke skrušeno i pokuša se nasmiješiti.

– Ovuda ne smijete prolaziti.

– A tko to kaže?

– Gospodin Farwell, vlasnik ranča XIT, to ne dopušta.

– A vi ste upravitelj njegova ranča?

Čovjek kimne potvrdno glavom.

– Tražite li posla?

– Tražimo družinu koja nam je ubila oca i ukrala konje.

– Gdje?

– Dolje, na jugu odavde.

Upravitelj ranča XIT zagleda se u Lukea.

– Zar starog Devlina? – upita ih.

Luke kimne glavom.

– Ubio ga je i opljačkao Harley Friend.

– Šteta. Devlin je bio čestit čovjek – reče upravitelj ranča XIT, pa ih upita: – A vi ste njegovi sinovi, zar ne?

– Da, mi smo njegovi sinovi. Stoga smo i pošli u potragu za Harleyjem Friendom. Zna li gdje se krije?

– Nije na ranču XIT.

– Znači, otišao je u Tascosu.

– Ušedit ćemo vam put – reče upravitelj ranča XIT, pa se okrene prema svojim kaubojima. – Eddy Newsome, javi se! – Na zapovijed, gospodine! – javi se mlad kaubojo.

– Jutros si bio u Tascosi?

– Jesam, gospodine.

– Jesi li vidio neke strance u gradu?

– Nisam, gospodine.

– Možda je još u kanjonu Palo Duro – zaključio upravitelj ranča XIT.

– A ne, nije. Razgovarali smo s nekim čovjekom i njegovom kćeri. Oni su ih vidjeli. Rekli su nam da je Harley otišao iz kanjona prema sjeveru – odgovori mu Luke.

– Na žalost, ja vam onda ne mogu pomoći. Ne usudujem se sa svojim kaubojima upasti na indijanski

teritorij. I još nešto – dodao je upravitelj ranča XIT – najbolje vam je da se vratite do kanjona Palo Duro i odande krenete na Mo-beetie Trail.

– Namjeravao sam poprijeći prema istoku – reče Luke.

– Radije nemojte. Stari McAnulty se zakleo da će postrijeljati sve skitnice koje zateče na ranču Turkey Track, na putu u indijanski teritorij. Kradljivci stoke drpili su mu već mnogo krava.

– Hvala vam što ste nas upozorili. Zaobići ćemo ranč Turkey Track u širokom krugu. Ne želim da još i starog McAnultyja natrpamo sebi za vrat – reče mu Luke na rastanku.

IV

Vlati visoke livadne trave i paprati savijale su se pod zapusima vjetra što je mirisao na kišu na visoravni. Soko široko raširenih krila kružio nad njom nošen strujom vjetra. Luke podigne glavu i zagleda se za tren u sokola, a zatim svrne pogled i uze promatrati krajinu.

– Neumoran si. Oči su ti neprestance širom otvorene – pohvali ga Raf.

– Moram. Inače će nas neki ološ uhvatiti na spavanju.

Raf mu se blago nasmiješi.

– Najviše se plašim dubokih jaruga suhopotočina i prosjeklina. Iz njih nas mogu zaskočiti i pobiti prije nego što nabrojimo do tri.

– Imaš pravo – složi se Raf – ali nigdje nema ni žive duše.

– Možda i nema, ali ja se osjećam lagodnije kad... – Luke mu pokaže rukom preko poljane. – Kojoti! Trče... prignuti uz zemlju.

– Vrebaju na zeca?

– A ne. Bježe s poljane. Netko ih je poplašio.

- Jahači! – upozori ga Raf.
- Sklonimo se brzo u neki jarak i pričekajmo.

Raf zaustavi svog šarca. Luke sklizne sa sedla i izvuče šarpericu iz toka u sedlu, pa ubaci metak u cijev. Odveli su konje pod obronak sipine i zavezali ih za šibljje. I Raf je izvukao vinčesterku iz toka u sedlu.

Luke se popeo uz šljuncanu kosinu, čučnuo u žbunje i strpljivo čekao. Raf se skvrčio nedaleko od njega.

Dva su jahača izbila na hrbat neduboke haluge. Konje su tjerali hodom, sporo, kao volove pod jarmom.

– Kauboji? – upita Raf šaptom.

– Možda. Čini mi se da nas nisu opazili. Čekaj, možda nisu sami – reče mu Luke koji je pozorno motrio jahače dok su jahali po hrbati usjekline, pa zamaknuli prema zapadu.

Zgureni, Luke i Raf su strpljivo čekali još nekoliko minuta.

– Da izademo? – javio se napokon Raf i pogledao upitno brata.

– Možemo. Nema više nikoga – odgovori mu Luke i iskoči iz jarka.

– A na stazi iza nas?

– Dakako. Nema nikoga – uvjerravao ga je Raf.

– Eno ih. Dolaze s istočne strane. Oko tri kilometra iza nas.

– Vidim ih. Misliš li da su oni ubili oca?

– Vjerojatno – odgovori mu Luke i podbode vranca u trk. Raf pak zaustavi svog šarca uz hrbat i zagleda se u konjanike.

– Idu ravno na nas. Zapucajmo na njih iz jaruge suhopotočine iza nas.

– Ako su kauboji iz okruga Lin-

coln, što hvataju kradljivce stoke, zaustavit će se prije nego što ujašemo u kanjon. U kanjonu ćemo se lakše obraniti ako je to Harley s družinom – razložno će Luke.

– Petorica su.

– Ostalo ih je šest pošto sam ustrijelio onoga jednog u našem dvorištu. Još jednog su ubili u klancu, rekla nam je Marcia. Znači, ostala su petorica – sračunao je Luke, pa podbo vranca u galop i ogledao se za sobom. – Razdvojili su se! – opomenuo je Rafa. – Trojica su odjahala na istok!

– Što li su naumili?

– Ne znam. Stoga nam je najbolje da se poberemo odavde – odgovori mu Luka.

– Kanjon je ispred nas! – dovikne Raf bratu.

– Čini se kao prosjek u Palo Duro – odvrati mu Luke i potegne šarpericu iz toka u sedlu.

– Širok je i dubok! – dovikne mu Raf.

– Sklonit ćemo se ondje. Spusti se na dno i čekaj me u zaklonu! – dovikne mu Luke.

– A ti? Kamo ćeš?

– Sklonit ću se u prikrajak. – Ne brini. Pokušat ću ih pogledati izbliza.

Staza se spuštala do ruba hridi, a zatim strmo zavila u kanjon.

Topot došljakovih konja tutnjao im je sve glasnije u ušima. Gotovo je zatomio toptanje Rafova šarca niz stazu u kanjon.

Dva su ga strijelca gadala s istočnog ruba. Raf im odgovori vatrom sa dna kanjona. *Mora ih ušutkati dok se ne dohvatim nekog zaklona*, pomisli Luke.

Čim je izbio na pjeskovito dno kanjona, Luke skrene vranca u šumarak. Zrna iz pušaka brstila su lišće po stablima dok se on četvero-

noške dokopao zaklona iza gro-
madnih stijena koje su štitile Rafa.
Kad ga je ugledao, Raf mu se na-
smiješio od sreće, a Luke mu baci
pod noge bisage pune streljiva i
proviri iza kamena pažljivo motre-
ći stazu.

– Ne skidaj pogleda sa dna ka-
njona. Mogli bi nam se došuljati s
leđa nekom zečjom stazicom –
upozorio je Rafa.

Raf kimne glavom, pa se namje-
sti tako da može držati na nišanu
cijelo dno kanjona.

– Neće se usuditi sići u kanjon
– reče Raf.

– Zašto?

– Potok je nabujao. Još malo i
razlit će se – upozori ga Raf.

– Natopila ga kiša. A opet se
naoblačilo. Pljusnut će kao iz kabla
– reče Luka.

– Taj će nas potok još i poplaviti
– dometne Raf i sagne glavu kad
je čuo zvižduk zrna iz puške, odoz-
go s ruba kanjona.

– Poplavi li voda iz potoka, sve
će zmije čegrtuše nagnuti ovamo
na stijenje – zabrinuto će Luke.

– Suprotna je obala već preplav-
ljena.

– Morat ćemo strugnuti odavde
čim se smrači.

– Opazio sam jednoga na rubu
stijenja kanjona – reče Raf i po-
digne vinčesterku. Odgovorili su
mu nesredenom vatrom kad je na
njih zapucao.

– Dvojica su na zapadnom rubu.
Pogodim li jednoga, lakše ćemo se
izvući odavde – reče Luke.

– Imam na nišanu onog što ne-
prestance izviruje – reče Raf.

– Prepusti ga meni – zamoli ga
Luke.

Šarperica se trgla i grunula.
Smrad puščana praha zapuhne im
nosnice. Plavičast dim izvio se iz ci-

jevi. Čovjek na hridi zastane, ispru-
ži se i nestade. Zatim se opet pojavi
i skljoka se niz litice u kanjon.

– Jedan manje – tihim će gla-
som Raf.

V

Luke je smrknuta lica promatrao
kako raste voda u potoku, a kad je
zagrmjelo, podigao je glavu.

Gusti kišni oblaci nabili su se iz-
nad kanjona i zastrli kasnopopo-
dnevno sunce. Zaškropile su ih pr-
ve debele kapi kiše pljuštavice.

– Moramo što prije odavde. Vi-
dio sam tri čegrtuše.

– Ja sam ih nabrojio pet – reče
Raf i brže-bolje se sagne kad mu je
zrno zazujalo iznad glave i udarilo
u stijenu.

– Pokušat ćemo se probiti čim se
smrači.

– Luke! Brate, pomози! Ubode me
čegrtuša! – jaukne bolno Raf i od-
skoči od kamena.

Luke potegne kolt. Plamen sukne
i zrno odsiječe čegrtuši glavu, a ti-
jelo joj se sklupča.

Trgajući nogavicu s ugrizene no-
ge, Raf posrne i ispadne iz zaklona.
Puške zaštektaše za njim s vrha ka-
njona. Luke se baci na brata i sruši
ga, no Raf mu klizne iz ruku i ot-
kotrlja se na pijesak podno stijene.
Raskolačenih očiju od straha Raf je
trgao nogavicu dok su zrna pljušta-
la oko njega i zasipala ga pijeskom.

– U zaklon! – dreknuo je uspa-
ničeno Luke.

Raf ga zacijelo više nije čuo. Pu-
ška za bizone grunu s istočnog ru-
ba kanjona. Luke ustane i ukoči se,
ne vjerujući očima. Rafovo se tijelo
trglo i zgrčilo. Mišice su se stegnule,
krvava rana stvorila mu se podno
lopatice. Krv prokulja i poče nata-
pati košulju. Lijeva mu se noga
skvrči u koljenu, a zatim ispruži.

Dok je krv natapala pijesak pod njegovim mrtvim bratom, Luke ga je šuteći i ukočeno promatrao, zastravljen, ne obazirući se na zrna što su prštala po kamenoj hridini oko njega.

– Oh, bože... ubiše mi i brata!

Luke podigne glavu i zagleda se u istočni rub kanjona. Lice mu se napelo, a oči zakrvavile od nemoćnog gnjeva. Bolan krik prolomi mu se iz grla i odjekne kanjonom dok su munje sijevale na nebu, i pratila ga tutnjava gromova kao da mu želi pomoći da što potresnije izrazi svoj jad.

Pucnjava s vrha kanjona stade jenjavati i napokon utihne kao da se i ona prestrašila njegova gnjeva.

– Harley! – Lukeov je glas ponešen bijesom odjekivao od golih vrleti kanjona: – Proklet bio, pasji skote. Ubit ću te! Ubit ću te!

Tamni lik stasita muškarca pojavio se uz istočni obrub kanjona.

– Hoćeš li ti doći gore ili da ja sidem? – rugajući se zapita Harley.

Lukeu se zamrača razum od jeda, pa pograbi Rafov uvinčesterku i isprazni je pucajući u Harleyja. Škljocaj u prazno stiša njegovu razjarenost i on se osjeti nekako prazno i slomljeno. Sjeo je potišteno u zaklon iza stijene i napunio uvinčesterku.

Sijevnula je munja. Grom udari negdje blizu, a oblaci se prolomiše i prospe se gusta kiša. Luke dohvati šarpericu, pa pregleda kamenje iza zaklona da se nije negdje pritajila koja čegrtuša. Zatim se, promočen do kože, naslonio na hridinu iza sebe i stao motriti po obrubu kanjona i vrebati metu.

Odjednom mu se pričinilo da se pomaknula neka sjena na kuku kanjona. Bljesak munje načas osvijetli

čovjeka u zasjedi, a Lukea obuže žarka želja za osvetom. Potegne okidač i čovjek klone uz rub kuka. Pokušao je odmah i ustati, ali se uz jeziv jauk strmoglavio u kanjon. Luke se zadovoljno nasmijulji.

Pljusak se istanjiio čim je vjetar skrenuo na jug. Munja ponovo sijevne i obasja kanjon. Luka opazi da nikoga nema na stazi što se penjala prema zapadnom rubu i izlazu iz kanjona. *Otjerala ih kiša*, pomisli.

Prišao je mrtvom Rafu i podigao ga. *U dva dana ostadoh bez oca i brata. Sâm na svijetu*. Sažalio se Luke sâm nad sobom i oči mu se orosiše.

– Odvest ću ja tebe, braco, kući i pokopat ću te uz oca i majku, gdje ti je i mjesto – reče mrtvom bratu kad ga je svezao preko sedla njegova šarca.

Munje su mu osvjetljavale put. Koraćao je oprezno s noge na nogu. U desnoj je ruci držao uperenu uvinčesterku, u lijevoj uzde. Vrana je kobila hodala obazrivo uz njega, šireći nozdrve i načulivši uši. *Ona će mi kazati ako me čekaju u zasjedi, čim ih nanjuši*, pomisli Luke.

Staza se suzila kad je izbio na vrh kanjona. Čučnuo je, ispustio uzde i motrio po tamnim kutovima šumarka meskite, pazeći posebice na grančice što trepere bez razloga. Vjetar je prestao puhati i čulo se samo štopotanje kapljica kiše po lišću. U odbljesku munje ugleda dva konja svezana za grm. Vrana kobila tiho zarza i Luke se ukoči. Lišće je zašuštalo. Grančica se slomila u guštari. Daleka munja načas odblesne na mokrom kišnom ogrtaču od voštana platna i na cijevi puške iz koje odmah sukne plamen.

Lukea popraska voda iz lokve podno njegovih nogu, a on brzo odsko-

či, pa klekne na jedno koljeno i nacilja u mjesto odakle je planula puška. Opalio je tri hica zaredom u gustu pomrčinu. Čim je pucnjava utihnula, i unatoč štopotu kiše po tvrdoj stazi, čuo je kako se voštano platno kišnog ogrtača češe o meskite, lomeći ih.

Čekao je strpljivo, spreman na najgore.

Suškanje lišća i njihanje grančica utihnu i uz mukli tutanj mrtvo se tijelo srozalo na zemlju.

Sitna je kišica rominjala i kad je Luke pošao po kobilu. Uzeo je uzde Rafova šarca i privezao ih za obluk na svom sedlu.

— Idemo kući — Luke će tiho kobilu kad ju je zajahao i gurnuo koljenima u rebra.

Mobeetie Trail bijaše utrta put što je vodio kroz šumu i šipražje u indijansko područje. Luke zaustavi svoju kobilu i osvrne se na šarca kojeg je poveo sa sobom kako bi i kobilu mogla od vremena na vrijeme odahnuti od sedla.

Krajina se valovito protezala uz brežuljke i niz razdolja. Ovdje — ondje Luke bi razaznao neku potleušicu u ponekom hrastiku ili šikari meskite. Bosonoga bi se dječica odmah razbježala iz dvorišta čim bi se ukazao na stazi.

Maloprije je opazio konjanika na vrhu nedaleke hrbati. Povremeno bi ga vidao. Činilo mu se kao da jaše nekom usporednom stazom s Mobeetie Trailom. Po svemu je mogao zaključiti da ga slijedi ukorak. I dok ga je Luke promatrao, konjanik zamakne za obronak i nestane mu s očiju. *Ako mene prati, ovako otvoreno, noćas neću oka stisnuti. Moram mu nekako umaknuti*, pomisli Luke, pa podbode kobilu.

Kad je izbio na vrh staze, Luke pred sobom ugleda dva konjanika.

Upravo su izjahali iz šumarka i zakaškali ispred njega stazom, ne žureći se. *Eh, k vragu... Danas s njima baš nemam sreće*, zaključio potišteno.

Podigao se u stremenima i ogleđao se. Jahač ga je još uporno slijedio, ali više nije bio sâm. Sad su bila dvojica.

Dva su konjanika na stazi ispred njega zaustavila konje i čekala ga. Kobila zastriže ušima prema hrastiku uz cestu. Lukeu se leđa ukrućise.

Neki muškarac u radnom traper-skom odijelu, naoružan puškom, izide iz hrastika. Zakašljao je potihom i pročistio grlo, pa pljunuo.

— Produži — reče Lukeu i pokaže puškom niz stazu. — Ako nisi onaj koga čekamo, ni vlas ti neće pasti s glave.

— A što mi drugo preostaje? — upita ga Luke i ošine čovjeka otrovnim pogledom.

— Ne sračkaj i produži! — odbruši mu čovjek s puškom.

Bijeg je u tom času bio nemoguć. Luke pogleda i spazi još trojicu u zasjedi. Uzdahnuo je i potjerao kobilu u lagani hod.

Kad se približio dvojici konjanika što su ga čekali na stazi, oni mu dadoše znak da skrene na nevelik proplanak, gdje ugleda nekakvoga visokog i mršavog čovjeka u dugom crnom izgužvanom kaputu, zakopčanom do vrata, s crnim šeširom na glavi. Luke opazi da su mu čizme prljave, iznošene i izlizanih peti. Njegov dugi orlovski nos štršao je pod crnim šeširom kao kljun neke grabežljive pticurine crna perja iznad dva razroka zažarena oka.

— Sjaši. I bez gluposti! — naredi mu nosati dugonja. Lukeu se njegovo lice učini nekako mračno i tužno.

Bosonog, ridokos dječarac iskoči iz grmlja i strgne uzde Lukeu iz ruke. Luka zamahne da ga dohvati, ali klinac mu izmakne spretno kao vridra.

– Ne brini za konje – strogim mu glasom reče dugonja.

– Ma nemoj?! Tvoji su me ljudi stjerali ovamo kao neko pomahnitalo govedo, a ti meni da ne brinem za konje – odbrusi mu Luke i sijevne očima.

– Ne žesti se!

– Imaš li ti još kakvih želja? – žučljivo će Luke, kome je krv uzavrela od srdžbe.

– Pokori se božjoj volji. Nas ima deset, a ti si sâm – opomene ga dugonja, premda se doimao nekako nesiguran unatoč strogim riječima. Pogledao je u četiri konjanika što su stajali u prikraju.

– Jasone, i ti, Ede, dodite ovamo! Ovaj bi klipan mogao još štogod i pokušati!

Luke začuje škripu sedla iza sebe. Jahači su došli do njega, a Luke se naglo sagne, potegne kolt i s cijevi zapara po sapima konja što mu je stajao uz bok s desne strane.

– Ijaaa! – divljački povik zgrane sve nazočne. Konj se propne i zbaci jahača sa sedla. Luke potrči uz konja prema mršavom dugonji, koji je raskolačenih očiju gledao u konja i jahača na zemlji sve dok mu Luke nije zabio cijev kolta u trbuh.

– Trepneš li okom, otišao si bogu na račun! – procijedi Luke, pa ščepa dugonju za rubac oko vrata, te ga naglo okrene ispred sebe da mu zaštiti prsa, a zatim se povuče unatrag do starog hrasta da sebi zaštiti i leđa. *Ovi su neki šeprtlje. Nisu pravi ubojice. Skanjivaju se zapucati u čovjeka*, pomisli Luke kad se naslonio na deblo hrasta.

– Kaži im da spuste te pušketine!

– naredio je dugonji. – Čuješ li ti mene?! – dreknuo je Luka i gurnuo dugonju koltom pod rebra.

– Spustite ih, ljudi, – Dugonja nevoljko mahne rukama.

Spustili su puške, ali ne i poglede. Promatrali su Lukea sumnjičavim pogledima. Vidjelo se na njima da su čeljad navikla na težak život. Njihove žuljave ručetine i zgrbljena leđa pristajali su uz njihova prljava radna odijela od gruba trapera i uz cokule od neustavljene kože. Svi su oni nagoniski zazirali od stranaca, što je bila značajka svih sitnih farmera i rančera.

Ali napetost i neizvjesnost popustiše čim su spustili puške.

– A sada – prvi se oglasio Luke – da čujem što sve ovo znači.

– Kaži mu ti, ti si naš pastir – dobaci dugonji krupan čovjek koji je smrknuta lica neprestano motrio Lukea.

– Amen! – potvrdiše svi u zboru.

– Što, ti si im kao neki pop? – upita Luke dugonju i opipa džepove njegova dugoga crnog kaputa. U unutrašnjem džepu napipao je derringer. – I ti si mi neki pravi sljedbenik učenja iz Biblije – prigovori mu podrugljivo Luke kad je izvadio pištolj iz dugonjina džepa.

– Ja sam njihov dušobrižnik. Smijem li se sada okrenuti? – upita dugonja Lukea kad je ostao bez oružja.

– Okreni se, ali polako. – Luke uze odvagivati derringer na dlanu.

– Ova bi te stvarčica, pope, mogla ubiti.

– Mislio sam da bi ti mogao poginuti od tude ruke. – Luke isprazni mali pištolj i vrati ga dugonji. – Brz će te revolveraš izrupičati prije nego što ga dospiješ i otkvačiti.

Netko od nazočnih nasmijuljio se tiho kad je to čuo.

– Hoćeš li ti već jednom maknuti taj kolt s mene, pa da porazgovaramo i da odeš svojim putem? – upita ga dugonja.

Luke pogleda u mrka lica oko sebe. Ljudi su se promisekoljili s noge na nogu, spremni da zaprijetu, ali ne i da ubiju.

– Dobro, maknut ću ga – reče Luke i spremi kolt u korice, pa se opusti.

– Mi smo svi bogobožni ljudi – obznani mu dugonja, a svi će nazočni na to jednoglasno: – Amen.

– U nedjelju se okupimo u crkvi na molitvu i čitamo riječ božju iz Biblije.

– Amen.

– Doselili smo se ovamo iz Tennesseeja, s našim obiteljima, jer nas je odande otjerala krvna osveta.

– A vi tražite krvnu osvetu? – upita Luke i pogleda u popove razroke oči.

– Ma ne – usiljeno se nasmiješi dugonja. – Mi znamo tko si ti, i da ti je ima Devlin i da se hoćeš osvetiti Harleyju Friendu jer ti je ubio oca i brata, i želimo te od toga odgovoriti.

– Ne tražim ja krvnu osvetu. – Luke izvadi duhan i papiriće te uze motati cigaretu. – Harley je lažljivac i ubojica. – Kad je vidio pohlepne oči oko sebe, ponudio je sve pušače duhanom. – Ja ga hoću samo uhvatiti. A tko vam je rekao moje ime? – upita ih Luke kad je pripalio.

– Harley, zna se. I opisao te. Rekao je da glavu pokrivaš plitkim šeširom široka oboda. – Popovo se lice odjednom smrači i izduži. – Čuli smo za borbu u kanjonu Palo Duro. Tamo je poginuo sin mame Anderson. Ona ga sada želi osvetiti.

– Tko je ta Mama Anderson?

– Udovica Krvavog Billa Andersona, koga su ubili vojnici. Jahao je u družbi s Quantrillom.

– Do bijesa! Samo mi je još ona trebala! – viknuo je Luke. – Slušajte, ja tražim Harleyja Frienda i ne želim krvi s Mamom Anderson. I ni s kim drugim!

– Odeš li u Brimstone, ako te prije ne ubije Harley, ona će te cijelo ubiti.

– E, baš mi se lijepo piše! Ali iz ove kože nikamo! Bit će kako bude! – malodušno će Luke.

– A zašto se ne vratiš kući? Osveta je moja, veli Gospod. Prepusti je njemu!

– Slušaj, pope. Nemoj boga u to miješati. Nije se on još nikome osvetio umjesto mene. Bog vjerojatno ima prečeg posla.

– Bog će se osvetiti Harleyju Friendu umjesto tebe. U to možeš biti siguran – ustrajno će dugonja.

– Dobro je i to znati, ako meni izmakne. – Luka se zagleda u ozbiljna lica tih jednostavnih ljudi oko sebe i odmahne žalosno glavom. – Idite vi, ljudi, lijepo kući. Ostavite oružje. Jer tko se mača laća, od mača će i poginuti. I ne griješite duše.

– Varaš se. Nas štiti Bog! – ispravi se dugonja.

– Razbojnici su pobili već mnogo pobožnih ljudi. Nisam još čuo da ih je bog zaštitio.

– Najlakše je ubiti čovjeka – do baci mu netko od vjernika.

– Čak i kad imaš pravo, bog zapovijeda: ne ubij! – dodao je svećenik svečanim glasom.

Luke se uhvati za glavu.

– Ljudi moji, za vas je najbolje da se još više molite. To vam je najsigurnije.

VI

– Ranč Mame Anderson je oko sedam kilometara južnije od Brimstonea – reče mu svećenik.

Luke kimne glavom.

– I kažeš: hoće mi se osvetiti, a možda je baš njezin sin ubio mog brata Rafa.

– Ne haje ona za to. – Čučnuo je uz Lukea. – Ostao joj je još samo jedan sin i stoga je ogorčena... hoće glavu za glavu. Pojaviš li se u Brimstoneu, ubit će te. Prijeti da će popaliti sve svakome tko te zaštiti. A možda je taj jad mine ako se ti pokupiš i nestaneš odavde.

– E, neću, pope. Zakon nikad neće kazniti Harleyja, a mene bi cijeli život pekla savjest što nisam ni prstom maknuo da ga stigne zaslužena kazna.

– Mnogo će krvi poteći zbog toga, Devline.

– Ovdje se ljudi ubijaju i zbog manjih stvari i ubijati će se i kad je odem.

– A kako da se čovjek od toga obrani? – upita ga pop.

– Čuvaj glavu, pope, i moli se više bogu – odvrati mu Luke, pa ga pogleda u razroke oči. – A kako ti je ime, pope? – Andrew Sloan.

Luke je poveo konje stazom Mobeetie prema proplanku, kamo ga je uputio pop Sloan. Nije nailazio na mnogo krčevina uz stazu. Ljudi u uvalama i ponikvama sjedili bi na konjima i pozorno ga pratili pogledima dok im ne bi izmaknuo s očiju.

Napokon je ugledao oveću iskrčenu čistinu, iza koje se uzdizala visoka hridina. Utjerao je konja u dvorište ispred oronule brvnare s pojatom. *Čovjek uz pojilo zacijelo je Angus McKeever*, pomisli Luke.

Angus se raskoračio i podbočio rukama o bokove dok je odmjeravao došljaka sa dva konja.

– Ti si Angus McKeever?

– Da, ja sam.

– Rekli su mi da ćeš mi ti namiriti konje.

– Hoću ako platiš.

– Koliko?

– Pola dolara na dan za dva konja, i ako hoćeš, možeš besplatno spavati na sjeniku – odvrati mu Angus uz smiješak.

Luke sjaše i pruži mu ruku.

– Može. A i naoblačilo se – kimne on glavom prema nebu na zapadu – pa ću možda i prenoćiti na sjeniku. Šarca ću ostaviti kod tebe dan-dva. – Luke zagrabi lončićem u vedro vode. Dok je pio, motrio je po dvorištu.

Angusova je brvnara gledala prema Mobeetie Trailu. Uz nju bijaše pojata, a iza nje koral. Konj s bijelim biljegom na njušci stajao je u koralu i preko ograde znatiželjno piljio u dvorište. Iza dvorišta uzdizala se hridina pod kojom su se uz vatricu smjestile tri protuhe. I dok se dim vijao s vatre, promatrali su Lukea i Angusa kako razgovaraju.

– Tko su ovi?

– Ovdje su već dva dana. Nekog čekaju – reče Angus, pa počese zaraslu bradu i zagleda se u Lukea. – Ti si Devlin, zar ne?

Luke se neveselo osmijehne.

– Netko je svima razglasio da dolazim.

– Herley Friend.

– A gdje je sada? – zanimalo je Lukea.

– Poslije puškaranja u kanjonu Palo Duro, otjerao je krdo konja u Tascosu. Vratit će se sutra ili prekosutra.

– To su konji mog oca – reče Luke smrknuto. – Spalili su nam ranč, ubili mi oca, ukrali konje i zatim se sakrili u kanjonu Palo Duro.

– Žao mi je tvog oca – reče Angus, pa se okrene prema stazi kad

su dva konjanika zaustavila konje na ulazu u dvorište i domahnula mu. – Sakrij se dok se Harley ne vrati. Sin Mame Anderson poginuo je u kanjonu i Mama ti se hoće osvetiti.

– Ta je Mama Anderson zacijelo pravi zmaj. Svi me upozoravaju da je se čuvam.

– I čuvaj se. Bila je žena Krvavog Billa Andersona. Bill je ovuda jahao u družbi s Quandrillom. Često su noćili na ranču njezina oca i tako su se spetljali. Imala je dobrog učitelja, a kopriva ti već u mladosti peče.

– Odakle ti to sve znaš?

– Čuo sam za njih još dok sam učio pravo u Glasgowu.

– Zar u Škotskoj?

– Aha. Dobro sam škole završio, ali pameti nisam stekao.

– Mogao si i gore proći u životu.

– I jesam. Kad sam došao ovamo, uhvatio sam se u isto kolo s Quandrillom – reče Angus, pa se okrene i zagleda u dva došljaka. Sjahali su, zapalili vatru i pristavili vodu za kavu. – Ovo su vjernici popa Sloana.

– Uh, pobogu, što im kava dobro miriše! – uzdahne Luke.

– Odvest ću tvoje konje u koral i donijet ću ti sedlo – reče mu Angus.

Kad je ostao aâm, Luke poravna opasač i pogleda trojicu protuha uz vatru pod hridinom. Jedan mu se učinio nekako poznat.

Nasmijuljili su mu se krezubim desnim i zagledali se za njim dok je prolazio preko dvorišta prema Sloanovim vjernicima. Zdepasti što je čučao uz hrid pogleda svog druga.

– Dave, predimo i mi preko k onima na kavu.

– A ne – odmahne Dave glavom.

– Jedan od njih zna čitati, a ja zazirem od pismenih ljudi. Osobito onih što čitaju Bibliju. Odveć su himbeni.

Luke stane ispred logorske vatre Sloanovih vjernika.

– Smijem li se pridružiti? – upita ih.

– U društvu ljudi dobre volje uvijek ima mjesta za još jednoga.

Luke pride vatri i sjedne na kamen među njih.

– Ovdje ćete i prenoćiti?

Luke kimne glavom.

– Ljepše je spavati u društvu.

– Nije u svakom društvu.

– Bolje ikakvu nego nikakvu – mudro će Luke.

Župljanin popa Sloana, što je u rukama držao otvorenu Bibliju, pogleda svog brata u vjeri, pa rekne glasno:

– U Knjizi Postanka piše da su Adam i Eva bili prvi ljudi na zemlji.

– Takvo veli i naš župnik Sloan.

– I da su imali dva sina, Kaina i Abela; i da je Kain ubio Abela; i da je bog stoga Kaina istjerao iz raja i da je Kain uzeo sebi ženu. A ako su Adam i Eve bili prvi ljudi na zemlji i nisu imali kćeri, gdje je Kain našao sebi ženu?

– E, previše me pitaš. To ti ja ne znam. Moraš pitati popa.

Jedan od protuha što su sjedili podno hridi prasnuo je u smijeh.

– Pitaj toga svog popa, pa reci i meni. I ja bih to htio znati.

Kasno popodneвно sunce osjenčalo je Angusovo dvorište sivim šarama dugih sjena. Luka je motao cigaretu i zurio u tavu na kojoj je pržio slaninu za večeru. Dvojica vjernika što su sjedili uz njega odjednom su se prenula i hitro ustala. Okrenuli su se prema stazi odakle se čuo topot kopita. I čekali.

Pojavila su se dva konjanika i

sjahala. Prvi pristupi vatri i kimne svima na pozdrav. Svećenik Sloan, prepoznao ga je Luke na prvi pogled.

– Pomoz bog, braćo!– Vidio je Lukea i blago mu se osmijehnuo.

Drugom muškarcu, što je dojahao sa Sloanom, čvršćem i mišićavijem, sjala je zvijezda na prsima košulje.

– Ovo je šerif Heck Bruner.

Šerif se osmijehne svima oko vatre. Lice mu bijaše okruglo i rume-
no, ali oči mirne i hladne kao led.

Bruner kimne Lukeu. – Zdravo, Devline!

Luke ga pogleda i prijateljski mu se nasmiješi.

– Vi se poznajete? – Začudio se Sloan.

– Zajedno smo jahali u oružanoj potjeri za Dutchom Harlandom u Kansasu.

– Prošle su otada tri godine.

– Čujem da tražiš Harleyja Frienda.

– A vi mislite da sam ga morao pozvati k sebi u goste?

– Slušaj – ozbiljno će i otresito šerif Bruner – ubiješ li Harleyja Frienda, časno ili podlo, meni je svejedno, sproved ću te sucu Parkeru.

– Zar sucu za vješanje? – zgrahnuo se Luke.

– E, baš njemu! Na njegovim vješalima gotovo svaki dan netko omasti konopac.

– Do vraga, šerife, a zašto? Pa on mi je ubio oca i brata. Ja mu to ne mogu oprostiti.

– Ne zabrinjava mene toliko Harley Friend koliko Mama Anderson. Ako se ti i Harley želite ucmekati, ja vas ne mogu spriječiti, ali dok si ti ovdje, Mama Anderson poći će za tobom pravu hajku, a koliko ja poznajem tebe, krv će poteći

potocima. A ja to ne smijem dopustiti. Stoga moraš odmah odavde.

Luke je šutio trenutak – dva i pijlio u vatru smrknuta lica i stegnutih usana, a zatim opet pogledao šerifa.

– Kažete mi da moram odavde i da pustim Harleyja. A što biste vi učinili na mom mjestu?

– Ja sam ti rekao svoje i ne pitaj me ništa više. Ti znaš što ću ja učiniti. Ako te privedem, visjet ćeš. Zna se Parkerova presuda za silovanje, umorstvo i krađu konja. Ako zapucate jedan u drugoga, presuda će biti umorstvo za onoga tko preživi.

– Dobro onda – uzdahne Luke, gledajući si u ruke. Napokon povuče čizmom po blatu i pogleda šerifa. – Ići ću sucu Parkeru. Prije tje-
dan dana još sam imao obitelj – glas mu se stisnuo u grlu i istan-
jio – a danas sam ja posljednji Devlin. E, pa neka nas onda Parker sasvim dokrajči. Ja idem u potragu za Harleyjem. Ni vi, ni pop, a ni bilo koji zakonodavac ne može me zaustaviti.

– Ne mogu ti zabraniti da podeš, ali ću te uhvatiti kad završiš – mirno mu reče Bruner. Čučnuo je uz vatru i uzeo šalicu tople kave, pa se tužno osmijehnuo na Lukea i potresao glavom. – Uvijek iskrsne neki vrag. Ili neka krvoločna razbojnička družba ili neki odmetnuti Indijanac u ratnom pohodu, ili proketo dobar bivši šerif koji ne može srcu odoljeti pa sam dijeli pravdu zato što mu je nanesena nepravda i zadana bol.

Tamna se noć spustila nad dvorištem u usjeku. Vatra je tinjala. Još je samo žeravica jarko treptala klijući u pougljenjenim komadima hrastovine. Luke je pijlio u pepeo dok se vatra nije sasvim ugasila.

VII

Omotan gunjem, Luke polako otvori oči. Uz jutarnje cvrkutanje ptica čuo je i prigušene glasove protuha ispod hridine. Sjetio se da mu je jedan nekako poznat.

— Dave Rudabaugh! — dosjetio se.

Zavukao je ruku pod uzglavlje od namotana kaputa i dohvatio kolt. Odmah se osjetio nekako sigurnijim. Okrenuo se i stao promatrati što radi Dave Rudabaugh. Dave pogleda Lukea i nasmiješi mu se.

Svećenik Sloan naložio je vatru zarana i Lukeu zamiriše kava. Odbacio je gunj sa sebe i sjeo. Zijeovnuo je i protegnuo se.

Šerif Bruner se pojavio iza koralja. Zakopčavao je opasač dok je prilazio Sloanovoj vatri. Uzeo je lončić s kavom što mu ga je ponudio Sloan.

— Dodi na kavu! — pozvao je Sloan i Lukea.

Čim je Luke srknuo kavu, čučnuo je uz Brunera i glavom pokazao prema Rudabaughu.

— Onaj čovjek pod hridinom s cigarom u zubima, je Dave Rudabaugh — reče Luke šerifu. Bruner ga pogleda.

Zar onaj što je svjedočio protiv svojih ortaka u pljački vlaka kod Kinsleya?

— Prije dvije godine. Njega su odmah pustili iz zatvora.

A njegovi su drugovi dobili pet godina robije — nastavi Bruner i podsmijehne se cinički.

Luke okrene glavu prema stazi Mobeetie, a Bruner ustane. Čuli su topot konjskih kopita. Bruner se primakne grmlju. Domahne Sloanu i njegovim župljanima da se odmaknu od vatre. Dave Rudabaugh, ne sluteći zlo, pomagao je svom

drugu da uhvati neposlušnoga konja i osedla ga.

Bradati krupan muškarac dojahao je na proplanak uz Angusovu brvnaru. Angus je izašao na trijem i pokazao mu protuhe pod hridinom u dnu dvorišta. Bradonja okrene konja preko dvorišta i zaustavi ga ispred Rudabaughu.

Kad ga je ugledao, Dave ustukne korak i potegne kolt.

— Hej, momci, ovamo! — viknuo je bradonja. — Pronašao sam Davea! — Okrenuo se ponovo Rudabaughu. — Jesu li ovo tvoji prijatelji? — upita on i pokaže na Lukea i Brunera.

— Svi su oni moji prijatelji. Čak i šerif Bruner.

— Mnogo ti nešto prijateljuješ sa zakonom — reče bradonja i okrene se četvorici konjanika koje je dozvao u Angusovo dvorište. — Pogledajte, momci, koga sam našao. Ima i šerifa za prijatelja!

— Zar su vas pustili zbog dobra vladanja? — upita ih Dave Rudabaugh.

— Ne sračkaj! Dosadilo nam je unutra, pa smo pobjegli — odvрати mu bradonja i slatko se nasmije. — Odlučili smo da te potražimo i izravnamo račune s tobom.

Konjanici se postaviše u polukrug oko Davea, a on uzmakne korak kako bi ih sve mogao držati na oku. Ostao je opušten ali i obazriv, nijedan mu mišić nije zatreptao na licu.

— Ako mislite da ću vas moliti za milost, varate se. Da vidimo, tko će prvi potegnuti! — izazivao ih je Dave.

— Nitko neće potegnuti! — povikao je šerif Bruner kad je istupio na sredinu dvorišta. Konjanik najbliži Bruneru okrene vinčesterku prema šerifu. Ali Luke potegne kolt

i opali. Jahač se trgne, podigne ruke i padne sa sedla. Luke klekne na koljena kad začuje oštre pucnjeve iz kolta.

Bruner im se polaganim koracima primicao, pucajući odmjereno i pažljivo. Tanka nit plavičastog dima, osvijetljena jutarnjom zrakom sunca, protekla se preko Angusova dvorišta.

Ostali se konjanici okrenuše i pobježe iz dvorišta natrag na Mobeetie Trail. Bruner potrči za njima. Dok su se gubili u daljini, Bruner odmahne glavom i slegne ramenima.

Luke pride čovjeku koga je ustrijelio.

– Mrtav je – reče Bruner. Hvala ti što si mi pomogao. Ne znam kako ću ti to vratiti.

– Pustite me da obavim što sam naumio – ponadao se Luke.

– Ni govora! – osmijehnuo mu se Bruner. – Ali mogao bih te pustiti da mi pobjegneš kad obaviš to što si naumio. – Okrenuo se Daveu Rudabaughu i njegovim prijateljima. – Pokopajte ovu dvojicu! – naredio im je strogim glasom.

– Odoh ja u Brimstone – reče Luke smatajući gunj.

– E, baš si tvrdoglava mazga.

U ovom času ja samo zato živim – reče Luke, okrene se i posegne rukom u džep.

Agnus odmahne rukom i odbije novac.

– Imam tvog šarca i sedlo. Ako te ustrijeli Harley ili te dohvati Mama Anderson, meni je dosta i previše.

Iznenadeno su podigli glave kad je mlada žena ujahala u Angusovo dvorište.

– Gospodice Becky! Koje vas dobro nosi k meni? Zar danas nema škole? – upita je Angus dok je dr-

žao njezina konja za oglav i čekao da djevojka sjaše.

– Cijelu su noć stazom jahali konjanici, pa su djeca ostala kod kuće.

– Zabacila je ljutito glavu i kosu s lica. – Vi ste taj glasoviti Luke Devlin – obratila se Lukeu.

Krvava

– Da gospodice, premda nisam tako glasovit kako vi mislite – odvrati joj Luke dok je pasao oči po njezinim zamamnim oblicima.

Dva velika smeda oka gledala su ga znatiželjno. Smeda ravna kosa prosula joj se niz vrat i ramena. Lagani jutarnji lahor mrsio joj je pramenove i zastirao njezino ljupko lice prozirnom koprenom.

– Ja sam kći Mame Anderson – glas joj je zvučio osorno. Zažmirkala je očima. No, neka vam to ne bude neugodno. Svi ovdje znaju da mama neće da čuje za mene. Stoga bih i htjela s vama razgovarati. Navratite poslije podne u školu. Hoćete li?

– Svakako. Vrlo rado – odvrati Luke potjera kobilu u lagan kas dok nije dojahao do osušenog debela topole. *Kod usahle topole skreni prećacem ulijevo*, ponavljao je u sebi riječi što mu je rekao Angus. Prećac se pod pravim kutem odvajao od Mobeetie Trailla i spuštao u odužu guduru. Silazio je korakom, oprezno motreći usku stazicu. Zastao je na malenom proplanku. Osedlani mustang sive dlake odmarao se u hladovini šumarka.

Luke skoči sa sedla i čučne da vidi ima li koga pod niskim raslinjem u guduri. Trgnuo se naglo na šušanj iza sebe. Potegnuo je kolt i uperio ga preda se. Počeo se šuljati četveronoške uz rub proplanka. Neki ostariji čovjek čučao je gole stražnjice iza grma i obavljao veliku nuždu. Grančica pukne pod Lukeovim čizmama. Starkelja, izbezum-

ljen od straha, posegne za revolverom.

Pucaj, što si blenuo! Meni su ionako sati odbrojeni! U svakoj drugoj prilici Luke bi prasnuo u smijeh kad bi zatekao nekoga gole guzice, ali po glasu starkelje prokužio je da je vrag odnio šalu.

– Što se dogodilo? – upita ga Luke i spremi kolt iu korice.

– Pritislo me, pa sam sjahao da se olakšam, a kad sam skinuo hlače i čučnuo, ujela me čegrtuša.

– Nigdje ne piše da zbog toga morate umrijeti. Dajte da vidim – reče Luka i izvadi nož.

Starkelja se ispruži na trbuh. Dva tamnocrvena uboda oštarih zmijskih zuba jasno su se razabirala na bijeloj koži njegove stražnjice.

Duboko vas je ugrizla – reče Luke. Rasjekao je nožem ujed i istisnuo krv i otrov iz rane. Morate malčice krvariti. Mislim da ćete se izvući – reče Luke osvrćući se oko sebe i tražeći pogledom zmiju. Zatim je čučnuo i smotao cigaretu pa pripalio.

– Kako se zovete? – upitao je starkelju.

– Louis Dalton.

– Ja sam Luke Devlin.

– Čuo sam vaše ime u krčmi Johna Bucksota.

– I što su rekli?

– Ne sjećam se više. Žurio sam kući. Imam petnaest sinova. Neki su krenuli po dobru, a neki po zlu. Grat i Bob su opake ćudi. Ne znam što će biti od njih.

Medu petnaest sinova uvijek su neki naprasne ćudi.

– Ja imam dvojicu – potišteno će starkelja.

Luke je ustao.

– Idemo. Prestali ste krvariti. Staviti ću vam rubac na ranu i prebaciti vas potrbuške preko sedla.

– Hvala vam dok se ne odužim.

Dobar ste vi čovjek – reče starkelja, a Luke odmahne rukom. Pošli su.

Luke ugleda krov neke kuće kroz krošnju drveća i nasmiješi se Daltonu.

– Stigli smo – reče mu i pokaže brvnaru pred kojom je stajalo mnogo osedlanih konja uz privezište.

– To je krčma Johna Buckshota. Liječnik živi u brvnari na suprotnoj strani proplanka – reče starkelja i pokaza mu trošnu brvnaru kojoj se krov uleknuo u sredini.

Neka neuredna debela žena ravnodušno ih je promatrala s trijema.

Gdje je doktor? – upita je Luke.

Potresla je lijeno glavom i pokazala u krčmu.

Luke je sjahao i unio Daltona u kuću. Položio ga je na prljavu i poderanu strunjaču u kutu sobe.

Oдох ja po liječnika. Ne mičite se odavde – reče mu Luke, te izade iz sobe.

I prednja i bočna vrata na krčmi Johna Buckshota bijahu od debelih dasaka. Uzduž zidova nizale su se uske puškarnice.

Luke gurne vrata i poskoči u stranu. Kad su mu se oči priviknule na tamu, razabrao je oko sebe ljude što su satjali skupljeni uza zidove.

Dim iz kuhinje sukljao je pod stropom prema dnu krčme. Nizak trbonja stajao je iza tezge što se pružio uzduž stražnjeg zida i popravljao slomljenu stolicu. Kad je ugledao Lukea, stavio je odlomljenu nogu stolice na tezgu.

– Čime vas mogu poslužiti? – upita ga, gledajući ga sumnjičavo.

Smrad neopranih tijela i jednak miris čilija iz kuhinje zapuhnuo je Lukea u nosnice. Čuo je žamor glasova iza sebe, a kad su ga prepoznali zaglušni muk.

– Dovezao sam čovjeka. Zove se

Dalton. Ujela ga je zmija čegrtuša. Tražim liječnika.

— Ja sam doktor — javi se čovjek upalih obraza i mršav, što je stajao uz tezgu. Pogledao je Lukea vodenastim očima pod otečenim vjedama. Oteturao je iz krčme prema vratima.

Luke se ogleda po krčmi. Tri su muškarca stajala uza zid oko žene koja ih je izazovno strijeljala pogledima. Haljina od lanenih vreća za brašno visjela je na njoj. Od otrcana šešira. Luke joj je vidio samo djelić lica.

Ti si John Buckshot, zar ne? — upita Luke krčmara.

— A ti si Luke Devlin, zar ne? — osmijehne mu se krčmar.

Luke mu kimne glavom, a krčmar raskolači oči.

I Luke je čuo škripcu podnih dasaka iza sebe. Dvije snažne ruke šcepale su ga za ramena i odbacile od tezge. Dočekala su ga druga dvojica i svom silom odgurnula natrag na tezgu. Netko mu je izvukao kolt iz korica.

Luke pograbi s tezge nogu od stolca i zavitla njome oko sebe. Neki kauboj stajao je pokraj Lukea, držao njegov kolt i cerekao mu se u lice. Luke ga ošine nogom stolca preko lica i otkine mu komad obraza i nosa. Krv mu je šiknula s lica. Pao je nauznak a Lukeov kolt zazveči po podu. On se sagne i pokupi ga, držeći na oku ostale kauboje.

— Natrag! — zaurlao je na njih John Buckshot sa sačmaricom u ruci.

Nastao je muk. Svi su gledali Buckshota, a Luke u kauboje. Odjednom su se razmaknuli. Jedan se otimao od žene pod otrcanim šeširom.

— Daj mi taj revolver! — derala se razjareno žena.

— Pusti me na miru, ženo božja!

— Oteo joj je revolver iz ruke.

— Nastup Mame Anderson — reče John Buckshot.

Odlučnim je koracima prišla Lukeu i odalamila mu vruću zaušnicu da je zazvonilo.

VIII

Okrenula se. Zastala je na pragu i pogledala Lukea. — Bacit ću te lešinarima, makar to morala platiti u zlatu! Gledao je pozorno za njom i kaubojima dok nisu zamaknuli prema Brimstoneu. Dva su prljava jahača sjahala i izvadila se na tratinu u hladovini ispod patuljastih hrastova. Držali su puške u krilu i nisu skidali pogleda s krčme i Lukeove kobile.

— Ah, Johnne, baš bi mi poslije ovog godila čašica dobrog viskija — reče Luke.

— Zabranjeno je točenje alkoholnih pića na indijanskom području, ali ja te mogu počastiti iz svoje vlastite boce — reče Buckshot i natoči dvije čaše iz zemljana čupa.

— Zašto je ta žena tako zločesta? — upita ga Luke.

Bill Anderson bijaše zao čovjek. Kad je poginuo, Mama je ostala sama sa tri nejaka sina i kćeri. Jedan je ubijen u kanjonu Palu Duro. Buckshot se pri tom pokušao nasmiješiti. Drugog su ubili Apaši. I još jedan, treći skriva joj se za skute na ranču. Kći joj je učiteljica nedaleko odavde ali Mama neće ni da čuje za nju.

— Za mamu bi bilo najbolje da se ponovo uda.

— Imala je ona udvarača. I Sloan vrtio se oko nje, ali ona ne može zaboraviti Krvavog Billa.

— Nikad neću moći razumijeti žene — uzdahne Luke i iskapi čašu. Prišao je vratima i otvorio ih. Široka sunčana zraka pala je po podu

krčme i osvijetlila plavičaste kolutove dima iz kuhinje i oblak prašine s poda.

— Nema više one dvojice — reče Luke pogledavši pod hrastik nasuprot Johnovoj krčmi.

— Otišli su — slegne John ramenima. — Mnogo ljudi dolazi ovamo da se skrije u nekoj kolibi u brdima. — Kad se vratio iz kuhinje, donio je dvije zdjelice pune čilija. — Kušaj moj čili — pozvao je John Buckshot Lukea on pak pride tezgi i zagrabi punu žlicu čilija pa ga strpa u usta. — Brrr, što ti je ljut ovaj čili! — Progutao je zalogaj polako. — Uh, što žari! — Zijevnuo je i zadahtao.

— Čili ne valja ako nije ljut — reče John.

— Auuu — Luke potrese glavom — još ću dobiti trčkalicu od njega.

Obojica su se prenula i okrenula kad su čuli zveckanje ostruga. Na vratima je stajao šerif Bruner. Čovjek koji je bio s njim otvorio je širom vrata i odmah stao u stranu.

— Udite, šerife. Već vas dugo nisam vidio — pozvao ga je John Buckshot.

Oba su muškarca prišla tezgi. Bruner kimne glavom prema Lukeu i okrene se svom pratiocu.

— Zebe, ovo ti je Luke Devlin, o kojem sam ti pričao. — Zatim se obrati Lukeu. — A ovo je moj pomoćnik Zeb Born. Sudac Parker poslao je nekoliko šerifa da stražare oko opskrbnog tabora. Motat ćemo se ovuda nekoliko dana.

— Onda biste mi možda mogli skinuti Mamu Andreson s vrata. Bit ću vam zahvalan do groba — reče Luke.

— Ti ćeš otići odavde prije nego što ona odluči naplatiti stare dugove.

— Koje stare dugove? — začudio se Luke.

— Prije otprilike desetak godina neki iz bivše Quandrillove družbe došli su ovamo i zlostavljali ljude. Sitnim se rančerima i farmerima to baš nije svidjelo. Sad će im se zbog toga osvetiti pod izlikom da traži tebe.

— Kakve to veze ima sa mnom? Ja se samo želim razračunati s Harleyjem. U Tascosi je, ili je ondje bio. — Luke se nalaktio na tezgu — U očevu posljednjem pismu ima dovoljno dokaza da on završi na vješalima. Meni je svejedno hoću li ga ubiti ili će ga sudac Parker objesiti. Glavno je da plati svoj zločin.

— Onda idi u Tascosu. Ne želim te ovdje — reče Bruner i pripali cigaretu. — Ja imam pravo svakoga tko narušava red i mir otjerati s indijanskog područja.

— To nije pošteno! — usprotivio mu se Luke.

— Ja provodim zakon, a sudac Parker presuđuje što je pošteno — odbrusi mu šerif Bruner.

— A usluga koju ste mi obećali vratiti? — podsjeti ga Luke.

— Vraćam ti je. Ne moraš odmah nestati odavde. Dopuštam ti da ostaneš do sutra ujutro.

— A što ako ne odem?

— Hoćeš li još sebi na vrat natovariti Zeba i mene?

— Nemojte tako, šerife — procijedi Luke, koga je u duši stegnuo osjećaj nemoći. — Ja hoću Harleyja, a on je bio u Tascosi. Ne znam gdje je sada.

— Idi i nađi ga — odvrati mu Bruner.

— Ako mi umakne, vratit ću se.

— Mi ćemo te privedi.

— Zar Mami Anderson?

Zeb zaškripi zubima. Bruner zaškilji i zakorakne između Zeba i Lukea. — Stani, Zebe! — Pokazao je glavom prema vratima. — Idi konjima. Odmah ću doći.

Zeb se okrene na peti i izade, zalupivši srdito vratima. — Do bijesa, Luke. Zašto nas vrijeđaš?

— Jer mi se čini da vi nju štitite — odvraća Luke Bruneru jarosnim glasom. — Zašto, do vraga, nju malčice ne pritisnite?

— Upravo smo pošli k njoj. Pošalj li svoje kauboje u noćni pohod, oni će najprije poubijati šerife.

— Zašto baš vas? — Jer mi nismo omiljeni u ovim krajevima. Već su tri šefa ustrijeljena iz zasjede između tvrđave Reno i opskrbnog tabora. Ako nas nastave ubijati, Parker će pozvati vojsku da upostavi red. A ti znaš što to znači.

— Ah — uzdahnuo je postideno Luke — žao mi je.

— Onda izidi i kaži to Bornu.

Luke pode za Brunerom iz krčme. Šerif Born se okrene i zapilji u Luke. Bruner mu domahne da im pride.

— Šerife, oprostite mi. Nije bilo zlonamjerno. Bio sam srdit, ali ne na vas. — Luke ga je otvoreno gledao u oči.

Zeb Born mu se blago osmijehne i pruži mu ruku. — Mislim da znam kako se sada osjećate.

Dok su se rukovali, cvrčanje i zujanje kukaca te cvrkut ptica zagluši prasak iz puške. Ptice prestrašeno zalepetaše iz šipražja.

Bruner pritrča svom konju po vinčestersku, a Luke kobili po šarpericu. Šerif Zeb Born, pogoden u leđa, poklekne te pade mrtav preko motke privezišta za konje. Buckshot im otvori širom vrata krčme i Luke i Bruner upadoše u sobu u dva skoka.

— Dvojica su. Jedan iza kladnja drva, a drugi iza šupe.

— Moram ih se dočepati, majku im milu! — zarežao je Bruner, a žile su mu iskočile na vratu od silnog jada.

— Ja ću vam jednog ustrijeliti — ponudi mu se Luke. Primaknuo se uskoj puškarnici. Motrio je uz naslagane cjepanice u kladnju. Čuo je Brunera kako puca iz vinčesterke. Luke namjesti nišan i ubaci metak u cijev.

Iza cjepanice pojavi se šešir i Luke potegne okidač. Šarperica grune tako snažno da se i Bruner trgnuo. Teško zrno rascijepa rub naslaganih cjepanica u kišu sitna iverja. Šešir poleti kroz zrak.

— Jesi li ga?

— Ništa još ne vidim od dima.

Pucnjava je naglo zamukla kako je i počela. Bruner oprezno izade i pode prema naslaganim cjepanicama.

— Dodi, pogledaj — pozvao je Bruner Lukea. — Ostao je bez lica.

— Gdje je onaj drugi?

— Zbrisao je. Čuo sam konja zato sam i izašao — reče šerif. Doimao se vrlo umorno kad su se vratili u krčmu.

— Buckshote, smijemo li te zamoliti da nas počastiš viskijem — upita Bruner krčmara.

— Kako, molim? raskolači Bruner oči.

— Znam ja da ti ne prodaješ viski, jer je to ovdje zabranjeno, ali poznam čovjeka koji ti ga prodaje.

— Buckshot se nasmiješio.

— Vrlo rado, šerife.

Poznaješ li ovoga što si ga ustrijelio? — upita šerif Bruner Lukea dok su pijuckali viski.

— Odmetnuti Kiowa. Zove se Abraham Horsekiller. Jahao je s nekom protuhom iz Teksasa po imenu Jess. Hoćete li poći u potjeru za Jessom.

— Bruner kimne glavom.

— Hoćete li ga privesti sucu Parkeru.

— Ne, neću.

IX

Dave Rudabaugh uspori konja kad su se dvojica protuha s kojima je dojahao McKeeveru, oprostila od njega i okrenula prema jugu. Mahnuo im je i okrenuo se. Zagledao se niz Mobeetie Trail. Kad se uvjerio da ga nitko ne slijedi, podbo je mustanga u galop.

Da nije namirisao dim, možda bi i mimoišao logorsku vatru u dnu pješčana korita suhopotočine. Sišao je sa staze i laganim se koracima primaknuo rubu jaruge.

— Netko dolazi — doviknuo je Harley Friend i brzo se odmaknuo od vatre, a a ostali se povedoše za njim.

— Zdravo, putnici! — pozdravio je Dave s rukom na koltu.

— Tko je?

— Tražim Harleyja.

— Harley se odmakne od strmine suhoga korita. — Jesi li to ti, Dave? Mislio sam da si u Tascosi.

— Dogodilo se nešto što me je spriječilo — reče Dave i prihvati šalicu s toplom kavom iz Harleyjeve ruke.

— Sreo sam Freda Waitea u Tascosi. On mi je rekao da ćeš doći. Dok sam te čekao, naišao sam na Charleyja Bryanta i Reda Bucka i poveo ih sa sobom.

— Zdravo, momci — pozdravi ih Dave i pruži im ruku. — Rede, Mama traži da negdje ukradeš deset dobrih konja za nju.

— Ništa lakše od toga.

Harley skupi obrve i zagleda se u Davea.

— A što te spriječilo da dodeš u Tascosu?

— Napali su me Ed West, Tom Gott, Bill Green i još dvojica s njima, u dvorištu kod McKeevera. Sjećam se one trojice protiv kojih sam svjedočio, zar ne? Pucalo se naveliko. Green je poginuo. Gott i West

me zacijelo još traže po indijanskom području. Stoga kidam odavde.

— Mene još čeka obračun s Lukeom Devlinom.

— U Brimstonu je. Čuvaj se ga. Brz je. Malo tko se može s njim mjeriti. Sjećam ga se još iz Kansasa — reče Dave.

— Vidjet ćemo tko je bolji čim stignem u Brimstone.

— Ali moraš požuriti — upozori ga Dave. — Mama na nj sikće kao ljuta guja. Hoće Lukeovu glavu da osveti sina.

— Ako me pretekne, onda ću ja ubiti nju.

— Ne govori tako. Mama je ipak žena — podsjeti ga Charley.

— Ako se žena ponaša kao muškarac, onda ću ja s njom kao s muškarcem. Ne dopuštam da mi itko nekažnjeno stane na žulj.

— Tvoja briga. Ja ću u Las Vegas ili Tombstone. — Momak po imenu Antrim, zovu ga Billy Kid, bio je prošlog tjedna u Las Vegasu — opomene Harley Davea. — Pazi da mu se ne zamjeriš. Još je štenac, ali oštar.

— Čuo sam već za njega.

* * *

Kobila je tupkala po utabanoj staroj stazi Mobeetie dok ju je Luke tjerao sitnim kasom. Iskustvo ga je poučilo da se čuva hrbati i jaruga uz stazu. Sunce mu je grijalo leđa dok je očima prebirao po gustom raslinju.

Moram paziti na svaki korak, opominjao je samog sebe. Svi vele da je Harley u Tascosi, ali možda i lažu.

Čim je staza zavinula ulijevo, ugledao je na proplanku školu. Osedlani konj odmarao se u hladovini pred školom. Odveo je kobilu preko staze i privezao je za grm.

Zatim se tiho primaknuo kući, stao na prste i provirio kroz otvoren prozor. Lišće je iza njega šušalo na povjetarcu. Djetlić je negdje zakliktao, a tada ga prene duboki muški glas.

— Momče, ako si došao da mi ukradeš konja, to će te skupo stajati — prijetnju je popratilo škljocanje pri napinjanju kolta.

— Imam ja svoga konja — skrušeno će Luke.

— Ne, Frede, za boga. Pa to je Luke. Ja sam ga pozvala da dode — gotovo je vrisnula od straha Becky.

— Fred Waite! — Luke je čuo za nj u Dodge Cityju.

— Ti si Luke Devlin? — osmijehne se Fred i spremi kolt.

— Gospodice Becky, pozvali ste me na razgovor i ja sam došao. — Luke je poželio da Fred ode.

— Izvolite, molim vas. Udite — pozvala ga je Becky.

— Ja sam ionako na odlasku — reče Fred i uze šešir. Ali zastao je na pragu. Okrenuo se i pogledao Lukea. — Ne tiče me se vaša svada, ali znam da se Harley predvečer ili sutra ujutro vraća u Brimstone.

— Hvala na obavijesti — suho će Luke, a Fred izide na sunce.

Luke se okrene prema Becky.

— Da čujem zašto ste me zvali. — Čučnuo je uza zid. Becky je sjela za stol i gledala ga u oči.

— Morate mi pomoći ako išta znate o pogibiji mog oca Billa. Zna- te, kad je ubijen — govorila je tihim glasom — ja sam živjela kod tetke, gdje sam išla u školu. Tada mi se udvarao neki konjanički poručnik, što Billu, mom ocu, nije bilo milo. Mama — zašutjela je trenutak i uzdahnula — Mama misli da sam mu ja odala gdje je Bill. Odonda više

neće čuti za mene. — Oči su joj se napunile suzama.

— Ludost! Ja sam razgovarao s konjaničkim kapetanom u Tombstonu. Oni su mu nanjušili trag tje- dan dana prije. Znali su točno gdje se on skriva. Nitko im to nije mo- rao reći.

— Oh, hvala vam — drhtavim će glasom Becky, podigavši se malčice u stolici prema njemu. — Hoćete li to reći mojoj mami, molim vas.

— Mi smo već imali jedan vrlo neugodan susret u Brimstoneu. Dvojim da će me saslušati. Za mene je to vrlo opasno. — Promeškoljio se s noge na nogu kad se toga sje- tio.

— Mogli biste barem pokušati. Meni za ljubav — zavapila je djevoj- ka, lomeći prste.

— Ne volim razočarati lijepe že- ne. Pokušat ću ako me prije toga ne ustrijeli.

— Znam, pomislit ćete da sam luckasta, ali ona je bila brižna mati mojoj braći i meni sve dok Billa ni- su ubili. — Ramena su joj zadrhtala od jecanja. — I ja je jako volim.

* * *

Otvorila su se jednokrillna vrata na rančerskoj kući. Mama Ander- son izišla je na trijem i sjela u staru stolicu za ljuhanje. Povjetarac je utihnuo i ona dohvati mahalicu s klupe, te se uze njome hladiti dok je gledala u litice kanjona obrasle mahovinom i meskitom.

Četiri muškarca sjedila su u hla- dovini pod zidom čatrlje pokrivena slamom, u kojoj su spavali kauboji i konjušari. Jedan je ustao i pogle- dao ostale.

— Hajde da čujemo što Mama ho- će.

— Ona ti je majka. Idi ti, pa je pitaj — zlovoljno će Fred.

Svejedno, ustali su jedan za drugim i pošli tromim koracima preko dvorišta do rančerske kuće. Stali su pod trijem.

— O čemu razmišljaš, majko? — upita je mladi kauboj, ali s tužnim očima čovjeka koji je već ubijao. Lice mu bijaše otegnuto i neugodno.

— Jodie, nisi ni pokušao osvetiti brata.

— Ne da mi se mladom poginuti, majko. S Devlinom nema šale.

— Da te čuje otac, oderao bi ti kožu s leđa — zasiktala je Mama srdito i ošinula ga otrovnim pogledom.

— Mama — na to će onizak plećati kauboj — vi zaboravljate da je Devlin vraški brz. Nitko mu od nas nije ravan osim možda Freda.

Fred Waite se osmijehne znalački.

— Potegnuo sam na njega danas poslije podne.

Mama se trgla i okrenula se ljutito Fredu.

— Zašto ga nisi ubio.

— Nisam znao da vi to želite.

— Sad znaš. Gdje si ga vidio?

— U školi kod gospođice Becky.

— Nitko neka mi je ne spominje! Rekla sam vam!

— Pitali ste. Ja sam odgovorio. Becky je lijepa i ne smijete nas kудiti što onamo navraćamo.

Blažen smiješak zatitrao joj je oko usana i očiju.

— A možeš li mi ga ti uhvatiti?

— upitala je Freda.

— Mogu. Za pet stotina dolara.

— Dat ću ti tri — odgovori Mama pošto je razmislila.

Fred se počese iza uha.

— Trojica od nas bi to mogla podijeliti i ščepati ga a da ne opalimo ni metka.

— Idem s tobom — prvi se isprsi Jodie.

— Ti ne ideš. Potrebni su mi pre-

kaljeni ljudi — odvrati mu Fred, pa se obrati Caleyju: — Caley, hoćeš li ti? — Caley kimne potvrdo glavom.

— A ti, Grineru?

— Bole me križa. Harley će poći s vama kad dode — izvlačio se Griner.

— A to ne! — zaurala je Mama. — Harley želi Devlina za sebe. Neću mu valjda platiti ono što bi učinio i sâm da može!

Fred prasne u smijeh.

— Uzet ću onda Reda Bucka i imat ćete svog Devlina do sutra ujutro.

— Javite momcima da se spremе — naredila im je Mama.

— A zašto ne zadržite Harleyja na ranču — predloži joj mudro Fred, pa dodâ: — Poslužit će nam kao mamac za Devlina.

— Dobro si se dosjetio. Javite Harleyju da ga čekam.

X

Luke zakrene u McKeeverovo dvorište, pošto se najprije dobrano ogledao da vidi ima li koga tko mu ne bi bio po čudi. McKeever izade iz brvnare i mahne mu.

— Kako si, Luke?

— Nije loše — odgovori mu Luke i skoči sa sedla. — Jesi li možda čuo što o Harleyju?

— Rekao bih ti da znam. Možda je odjahao preko brda južnije odavde, pa ga nitko nije ni vidio — reče mu Angus češući se po bradi.

— A znaš li gdje je ta prečica?

— Oko kilometar odavde. Podalje od proplanka gdje te je presreo pop Sloan. Teško ga je, doduše, naći. Obrastao je to prosjek između dvije gromadne stijene. Proteže se uzduž hrbati uske gudure do brežuljka s južne strane Brimstonea.

— Moram ga potražiti. Donesi mi,

molim te, moj gunj i malčice suhog mesa za popudbinu.

— Donijet ću ti i mijeh vode. Nema tamo potoka.

Angus se uskoro vratio i spustio Lukeove stvari na zemlju. — Ne znam koliko si ti brz, ali Harley je podao čovjek i vrlo brz revolveraš. Pazi, jer uvijek priča dok poteže kako bi zbunio protivnika.

— Ne želim pucnjave. Htio bih ga uhvatiti i predati sucu Parkeru — odvrati mu Luke.

— Mislio sam da jedva čekaš da ga smakneš.

— Predomislio sam se. Šerifovao sam predugo, i to me je valjda osvijestilo.

— I bolje je tako — složio se Angus.

— A čim odem odavde s Harleyjem, i Mama će se možda ohladiti, pa ljudi više neće strahovati.

— Ona će se ohladiti tek kad tebe pokopa.

— Možda, ali ja ne idem odavde bez Harleyja. Devlinovi još nikad nikome nisu ostali dužni.

Okrenuli su se naglo prema stazi Mobeetie odakle su čuli topot kopita.

— Pop Sloan! — Angus potrese glavom i pogleda Lukea. On uzdahne. Zagledao se u popa i njegova tri župljana koji su ga pratili.

— Hvaljen bog ljudi! — pozdravi ih svećenik.

— Živ bio, pope — otpozdravi mu Luke, kome se odmah učinilo da Sloan nastupa odlučnije nego inače.

— Gospodine Devlin! — Sloan se ustobočio ispred Lukea. — Molili smo se bogu da nam kaže riječ.

— Dobro je to — složio se Luke i slegnuo ramenima.

— I dao nam je znak. — Svećenikov se glas povisio, a oči probijale Lukea. — Vi! — pokazao je prstom

Luke — ćete nas spasiti od prokletstva!

— Pope — Luke će ogorčeno — ja bježim odavde čim uhvatim Harleyja. To je sve što ću ja učiniti.

— Vi ćete ga ubiti! — Sloan podigne ruke k nebu. — Njega i nju, Mamu Anderson, i sve zle ljude!

— Pope, ti si poludio. Nikoga ja neću ubiti — odvrati mu Luke dok je slagao gunj.

— Vi ste božji osvjetnik! Gospod nam je dao znak!

— Vрати se, pope, po drugi znak. Ovaj ti ne vrijedi — reče mu Luke dok je zamatao suho meso u gunj.

— Harley ti je dobar osvjetnik. Što njega ne zamoliš?

— On je zao. Mama Anderson je zla. Njih mora sasjeći mač ognjeni.

— Pope — prekine ga Luke — ideš mi već na živce — ustao je i vezao gunj za sedlo — s tim tvojim blebetanjem i prenemaganjem. Mama Anderson nije ništa gora od mene, od Angusa ili Buckshota, ili bilo koje druge protuhe što dojaše na Mobeetie Trail. Ti kao da si zainatio da razjariš krvnu svadu. Ako jesi, onda si ti prvi koga valja ustrijeliti.

Svećenik ustukne od Lukea kao da je ugledao nečastivog, raskolačivši suludo oči.

— Pope, što se čudiš. Trebalo bi da propovijedaš ljubav i opraštanje, a ne mržnju i osvetu. Tako piše i u Bibliji. Čitaj! — odbrusi mu Luke, a pop se okrene i pobjegne smušeno od Lukea dok se njegov crni kaput vijorio za njim.

* * *

Crni oblaci povremeno bi zastrli nebo i Lukeom prostruji zimica kad je ponovo izjahao na stazu Mobeetie. Navukao je rukavice da mu prsti budu topli i što gipkiji.

Jašući niz obronak, podigao se u

sedlu i pregledao stazu ispred sebe čim je dojahao blizu mjesta gdje ga je bio zarobio pop Sloan.

Tri su konjanika upravo silazila sa staze na proplanak. Luke ujaše u prvi usjek blizu proplanka. Sjahao je i privezao kobilu za granu meskite. Uzeo je vinčesterku i razmićući granje i lišće oprezno i tiho šuljao se prema proplanku.

Korak mu presjekoše glasovi. Osluhnuo je dobro i primaknuo im se korak bliže, čučnuo u grmlje i šaš, te malo razmaknuo granje.

— Harley, zovni ga već jednom da se vrati. Što čekamo? — Čovjek nazvan Harley okrene se i poviče: — Rede, nećemo te čekati cijeli dan!

Lukeovi su živci bili napeti kao strune dok je zurio u dva muškarca što su čučala uz konje na proplanku. Treći se čovjek napokon pojavio iz grmlja zakopčavajući hlače.

— Gotovo. Idemo dalje — rekao je.

Harley ustane, odbaci opušak te ga zgazi. Kretnje su mu bile odmjerene.

— Stoj! Ni makac! — Luke iskoči iz žbunja i pođe sagnutih leđa proplankom, držeći na nišanu trojicu kauboj.

— Devlin! — izusti Harley, a oči mu jarosno sijevnu.

Luke kimne glavom i pomakne cijev puške.

— Vas dvojica bliže Harleyju bacajte opasače!

Harley se polagano okrene prema Lukeu.

— Zar me nećeš ubiti, Devline?

Vinčesterka prasne i zrno odnese Harleyju šešir s glave. — Idući put pucam malo niže — zarežao je Luke.

— Time nećeš ništa postići. Ti si sada u...

— Zaveži! Rekli su mi da voliš blebetati dok potežeš. Otvoriš li još

jednom gubicu, dobit ćeš metak u nju!

Harley zamukne. Zatvorenih usta smrknuto se zapiljio u Lukea kao da ga hoće očima proždrijeti. U tom času začuje se topot kopita sa staze Mobeetie.

— Hvaljen Bog, dobri ljudi! — Konj popa Sloana utrča na proplanak. U općoj pomutnji svi posegnuše za oružjem. Luke se baci potrbuške u šaš i zapuca uzastopce iz vinčesterke. Harley odskoči iza popa Sloana, skoči u sedlo te odgalopira munjevitom brzinom prema stazi Mobeetie. Konj popa Sloana zakrčio mu je put. Harleyjev se mustang s njime bočno sudari. Mustang se propne, a pop Sloan ispadne sa sedla u gusti grm.

Jedan se kauboj zavrti pogoden, posrne i padne. Krv mu je šiknula iz rane po košulji. Jedan je konj bolno zanjštao i uspaničeno izjurio s proplanka. Treći se kauboj izgubio u metežu kao da je u zemlju propao.

Kad je vinčesterka škljocnula u prazno, Luke gotovo četveronoške pohrli natrag svojoj kobili. Čim je izjahao iz guštika, potegnuo je šarpericu iz toka na sedlu i spremio praznu vinčesteru.

*Harley i još jedan kauboj skrenuli su zacijelo sa staze Mobeetie na prečac kroz prosjek među stijena-*ma, pomislio je Luke. Podbo je kobilu u galop dok nije stigao do prosjeka. Opazio je kako se nešto pomaklo u šikari uz prosjek. Prvo zrno iz šikare sprašilo je pijesak kobili pod nogama. Luke skoči sa sedla, naci-lja i opali iz šarperice. U istom trenutku zavrišti kobila pogodena metkom strijelca iz žbunja. Posk-očila je i pobjegla.

Luke ubaci metak u cijev i ponovo naci-lja. Dubok prasak velikog zrna lomio je granje meskite. Netko

je kriknuo. Zatim je čuo topot konjskih kopita.

— Gadovi, pobjegoše — reče on poluglasno. Uzdahne, pa potrči natrag prečacem odakle je i došao. Gledao je po tamnim sjenama. Činilo mu se da čuje šuštanje lišća i struganje granja iza svakog grma.

Sunce je nisko palo i sjene se sablasno izdužile. *Neću ih naći u mraku. Idem potražiti kobilu. Vratit ću se rano ujutro*, odlučio je Luke.

XI

Čuo ju je prije nego što ju je ugleđao. Kobila je zatopkala kopitom po zemlji čim ga je prepoznala. Bila je prestrašena i razdražljiva. Zanjistala je duboko kako je Luke još nikad nije čuo.

— Ne boj se, curo moja. Sve će biti dobro — mirio ju je i tješio Luke. Dok ju je gladio po vratu, opazio je dugu, ali plitku krvavu ranu. Zrno je iskosa pogodilo zaglavak sedla i probilo ga, te je rasjeklo uzduž slabina.

Popustio je remen na potprugu sedla da je ne tiska i poveo je za oglav na Mobeetie Trail. Polumjesec se nakrivio na vedrom nebu i kazivao im put.

Kobila je hodala bez poteškoća, ukorak s Lukeom, i zabacivala glavu.

— Ta nije vrag! Pa ti bi da te zajašem, zar ne? — Stao je i sagnuo se da pritegne potprug sedla. Kobila je uvukla trbuh kako bi ga što bolje stegnuo.

Angus je izašao iz brvnare kad je Luke zaustavio kobilu u dvorištu kod pojila.

- Vratio si se.
- Malo ugruvan.
- Kobila je prošla gore od tebe
- napomene Angus.
- Možeš li je skrpati?
- Nadam se. Hoćeš li šarca?

- Osedlaj mi ga, molim te.
- Čuo sam da si se sreo s Harleyjem.

- Tko ti je rekao?
- Pop Sloan.
- Prokleti pop, umalo što nije poginuo — reče Luke i uzdahne.

— Odveo je Reda Bucka liječniku u Brimstone. Pogodio si ga u rame.

— Šteta što nisam u glavu. Imao sam ih sve na nišanu, kadli bane taj prokleti pop i sve mi pokvari — pojada se Luke, pa se ogleda po dvorištu. — Zar nema nikoga na noćenuju?

— Svi su otišli — reče Angus i uhvati kobilu za oglav da je povede u staju.

— Dovedi mi šarca, molim te. Moram odmah u Brimstone.

— Čemu žurba? — začudi se Angus.

— Slutim da je Mama Anderson poslala svoje kauboje u potragu za mnom. A i Harley je sigurno navratio k Johnu Buckshotu — odvrati mu Luke.

— Fred Waite i još dvojica kaubojaja svrnuli su ovamo u prvi sumrak. On obično boravi na ranču Mame Anderson kad dode ovamo — obavijesti ga Angus.

— Razlog više da požurim.
Luke zaustavi šarca iza Buckshotove krčme i pozorno se obazre po proplanku. Na privezištu ispred krčme nije bilo ni jednoga jedinog konja. Skočio je s konja iza stražnjeg ulaza u krčmu. Privezao je šarca za plot i oprezno zavirio u trošan i raskliman štagalj. Pogled mu je zastao na dvobojnu sedlu na vrećama žita.

Očevo sedlo! Luke ga podigne i pogleda ispod kožnog skuta, te ugleda žig s imenom svog oca.

Spustio je sedlo gdje ga je i našao,

pa se polagano okrenuo dok mu je srce kipjelo srdžbom.

– Ako je John Buckshot bio u pljački na očevu ranču, ubit će ga kao šugavo pseto! – reče Luke sâm sebi i otvori stražnja vrata krčme. Pričekao je trenutak da mu se oči priviknu na tamu. Držao je kolt u ruci dok je gledao u krčmu. Buckshot je bio sâm. Stajao je iza tezge i gledao Lukea. Kad ga je vidio, lice mu je problijedjelo. Spustio je ruku uz bok.

– Ne miči se! – otresao se na njega Luke.

– Da uzmem rubac. Prehladen sam. Curi mi iz nosa – reče skrušeno Buckshot i usekne se.

– U tvom štaglju je sedlo mog oca. Odakle ti? – zasikće Luke pun jarosti.

– Kupio sam ga. Časna riječ – reče prestrašeno Buckshot, raskolačivši oči.

– Ime moga oca utisnuto je žigom pod skutom sedla.

– Oh, k vragu. Nisam vidio – uzdahne Buckshot zdvojno.

– Tko ti ga je prodao? – strogim će glasom Luke.

– Ne smijem ti reći. Ja sam sa svima u dobrim odnosima. Takav mi je posao – pravdao se očajno Buckshot.

– Jesi li bio s njima u pljački na ranču mog oca?

– Nisam, zbilja nisam – promućao je Buckshot.

– Tko ti ga je prodao? – dreknuo je Luke i udario ga koltom u prsa da je posrnuo uza zid.

– Ubit će me ako ti kažem. Smiluj se – molio ga je John Buckshot.

– Bolje oni nego ja! Govori, majku ti milu! Govori, tko ti ga je prodao!

– Joe Green – izusti Buckshot i obriše rupcem znoj lica. – Zovu ga

još i Pogani Joe. Bio je ondje s Harleyjem. Dognali su odande i krdo konja.

– Koliko si mu platio?

– Deset dolara.

– Čuvaj sedlo. Ja ću ti za nj dati dvadeset dolara prije nego što odem odavde – obeća mu Luke.

Buckshot kimne potvrdno glavom.

– A sada mi kaži gdje je Harley – naredi mu Luke.

– Ne znam sigurno, ali Fred Waite je rekao da je Mama Anderson zadržala Harleyja na svom ranču kako bi tebe tamo domamili.

– Lažeš, skote! Nitko ne može Harleyju narediti što da radi! – protuslovio mu je Luke.

– Molim te, pusti me na miru. Rekao sam ti sve što sam čuo – skrušeno će Buckshot.

– Što je Fred rekao, koliko ljudi traga za mnom?

– Petorica su ušla ovamo. Ostali su produžili. Moglo ih je biti barem desetak. I sitni farmeri i rančeri stražare na hrbatima i uz prevoje.

– Farmeri i rančeri? – u čudu će Luke.

– Da. Mama im je obećala novčanu nagradu. Što ti hoćeš? Njima svaki dolar dobro dode, pa i Mamin – odvratila mu John Buckshot uz kiselkasti osmijeh.

– Kaži mi kako ću prepoznati toga Poganog Joea Greena.

Buckshot zine u Lukea raskolačevih očiju.

– Ubit ćeš ga?

– Svakako – odlučno će Luke.

– Ako ga ti ne ubiješ, on će mene.

– Tvoja briga. Zbog toga mene ne boli glava. Hajde, kaži kako ću ga prepoznati.

– Ima klempave izobličene uši i škrbav, odgrizen nos, bez vrha.

– Hvala, Johnne – reče Luke i po-
de prema vratima, ali zastane u po-
la koraka. Čuo je konje. Umjesto k-
vratima, Luke pride do prve pu-
škarnice i proviri van. Buckshot se
povuče iza tezge uz svoju sačmari-
cu.

Teška vrata od debelih dasaka
otvorila su se i tresnula o zid. Kru-
pan muškarac pojavio se na pragu.
Luke mu je vidio samo obris nasu-
prot svjetlu izvana: klempave uši i
krnji nos.

Joe Green!

A iza njega stajao je šerif Bruner.

– Šerife, drago mi je što sam na-
trapao na vas – rekao je Green uz
veseo smiješak – jer u ovim kraje-
vima čovjek je najsigurniji u vašem
društvu.

– Ulazi! – naredio mu je šerif
osorno, te ušao za Greenom u
krčmu.

Čim su im se oči privikle na ta-
mu, razaznali su Johna Buckshota
i Lukea Devlina. Šerif Bruner začu-
deno pogleda u Lukea.

– Mislio sam da jašeš kobilu, a
vidio sam šarca iza kuće.

– Ostavio sam je da se odmori –
odgovori mu Luke.

– U staji kod McKeevera. Što se
dogodilo?

– Ako ste je vidjeli, znate što se
dogodilo – reče Luke.

Bruner kimne glavom i zagleda
se u Greena.

– A ti si Luke Devlin? – upita
Green Lukea, nahirivši glavu, kao
da ga želi bolje pogledati.

Luke kimne potvrdno glavnom.

– A ti si Pogani Joe Green, koji
je prodao sedlo moga pokojnog oca
Johnu Buckshotu?

Joe Green se lecnuo.

– Hej, nećete mi valjda još i to
prišiti?

Luke zakorakne u sredinu sobe.

Ruka mu se trgnula čim je Green
posegnuo za revolverom.

Prebrzo je potegao, pomisli Luke.
Promašit će.

I doista, zrno iz Greenova revol-
vera prozviždi pokraj Lukea i zari-
je se u drveni zid iza njega. Luke
nacilja u Adamovu jabučicu Joea
Greena i potegne okidač.

Greenovo se tijelo svine. Krvava
se rana razjapi na njegovu vratu.
Green je posrnuo, ali nije pao. Luke
opali još jednom i pogodi ga neko-
liko centimetara niže, ravno u srce.
Green zavitla rukama po zrakū,
okrene se u stranu i skljoka pod
zid.

Plavičasti dim vukao se lijeno u
tišini kroz krčmu dok se nije ras-
plinuo u tananu providnu koprenu.
Tri muškarca ostadoše trenutak
ukočeno stajati dok se Greenovo ti-
jelo nije ispružilo na podu.

Luke uzdahne i opusti se. Bruner
slegne ramenima.

– Tko će ovo počistiti? – prvi se
oglasio Buckshot.

– Ti – odbrusi mu Bruner.

XII

Šerif Heck Bruner pogleda začu-
deno Lukea.

– Ti si najveća budala koju sam
ikad vidio.

Luke napuni kolt i stavi ga u ko-
rice, pa podigne glavu. – Kako to
mislite, šerife?

– Mogao te je ustrijeliti prije ne-
go što si i taknuo kolt. Mnogo je lju-
di završilo pod leđinom jer su se
pravili junacima.

– Vi mi stalno prijetite – odgo-
vori mu razložno Luke – da ćete
me privesti sucu Parkeru, pa sam
htio da ovo bude čist slučaj samoo-
brane pred očima zakona.

Bruner prezrivo odmahne rukom
i otpuhne.

Luke primi uzde i zajaše šarca. Pogledao je sa sedla šerifa Brunera.

— Posluži li me sreća, do sutra ću odjahati odavde.

— Nadam se da hoćeš — reče šerif Bruner i zagleda se u starijeg čovjeka što je trčao preko proplanaka, šepesajući i mašući im. Luke pođe sporim koracima prema Louisu Daltonu.

— Drago mi je — zadihano će Dalton — što sam vas uhvatio prije odlaska da vam se odužim za vašu dobrotu.

— Kako to mislite? — upita ga Luke i nagne se u sedlu da ga bolje čuje.

— Ja se družim s ovdašnjim ljudima. Čuo sam nešto što bi vas moglo zanimati. Harley ima curu kojoj ide svaku večer kad je u ovim krajevima. Zaljubljen je do ušiju.

— Zbilja? — Pogledao je Luke sumnjičavo Daltona. — A da to nije samo podmetaljka kako bi me zaskočili iz zasjede?

— Čuo sam to od nekih mladića. Dvojim da lažu.

— A gdje živi ta njegova cura?

— Na prečici južno odavde.

— Onoj što se odvaja od staze Mobeetie i ide preko prevoja između dvije gromadne stijene?

— Točno. Suhopotočina siječe prečicu nedaleko od staze.

— Hvala vam. Mnogo ste mi pomogli.

— Pamet u glavu! Čujete li? — doviknuo je za njim Dalton.

Luke domahne Angusu u prolazu kraj njegova dvorišta. Lagani kas šarca posve mu je smirio živce i on se opustio. Pregledao je da li mu je vinčesterka napunjena, pa nastavio kaskati laganim korakom kloneći se krša i grmova uz stazu.

Švrljao sam naokolo kao muha

bez glave. Sad barem znam kamo ću, pomisli Luke i uspravi se u stremenu prije sljemena uzbrdice, te proviri niz Mobeetie Trail.

Dva su kauboja sjedila na konjima i čekala.

Do vraga! Luke se ogleda.

Jedan ga je slijedio.

Opet su me stijesnili kao onomad Sloanovi župljani, i na istom mjestu. Kad bih barem znao sve prečace u ovim brdima. Zacijelo ih ima na stotine.

Obrenuo je šarca u prvi prodor među drvećem i potjerao ga uskim puteljkom. Izbio je na kolski put pa nastavio brzim kasom. Kad je odmaknuo koji kilometar, domogao se stazice u šipražju, koja mu se činila dovoljno skrivenom. Zavukao se u gustiš i sjahao. Šarca je pustio da prebire po travi. Sjeo je na suho lišće podno hrasta i smotao cigaretu.

Odjednom šuškanje naruši ugodnu tišinu. Trgnuo se prestrašeno. Vjeverica je razbacivala stelju suhog lišća pod hrastom. Sjela je i zagledala se u Lukea, a onda strugнула uz drvo i nestala. *Netko dolazi!*

Luke se povuče dublje u čestak meskite, s koltom u ruci. Dječarac u pokrpanoj odjeći, na neosedlanu ždrepcu, ujahao je u šumarak, pogledao Lukea i kimnuo mu.

— Otišli su — rekao mu je tiho.

Nisam li ja tebe već vidio s pomom Sloanom? Ti si onaj dečko što mi je odveo konje, zar ne? — upita ga Luke.

— Da, gospodine — priznao je momčić i poniknuo pogledom.

— Znaš li ti, možda, kamo vodi ova staza? — Luke pokaže glavom prema stazi iza dječaka.

— Znam, gospodine. Vodi do prečice koja vodi odanle — odgovori

mu dječak i pokaže rukom prema zapadu.

– I sastaje se s njim u prosjeku između dvije gromadne stijene?

– Pogodili ste, gospodine. Rijetki to znaju – reče dječak i nasmiješi mu se.

– A gdje suhopotočina presijeca prečicu?

– Zapadno odavde, oko kilometra.

– E, baš mi je drago što smo porazgovarali – reče Luke i ustane. Potražio je novčić u džepu i dao ga dječaku.

– Hvala vam, gospodine – reče dječak, a oči mu zablistашe od radosti.

– Ako sretnesh one ljude, kaži im da me nisi vidio.

Dječak kimne potvrdno glavom.

– Hoću, gospodine.

– A sada bježi odavde.

Dječak mu mahne i potjera ždrepcu na Mobeetie Trail.

Luke u krugu zaobide kolibu na iskrčenoj čistini. Umorna žena letimično ga je pogledala prije nego što je prolila splačine po dvorištu pred jato kokoši i pilića.

Prosljedio je zavojitom stazom oko palih i gnjilih debla prema grbini. Kroz poneki otvor među granama Luke je pozorno motrio hrbat grbine.

I među granama ugledao je obris čovjeka na sunčanoj pozadini. Usporio je korak šarcu. Čim je stigao do prvog sjenovitog šumarka, skrenuo je među tamne sjene, ne skidajući očiju s oštrem hrbati što se uzdizala na osunčanom obzorju. Oni *stražare i vraški dobro nadziru stazu*, pomisli Luke. *Čim me opaze zapucat će ako se ne dohvatim prije prečaca.*

Šarac nervozno zastruže kopitom po zemlji. »Dobro – složio se Luke

– kad si baš navalio«. – Poveo je šarca prečicom.

Imamo još vremena da se negdje sklonimo, zaključio je kad je izbio na križanje staze i prečice blizu suhopotočine. Staza je vijugala nizbrdice, odvojivši se od prečice. Odveo je šarca u zaklonjenu ponikvu, gdje je sjahao i spremio se na strpljivo čekanje.

Ali nije morao dugo čekati. Upravo je bio napunio kolt kadli začuje topot kopita. *Dvojica ... najviše trojica*, zaključio je i osluhnuo dobro, šarajući očima po šipragu.

Vidio je kroz šiblje da predvodi Harley i da je usporio korak konju.

Znam, Mama me hoće držati uza sebe. Boji se da joj ne ugrabim Devlina ispred nosa. Ali meni je dojadilo dangubiti na ranču.

– Do vraga, pa pusti Mamu da blebeće što hoće ako je to čini sretnom. A nigdje i nema boljeg mjesta da se skriješ pred zakonom.

– Ne zadugo. Čim se odmorim, idem u potragu za Devlinom. Ja ću ga sam lakše naći nego da ga pokušamo namamiti na Mamin ranč.

Luka ih je pozorno motrio kroz splet granja meskite. Čučnuo je kako ne bi Harleyja ispustio s očiju. Dlanovi su mu se oznojili. Obrisao ih je u nogavice traperica, pa se gorko nasmiješio i nategnuo kokot kolta.

Ovaj put mi nećeš umaknuti, skote! Držao je ravnotežu na prstima čizama, pripravan da iskoči iz zasede. Bila su trojica.

– Harley, sad si moj! – povikao je Luke. Harley raskolači oči od zaprepaštenja. Dva kauboja iza njega zaustavili su naglo konje.

– Položite oružje ... ali polagano! Ukočili su se. Jedan se kauboj promeškoljio u sedlu. Luke priskoči i uhvati Harleyjeva konja za oglav.

– Bacite revolvere, inače ćete pomisliti da se vratio zakon kolta na indijansko područje!

Harleyjevo se lice iskrivilo od nemodne jarosti. Spustio je ruku uz bok. Luke ga odalami sa cijevi kolta po prstima, a Harley trgne nogu iz stremena i zvizne čizmom Lukea u prsa. Luke ustukne i posrne, ali ne ispusti oglav Harleyjeva mustanga. Harley krvnički podbode mustanga ostrugama u slabine. Mustang se propne, okrene i potrči.

Lukea presiječe žarka bol u ramenu. Pomislio je da će mu trzaj mustanga iščupati ruku, a čizme mu zastružu po pijesku i prašini. Ali oglava nije ispustio. Jedan kauboj pojuri s konjem na Lukea. No konj mu se poplaši i udari u Harleyjeva mustanga. Mustang se od udarca u bok smiri i stane kao ukopan, pognute glave pod težinom Lukeova tijela.

Uska staza štitila je Lukea od napada dvojice kauboj. Nije bilo dovoljno mjesta da mu pridu. Kauboj što je pao sa sedla pode prikrajkom prema Lukeu, a on opali i kauboj klone i padne mrtav u jarak uz stazu.

Luke odmah uperi kolt u Harleyja.

Harley u toj trenutačnoj pometnji posegne za svojim revolverom ali se i predomisli, vidjevši da je Luke opet okrenuo cijev kolta u njega. Drugi kauboj, što je ostao u sedlu, okrene svog mustanga i odmagli iza zavoja staze.

– Na ovom te razmaku ne mogu promašiti da i hoću. Odbaci revolver i sjaši – naredi Luke Harleyju.

Harley uzdahne i baci kolt na stazu.

– A sada i ti dolje... ali polagano. Harley se raskoračio preko sedla. Utaknuta u tok na sedlu s druge

strane, njegova je vinčesterka bila zaklonjena od Lukeova pogleda. Harley je naglo potegne i kad je skočio na zemlju, zamahne puškom kao toljagom. Luke poskoči ali kundak Harleyjeve puške udari ga u rame. Luke padne i kolt mu ispadne iz šake.

Harley nasrne na Lukea. Podigao je nogu da mu glavu zgazi čizmom. U prevrtanju Luke uhvati Harleyja za nogu i snažno je povuče. Harley izgubi ravnotežu i svali se na Lukea. Luke svine nogu oko Harleyja i zapara ga ostrugama. Dok ga je rukama čvrsto stezao uza sebe, mahnito mu je parao ostrugom leđa. Harley je stenjao i jaukao, a kad je klonuo, Luke ga odgurne od sebe, ustane i dohvati svoj kolt.

No, čim je ustao sa staze plane hitac. Luke se naglo baci u zaklon. Napadač je iskočio iz žbunja i potrčao prema Harleyju. Luke podigne kolt i povuče okidač. Lišće na drvetu zatrepta, a kauboj se izvali na stazi. Harley zastenje i sjedne.

– Smiri se. Imam još jedan metak u bubnju za tebe – opomenuo ga je Luke, pa uzeo puniti kolt.

Ponovo su čuli topot kopita na prečacu iza križanja.

– Došli su po mene – nasmiješi se opako Harley.

– Odavde ti ideš samo sa mnom – odvrati mu Luke i zagleda se u stazu.

– Nikamo ti, Devline, nećeš odavde. Bit ćeš mrtav prije nego što sunce zade.

– Moraju pucati naslijepo... Mogu i tebe pogoditi. Harley pomakne nogu i zastenja. Pokušao je ustati.

– Lezi! Na trbuh! – naredi mu Luke. Harley poskoči i baci se na Lukea, ali ga on dočeka nogom među prepone.

Harley se najprije ukoči zbacivši

glavu, te jekne od boli i uhvati se rukama za testise. Zatim se skvrči i svali na stazu, previjajući se. Luke se sagne, pograbi ga za opasač s leđa i odvuče uz rub staze. Skinuo mu je rubac s vrata i njime mu svezao ruke. Remenčićem koji je korice kolta vezao uz bedro, svezao mu je noge.

Konj ustrijeljenog kauboja dotrčao je stazom do Lukea. On ga uhvati za uzde i povede u zaklon uz Harleyja. Privezao ga je za grm.

XIII

— Nećeš uspjeti — zasiktao je Harley, svezanih ruku i nogu, pa pljunuo prema Lukeu.

— Vrijedi pokušati. — Luke okrene šarca i vine se u sedlo. Oprezno je ispružio vrat i proučio pomno nisko grmlje meskite i vrškove patuljastih hrastova. Osim staza i prečice, pred njim se samo leljala visoka zelena trava.

— Odvest ću te u Teksas, po bilo koju cijenu — reče mu Luke i sjaše.

— Ubit ću te kao i tvog oca, prvom prilikom — zaprijeti mu Harley.

Srdžba bljesne u Lukeovim očima.

— Zaveži, huljo! — zarežao je i udario Harleyja čizmom pod rebra. Harley se skvrčio od bola, te zinuo da uhvati zraka. Prostrijelio je Lukea jarosnim očima.

— Zavrnuo bih ti šijom da mi ruke nisu svezane!

— Govno bi ti zavrnuo, gade. Ja ću dobiti zadovoljstinu tek kad te objese, premda bih te najradije sada zadavio golim rukama — odgovori mu Luke razjaren osvetničkom željom jer se sjetio očeva skvrčena tijela i Rafove krvi na pješćaniku u kanjonu Palo Duro.

— Prevelika si ti kukavica da bi

mene ubio! — podrugljivo mu dobaći Harley.

— Ako te ne objese, ubit ću te.

Zujanje kukaca nadjačalo je krhanje grančica uz odjeću od trape-rova sukna.

— Dolaze, nastradao si! — prosikće Harley i iskesi zube.

Luke čučne u šaš i paprat. Nahe-rio je glavu da ih bolje čuje dok je pogledom češljao šikaru. Bljesak sunca odrazi se na glatkoj kovini. Tiho je ustao, prišao rubu staze, čučnuo i čekao. Granje meskite zatrepće uz šuškanje i smiri se.

Luka podigne kolt i napne ga.

— Čuvaj se! Vidio te je! — zaur-lao je Harley i tako upozorio čovjeka u zasjedi.

Luke se okrene i zamahne koltom. Harley se izvali na bok i cijev kolta udari ga po ramenu.

— Drugi put ću te ubiti! — odlučno mu zaprijeti.

— Ako me ubiješ, onda me ne možeš predati teksaškim rendžerima — podsjeti ga Harley.

— Razbit ću ti zube.

— Prevelika si ti kukavica i za to — odvrati mu Harley i ponovo plju-ne Lukeu pred noge. Tresao se cijelim tijelom od pomahnitala bijesa. Trzao je svezanim nogama i rukama. Oči su mu gorjele plamenom jarosnog ludaka.

— E, sad mi te je dosta! — reče Luke i baci pogled na stazu. Stavio je kolt u korice, i pošto je još jednom pogledao stazu, podigao je Harleyja.

— Ubit ću te, pseto! — trzao je Harley sumanuto glavom.

— Visjet ćeš ti, a ne ubijati, tako mi boga! — odvrati mu Luke, pa ga podigne i prebaci preko sedla njegova mustanga i zaveže. Zatim se vrati na rub staze, opet čučne i stane pažljivo gledati ispod grmlja.

Podigao je naglo glavu kad je začuo topot kopita na stazi. Pucanj odjekne sa staze, a zrno pogodi granu iza njegove glave i osu ga iverjem i korom.

Mustang s jahačem izbiје iza zavoja. Luke opali. Zrno probije obluk sedla. Luke ponovo opali i zrno okrzne jahača preko ramena. Htio je zaustaviti konja, ali konj se uplašio i zbacio ga sa sedla na stazu, propeo se i udario ga kopitom u glavu. Kauboj ostane nepomično ležati s glavom izvrnutom pod neprirodnim kutom. Konj prazna sedla dotrči k Lukeu i on ga ščepa za uzde i odvede ga u zaklon, gdje ga primiri, milujući ga po vratu.

— Možda ćeš ti meni još i dobro doći — reče mu.

Pozorno pogledavajući prema stazi, Luke izbaci prazne čahure iz bubnja i ponovo napuni kolt.

Šikara je gusta i trnovita kao grmlje kupina u Teksasu, pomisli Luke. Ne mogu mi prići nego stazom.

Ponovo se popeo na sedlo šarca i pogledavao niz stazu. *Završava pod pećinom kanjona. Pritisnut će me uz pećinu i onda sam gotov.*

Puče puška i zrno otrese list s hrasta iza Lukea. On skoči na zemlju. *Odavde mogu izaći samo istim putem kojim sam i došao, zaključi i uzdahne.*

Idući metak zapara po stazi oblak prašine.

Zapamtio je mjesto gdje je na nj prasnula puška. Dohvatio je brže — bolje šarpericu iz toka u sedlu. Grunula je kao top. Pucanj je odjeknuo uz pećinu kanjona, a plavičasti se dim vinuo zrakom. Stao je i promatrao. Grana hrasta se zatresla, skršila i netko je muklo pao.

Tišina na sve strane. Ubacio je

metak u cijev i nategnuo kokot šarperice.

Ovo može potrajati do mraka, zaključio je, a tada će mi se privući pod okriljem noći i prorešetati me. Moram odavde što prije.

Ustao je i prišao šarcu. Spremio je šarpericu u tok na sedlu, pa uzeo laso s Harleyjeva mustanga.

— Zar ćeš me ostaviti ovako svezana preko sedla?

— Naravno. Izjahat ćemo zajedno i ne bih te htio izgubiti putem. — Luke zategne uzde Harleyjeva mustanga i priveza ih za laso.

— Što to radiš? — zabrinuto ga upita Harley.

— Vidjet ćeš kad pojurimo vrletnom stazom — odvrati mu Luke i namota laso oko obluka svog sedla, a zatim potjera ostale konje u krdu prema ulazu u zaklon i niz strazu. Izvukao je šarpericu i opalio nekoliko metaka u zasjedu.

— To će ih natjerati da sklone glave! — povikao je i opalio još jednom. I dok se plavičast dim vijugao grmljem, Luke je spremio šarpericu, potjerao Harleyjeva mustanga i pred njim dva ostala konja, te skočio na šarca. Potegnuo je kolt i opalio dvaput. Konji su poskočili i u stampedu pojurili stazom. Udario je nogom Harleyjeva mustanga u sapi. Mustang pojuri u trk kao sumanut. Harleyjeva glava poskakivala je kao lopta. Šešir mu je spao s glave a on je hropćući stenjao.

Konji udariše u galop niz stazu, dižući oblak prašine za sobom na zavoju.

Tri kauboja šćućurila su se na stazi. Zgledali su se prestrašeno kad su konji jurnuli na njih. Skočili su i brzo se bacili u jarugu uz stazu.

— Do vraga, umalo nas ne zgaziše! — zagundao je jedan od kaubojja. A kad se okrenuo, ugledao je

Harleyjeva mustanga i Lukeova šarca kako grabe niz stazu.

Luke je opazio kako jedan kauboj hvata zaklon, ali Harleyev ga je mustang udario kopitom u glavu, dok je Luke pogledom tražio odvojak. *Na stazi nas čekaju, moram skrenuti ulijevo!*

Konji pred njim usporiše korak i udariše ulijevo. Blizu križanja s prečicom Luke je čuo povike i pucnjavu. Potegnuo je laso i Harleyjev mustang također skrene ulijevo.

Za njim je odjeknula pojedinačna pucnjava.

Osjetio je žarki bol u ramenu, pa iz očaja podbode šarca ostrugama. Harleyjev mustang uspori korak i Luke ga oplete lasom.

Šarac nagrme u ludi trk dok ga je Luke šibao uzdama po slabinama.

Konji ispred Lukea i Harleyja odjednom uspore korak. Oblak prašine uzvitlao se oko njih. Kauboj je iskrsnuo iznebuha s puškom u rukama i konji se uzvropolje u pometnji. Luke opazi puteljak sa strane, kojim je bio i došao, pa potegne za sobom mustanga s Harleyjem, ostavivši kauboja i konje u prašini.

Puteljak se suzio. Trnovito granje meskite paralo je odjeću na Harleyju. Košulja je na njemu visjela u krpama. Izgubio je negdje i jednu čizmu. Luke potjera konje u bjesomučan trk kako bi prije napadača izbio na Mobeetie Trail. Harleyjev mustang iznenada ukoči slabine i stane. Luke zategne uzde, ali prekasno. Njegov se šarac zabuši u Harleyjeva mustanga i Harley ljutito jaukne. Lukeov šarac klizne i padne, te odvuče sa sobom i svog jahača u šikaru. Luke je čuo kako puške praskaju za njim.

Harleyjev mustang odjuri stazom s Lukeovim zarobljenikom.

XIV

Luke se uskobeljao nekako na noge i popeo ponovo na stazu. Čuo je topot konja iza sebe. Znao je već dobro Mobeetie Trail, ali njegovi progonitelji nisu znali da je njegov šarac doslovce zakrčio stazu. Čim su kauboji izbili iza okuke, Luke i šarac ustobočili su se pred njima. Kauboji se zbunjeno okrenuše natrag, pokušavajući potegnuti revolvere... kadli na njih naletješe jahači iza njih.

Luke je stao u prikrajak staze i zapucao iz kolta. Pogodio je jednog kauboja u rame. Kauboj, uplašen, pokušao se probiti natrag kroz mež konja i prašine i zakrčio je put ostalima što su nadirali. Krv mu je lila iz otvorene rane.

Luke brže – bolje izvuče vinčesterku iz toka u šarčevu sedlu. Okrenuo se kao zvrk, pucajući i usput uzmičući, sve dok nije ispraznio pušku.

Uzan prostor na stazi ispunio se prašinom. Pucnji iz njegove vinčesterke i vrištanje i rzanje uplašanih konja pojačali su zaglušnu buku.

Spustio je vinčesterku čim su se kauboji povukli iza zavoja.

– Do bijesa, opet mi je izmaknuo!
– procijedio je Luke. Osjetio je žarku bol u lijevoj ruci kad je spustio vinčesterku.

Zrno mu je okrznulo lijevu nadlakticu i zaparalo meso na ramenu. Cijela ga je lijeva strana pekla.

Moram poviti ranu, inače ću još ovdje i zaglaviti! pomislio je kad je prišao šarcu da spremi vinčesterku u tok u sedlu.

Šarac zanjšti čim mu je zavonjala topla krv.

– Gospodine!

Luke naglo potegne kolt i okrene se. Dječak je čučao skriven pod šib-

ljem grma mestike. Luke se sjeti da mu je kolt prazan.

— Što ti radiš ovdje? — upitao je grubo dječaka.

— Ranjeni ste? — Dječak mu priđe.

— Okrznulo me zrno. — Luke okrene bubanj i pobaca prazne čahure iz kolta, pa ga napuni.

— Boli vas?

— Kad mičem rukom. — Luke spremi kolt u korice. — Kaži mi gdje bih mogao na miru previti ranu.

— Moja mati ima crnu mast od ljekovitih trava — reče dječak i letimično pogleda niz stazu. — Mogli bismo se vratiti. Idemo odavde. Imam tajno skrovište. Nije daleko. Tamo nas nitko ne može naći. — Dječak uhvati šarca za oglav.

Mama Anderson je s trijema promatrala Harleyja i kauboje kad su stigli na njezin ranč. Kiseo osmijeh titrao joj je na usnama. Prekrižila je ruke na grudima i čekala da sjašu.

Jodie Anderson dotrčao je za njima i pucao od smijeha dok je gledao Harleyja kako hramlje na jednu bosu nogu.

— Dobro je što smo naišli, inače bi ostao gol i bos! — Dobacio je Harleyju njegovu izgubljenu čizmu.

— Pobrao sam je sa staze pri povratku kući.

Harley ga je mrko odmjerio. Sjeo je na zemlju i navukao čizmu koju mu je Jodie dobacio.

— Zaveži! — skresao mu je, pa se okrenuo prema Mami Anderson na trijemu. — Igrate se skrivača s Delvinom, a mene je to gotovo stajalo glave — predbacio joj je.

— Kako čujem, sâm si kriv.

— Ali još niste čuli da odsad ja ovdje zapovijedam!

— Ne! Ne na mom ranču!

— I na vašem ranču! Inače će od njega ostati samo hrpa pepela — odbrusi joj Harley, a obrazi su mu se zajapurili od srdžbe.

Joe Caley prekriži ruke na prsima.

— Harley — opomenuo ga je — ne smiješ tako razgovarati s Mamom.

— Tko si ti da mene učiš kako ću ja razgovarati s Mamom?

— Svatko se uči dok je živ — odvrati mu Caley i spusti ruke uz bokove. Harley se zapjeni od bijesa, skoči i pograbi Caleyja za prsa. Odgurnuo ga je tako snažno da mu je rasparao košulju. Caley pade na zemlju, a Harley skoči za njim i udari ga čizmom u uho. Caley pokrije rukama lice i okrene se na bok, a Harley ponovo skoči i izgazi mu glavu čizmom. Caley se zgrčio i klonuo.

U mukloj tišini Harley poravna opasač, pa se okrene i drsko pogleda Mamu Anderson na trijemu.

Jodie okrene nepokretnog Caleyja na leđa.

— Mrtav je.

— Pokopaj ga! — naredi mu nabusito Harley, pa izazovnim pogledom odmjeri ostale kauboje oko sebe. — Ima li još koji pametnjaković među vama?

— Ti si gazda — polaska mu Fred Waite, pa okrene leđa Mami Anderson zajedno s ostalima.

— Nema više igranja rata. Čim otpravim Delvina pod ledinu, možete se vratiti pod skute Mame Anderson.

— Što hoćeš od nas?

— Trojica najboljih odmah na Mobeetie Trail. Stražarite uz raskršće s prečicom. Ako se tamo

pojavi Devlin, ubijte ga! Umakne li vam, bolje je odmah odmaglite u Teksas!

— Harley, ovo je moj ranč. I ja imam pravo da nešto kažem — ljutito ga je presijekla Mama Anderson.

— Vi imate samo pravo da držite jezik za zubima! — odbrusio joj je jarnosno Harley. Mama se uvrijedeno okrenula na peti i ponosnim korakom, uzdignute glave, ušla u kuću.

— A vi ostali, posjetite sve rančere i farmere i kažite im da ćemo ih spaliti pruže li utočište Delvinu!

Luke je sjedio na smotanu gunju i svlačio sa sebe košulju natopljenu krvlju. Lecnuo se od žive boli u ruci i ramenu, polagano je otpuhnuo i zastao da se odmori i odahne.

Sjedio je u tišini i čekao. Ponekad bi čuo gore na stazi konje i grube glasove. Zgrabio je kolt kad su u šipražju mestike zatreptale i zašuštale grančice.

Žena, visoka i mršava, uska lica i upalih obraza, zaplašena pogleda kao u svih žena dosljenika što su se bespravno naselili na indijanskom području, u pratnji dječaka došuljala se na travnati proplanak. Zastala je zgranuta i zagledala se osupnuto u Lukeovu krvavu košulju. I bila je srdita i na Lukea i na svog sina.

Luke se sjetio da ju je već vidio pred kolibom na krčevini dok je jahao stazom Mobeetie.

— Što hoćete od mene? Dosta mi je nevolja i bez vas. Sada moram raditi u polju dok se moj muž skita s onim mahnitim popom Sloanom... i sama moram odgajati sina. Još ste mi samo vi trebali s tom vašom ranom! — Sagnula je glavu.

Ramena su joj podrhtavala od suspregnuta jecanja. Napokon je podigla glavu i zagledala se u Lukea.

— Tornjajte se odavde! Odmah! Inače će mi oni zlotvori spaliti kuću i ljetinu!

— Majko, nemoj tako. Zar ne vidiš da je ranjen? Krvari! — upao joj je u riječ dječak.

— Svećenik Sloan kaže da je on božji osvetnik. A ako je božji osvetnik, onda ne može biti ranjen. Ne može krvariti.

— Nisam ja nikakav božji osvetnik, gospodo. Ja samo hoću da zakon kazni krivca koji mi je ubio oca i brata. Pop Sloan je zanesenjak, odviše privržen svojim tlapnjama.

— Zar ne vidiš, majko, da čovjek krvari? — reče dječak.

— Dajte da pogledam — reče žena prilično osorno. Kleknula je uz Lukea i opipala mu ranu. Luke se lecnuo pri svakom dodiru njezinih prstiju. Zamislila se trenutak. Lice joj se odjednom omekšalo. — Tracy — doviknula je dječaku — donesi mi crnu mast i zavoje. U ostavi su uz bačvicu s petrolejem.

— Oprat ću vam košulju i osušiti je nad štednjakom. — Uzdahnula je.

— Začas će se osušiti.

— Hvala vam. Recite mi kako da vam se odužim.

— Odužit ćete mi se ako nestanete odavde prije svanuća.

— Ništa drugo i ne želim — iskreno će Luke.

— Traže vas posvuda. Još imate vremena da im pobjegnute.

— Najprije pravda mora biti zadovoljena.

— Postoji samo pravda moćnih. Luke je pogleda s tugom u očima.

— Gospodo draga, zlotvor mi je ubio oca i brata. Radili smo, brat i

ja, da otplatimo očeve dugove. Htjeli smo živjeti i raditi u miru na očevu ranču. — Zagledao se u vrškove svojih čizama. — Nemam ja više kamo pobjeći.

— Od masti će vam za dan-dva zacijeliti rana.

— Tada će već sve biti gotovo.

XV

Šušanj je probudio Lukea. Premda bunovan, rukom je nagoni po-
segnoo pod uzglavlje za koltom. Motrio je šaš na suprotnoj strani proplanka. Drveće se upravo počelo razabirati u praskozorju dana. Šarac se podigao na noge i zarzao. Siva sjena pojavila se uz glavu šarca. Luke skvrči palac na kokotu kolta.

Dječak Tracy popne se i sjedne na deblo kojim je zatvorio pristup na proplanak podne staze.

— Što ti tražiš ovdje? — upita ga Luke. Odbacio je gunj sa sebe i ustao. Pažljivo je pokrenuo ranjenu ruku.

— Mislio sam možda vam treba što pomoći.

— Zar hoćeš da ti ubiju oca i mater? — upita ga Luke dok je slagao gunj.

— Neće oni nikad otkriti moje tajno skrovište.

— I ne moraju kad ja odem.

— Zar se nećete više vratiti? — razočarano će Tracy.

— Ne, neću — odvrati mu Luke dok je sedlao šarca. — Ne bih želio da tvoja majka zbog mene strada. Ona je dobra žena.

— Želite li da još nešto učinim za vas?

— Kaži ocu da se kloni prgavca. Samo će nanijeti zlo tebi, tvojoj majci, a i sebi.

Tracy mu mahne na rastanku kad je Luke okrenuo konja a Mobeetie Trail.

Kad se približio McKeeverovu dvorištu, Luke side sa staze. Svezao je šarca za grm meskite i pošao šuljajući se između drveća i grmlja prema Angusovoj brvnari. U dnu proplanka gorjela je vatra. Opazio je svjetlo u brvnari. Tiho je zakucao, pa se šćućurio pod vrata i pažljivo motrio kretanje oko vatre u dvorištu. Vrata su se otvorila, a Angus uperi kolt Lukeu u lice.

— Luke, otkud ti ovdje? — Angus spusti kolt. — Ulazi brzo unutra! Luke klizne preko praga i zaključa vrata za sobom. — Gdje si se skrivao? Sve su pretražili. Zavirili su pod svaki grm.

— Dobio sam metak u nadlakticu, pa sam se sakrio dok me nisu pokrpali.

— Uozbilji se, čovječe! Harley je poslao trojicu na Mobeetie Trail na stražu, a ostali te traže naokolo.

— Nije baš ružičasto.

— Ne, ne piše ti se dobro.

— Ali sve se mijenja, stari moj. Sinut će sunce i na moja vrata, a da bi to bilo što skorije, kaži ti meni gdje se točno nalazi ranč Mame Anderson.

— Slušaj — uzdahne Angus — nešto prije Brimstonea skreni na stazu što siječe udesno. Ne možeš je mimoći. Mamim je ranč nekih sedam kilometara južnije. Nema drugih kuća.

— A gospodarske zgrade?

— Ranč je na ulazu u kanjon. Ograđen je plotom. Rančerska je kuća odmah uz dvorište. U dvorištu je staja sa sjenikom, koliba u kojoj spavaju kauboji i drvarnica s kokošinjem, a iza njih, dakako, nekoliko korala. Potok teče iz kanjona i klisura između kuća i dvorišta. S lijeve strane kanjona je neprokrčena šuma, a s desne gola ledina.

— To je sve?

- Sve što ja znam.
- Hvala ti.
- Zar ideš na ranč?

Luke kimne glavom i pode prema vratima.

- Poželi mi sreću!

Izašao je na dvorište i zastao. Tmasti oblaci zakrili su nebo na istoku. Vjetar je utihnuo. Tišina pred oluju. Zrak je odisao na kišu. Luke je promotrio pomno proplanak i ljude oko vatre. Čekali su da zavrije voda za kavu.

Nebo se obojilo hladnozelenkastim odsjajem praskozorja. Luke zadrhće od studeni. Šmugnuo je velikim koracima u šiprag meskita iza hrastove šumice. Šarac podigne glavu. Luke ga počeslja po njušci, gledajući istodobno stazu. *Moram razgovarati s gospodicom Becky, a k njoj mogu stići samo ovom stazom.*

Držeći se neprestance ruba proplanka, Luke pode oprezno niz stazu. Staza je još bila obavijena tamom, pa je dobro naćulio uši. Stao je i slušao. Samo kasni šišmiši i noćne čaplje narušavahu studenu tišinu ranog jutra.

Čuo je konje. Stao je. *Dva konja*, prosudio je po topotu kopita, škripi sedla i nerazgovjetnim glasovima. Skliznuo je sa šarca i poveo ga sa staze. Pošto ga je sakrio iza drveća u hrastiku, Luke čučne na pete, čekajući da jahači prođu.

Čim su glasovi zamrli u daljini, Luke ponovo izvede šarca na stazu. *Nije više daleko do škole*, pomislio je i poveselio se što će ponovo vidjeti učiteljicu. *Ona je lijepa djevojka.*

Iza zavoja ugleda slabašno svjetlo. Jedva se naziralo u tamnim obrisima škole. *Zacijelo je već ustala*, zaključi Luke, pa podbode šarca.

Skrenuo je u uvalu uz potok, pri-

vezao šarca za grm i provirio između granja. Munja je sjevnula na istoku, a za njom se prosula sitna, gusti kišica. Razmotao je kišni ogrtač i prebacio ga preko ramena, potom motreći Mobeetie Trail i školu. Blijeda zora osvijetlila je mlazeve kišnice što su se slijevali s krova.

Doduše, ovo nije baš najbolje vrijeme za posjete, pomislio je, ali ovo mi je možda i posljednja prilika da je vidim.

Pošao je prema kući i zakucao tiho na vrata. Čuo je korake i škljocaj kao kad se napinje revolver.

- Tko je? – uplašeno će Becky.

- Luke Devlin, gospodice.

- Luke Devlin! Što hoćete?

- Idem na ranč.

– Oh ... zaboga! – Zašutjela je trenutak kao da razmišlja, pa rekla: – Dobro, ako je tako, udite na prednja vrata. Otključana su.

Čekao ju je u učionici. Čak i pod ogrtačem bio je mokar i prozebao. Lokvica vode nakupila se oko njegovih čizama. Bljesak munje rasvijetli na trenutak ogoljelost prostorije... školske klupe i stol za učiteljicu.

Otvorila su se vrata. Zraka svjetla iz njezine sobe presjekla je tamu preko poda. Njezina je sjena zaklonila put svjetlu, ali za trenutak, dok nije prekoračila prag.

- Traže vas. Zašto ste došli?

– Znam da me traže. Stoga i idem na ranč. Kažite mi zna li Mama pucati iz revolvera?

– Puška joj je milija od revolvera.

– Grdno me je uplašila kad smo se prvi put sreli kod Buckshota. Htio sam biti siguran. – Okretao je šešir u ruci i zurio u pod.

U tom trenutku s lupom se otvoriše vrata učionice. Sloan je stajao na pragu i gnjevno ih odmjeravao.

– Hvaljen Bog – pozdravio je.
– Dobro jutro – odgovorila mu je Becky. Luke je samo kimnuo glavom. Sloan im pride. Sa šešira mu se slijevala kiša, a kapljice su mu visjele na nosu. Promoćena odjeća lijepila se uz njega.

– Znao sam da si ovdje – rekao je Lukeu.

– Kako si to mogao znati?

– Vidio sam te u dvorištu kod Angusa u praskozorje.

– Što sad opet hoćeš od mene, pope? – zavapi Luke, kome je Sloan već išao na živce.

– Želim te upozoriti na moje župljane. Molio sam boga da mi prosvjetli pamet...

– E, to si dobro uradio – upadne mu Luke u riječ.

– I da mi oprosti grijehe, jer vrag je bio ušao u mene, pa sam propovijedao krv i osvetu, a moji su mi župljani povjerovali. – Svećenik je problijedio kad je to rekao.

– Pozovi ih i kaži im da te je bog zeznuo.

– Više me ne slušaju, otišli su u potragu za tobom – reče pop plačljivim glasom, pa nastavi: – Premda ja molim boga da zaustavi ovo krvoproliće... da zaustavi Mamu, kauboje...

– Možda je Mama manje kriva od tebe, pope – predbaci mu Luke.

– Od mene? Pa ja hoću da prestane zlo.

– Udvarao si se nekoć Mami. – Opazio je da je pop odmah pogledao u pod.

– Nekad bilo...

– Mama ne zna za drugačiji život, a tebe je to povrijedilo, pa si počeo propovijedati prokletstvo griješnika. Dobar čovjek pomogao bi Mami.

Sloan se okrene prema zidu.

– Prokletstvo? Ne! To ne! Zašto bih ja... – potresao je glavom i pogledao u Lukea – ...propovijedao prokletstvo zbog Mame?

– Iz puke zlobe – odbrusi mu Luke.

Becky je čula kad su se konjanici zaustavili pred školom.

Prišla je prozoru. Kiša se prorijedila, munja osvijetlila jahače.

– Došao je Fred Waite sa tri kauboja! Vidjeli su me. Bježite na stražnja vrata! – podviknula im je Becky čim se okrenula od prozora.

Luke se povuče u kut učionice.

– Prekasno! – mahnuo je Sloanu i Becky. – Sklonite se uza zid!

Kad su se vrata otvorila, Fred stupi u učionicu. Zagledao se u Becky i Sloana dok su se povlačili uza zid.

Za Fredom u učionicu nahrupi još jedan kauboj. Gledao je u Freda, Becky i Sloana dok je spremao revolver u korice. Fred također spusti kolt i nasmiješi se.

– Ne čini li vam se, pope, da je malčice prerano za udvaranje?

– Ja sam došao na jutarnju molitvu s gospodicom Becky – odgovori mu svećenik i pogled mu zapne na Lukeu iza Freda.

Fred pogleda iskosa preko ramena, opazi Lukea i okrene se žustro kao da ga je netko podbo u stražnjicu. Luke potegne kolt i sagne se kad je zapucao. Fred se okrene od udarca zrna... posrne i skljoka se na pod, a revolver mu ispadne iz šake.

Luke se okrene i opali u kauboja iza Freda. Čovjek skupi ramena odbačen uza zid, pa se zgrči na podu.

– Poberite Fredov revolver! – naredi im Luke i pritrči vratima.

Sagnuo se i s poda podigao kaubojev revolver.

Sloan se sagne i stavi Fredov revolver na školsku klupu.

Luke izjuri pred školu. Jedan od preostale trojice kauboja potegne revolver kad ga je ugledao, ali Luke brže opali i zrno iz njegova kolta pljusne po lokvi ispred kauboja. Čovjek se uplaši i potrči po svoga konja. Skočio je u sedlo i dao petama vjetra zajedno sa svojim drugom koji ga je čekao na raskršću.

Luke se okrene i uđe u učionicu.

— Ne, nisam ga ja skrivala! — Čuo je Beckyn glas.

— Becky ne laže — upao je Luke.

— Skrivao sam se u zasjedi kraj McKeeverova dvorišta.

— Uostalom, nije me više briga — reče Fred.

— Ali svejedno ćeš mi učiniti jednu uslugu.

— Što ja mogu učiniti s ovom nogom?

— Spriječit ćeš Harleyja da spali školu!

Fred kimne glavom.

— Dobro, pokušat ću, premda nitko ne može spriječiti Harleyja da učini što je naumio.

— Ne jadikuj, i ja sam u gadnom škripcu — reče Luke.

— Neka te bog štiti — blagoslovi ga svećenik.

— Najviše će mi pomoći ako mi se makne s puta.

— Nepredvidivi su putovi božji, sinko!

— Ne seri, pope! Poveži radije ranu na Fredovoj nozi, a zatim se vrati svojim župljanima i kaži im da sam ja božji osvetnik koji će ubiti svakoga tko krši božje zapovijedi.

— Ti, božji osvetnik! — prasne u grohotan smijeh Fred.

— Ako povjeruju, prestat će ubi-

janja, a povjerovat će ako im to kaže pop Sloan — reče Luke i spremi kolt u korice.

— Reći ću im — svečano obeća svećenik.

XVI

Luke se osvrne na konju. Škola se doimala turobno u jutarnjem sivilu pod oblačnim nebom. Kišica je sitno sipila. Becky je izašla na trijem i mahnula mu.

Nakon nekoliko kilometara staza je ulazila u blagi zavoj između dva usamljena strma brda, gotovo zakrivena niskim kišnim oblacima. Luke zastane. Dva su se konjanika stvorila na stazi iza zavoja, zgrbljeni i prokisli. *Moram budnije paziti na skrivene proplanke i čistine*, pomislio je Luke pa brže skrenuo sa staze. Šarac zarže i zagrabi uz blatnjavu strminu u šikaru patuljasta hrasta.

— Tiše — pokudi Luke šarca. — Zar hoćeš da nas ubiju?

Konj strese vodu s glave i pogleda Lukea kad je sjahao sa sedla. Čučnuo je iza grmlja. Najprije je čuo gackanje njihovih konja po blatu, a zatim ih je vidio kroz splet grana dok su jahali kraj Lukeova skrovišta.

Mobeetie Trail se doima pust i napušten kad je Luke ponovo provirio iza grmlja. Nigdje nikoga. Zajahao je šarca i potjerao ga natrag na stazu. Nije mu se više žurilo i kaskao je korakom neprestance pogledom pretražujući stazu. Odjednom osjeti da se šarac ukočio. Hodao je topćući kao da su mu noge odrvenjele. Zastrigao je ušima.

Oštar prasak iz puške prolomi se tišinom, a Luke podbode šarca u galop.

Dva kauboja banu na stazu s proplanaka. Dim iz puške dizao se zra-

kom. Natjerali su konje na sredinu staze i pokazali mu da skrene u prikrajak. Luke uspori korak šarcu. Konj je još bio napet... spreman. Luke je podigao desnu ruku... praznu.

— Samo naprijed... polako! — doviknuo mu je kauboj s puškom. Pogledao je svog druga. — Tko veli da je on tvrd orah? Krotak je kao janje!

— IJAAA! — zaurlao je Luke. Uspravio se u sedlu i podbo šarca divljački u slabine. Šarac zagrabi u vratoloman galop. Luke potegne kolt i zapuca u kauboja dok je jurio između njih. Prasak kolta zatomi jauk. Kauboju je puška ispala iz ruku, zalamatao je rukama po zraku da se uhvati za jabučicu sedla, ali promaši i padne u blato. Luke se brzo ogleda. Još se jedan konjanik stvorio iza njega. Okrenuli su konje za njim. Kad je staza izbila na vrh brijega, Luke na trenutak zaustavi šarca i pomno prouči stazu prema ranču Mame Anderson. Odozgo s vrha pružao se pogled na stazicu prema ranču. Opazio je krov kuće i staje.

Tko zna imaju li promatračnicu? Ja bih je imao na njihovu mjestu, mudrovao je Luke. Skrenuo je konja sa staze pod drveće. Odavde dobro vidim stazu iza sebe, a zbog one dvojice za petama bolje je da se negdje sakrijem.

Provukao se između drveća i skrenuo konja u žbunje meskite. Sjahao je i sakrio se iza velika kamena nedaleko od staze. Nije ih morao dugo čekati.

Kad ih je ugledao, jedan je povikao:

— Utekao je u šumarak! — Čuo je topot njihovih konja ispred šumarka. Legao je iza kamena na mokro lišće i izvadio kolt.

Čuo je škripu sedla kad su sjahali.

— Crease, idi unutra i pogledaj gdje se skriva.

— Sâm? A, neću ja!

— Do vraga, netko mora.

— Idi onda ti.

Ostruge su zveckale dok se kauboj lomeći grančice probijao kroz žbunje sve bliže i glasnije. Šarac za topta kopitom po zemlji. Čovjek se zagleda u grmlje meskite. Okrenuo se i domahnuo svom drugu, kadli opazi i Lukea. Stane u pola koraka i trgne rukom, ali Luke opali. Čovjek se posrne i padne.

Zrno zazviždi odbivši se od kamena Lukeu pokraj glave. On se izvrne na bok i opali dva puta uzastopce u drugog kauboja, koji je pokušao pobjeći, ali se okliznuo i pao. Prvo zrno ga je promašilo, a drugo ga zasjeklo po vratu i ramenu.

U tišini se čulo samo tiho stenjanje ranjenog kauboja. Luke je izbacio prazne čahure i napunio kolt.

Košuljom mrtvog povezat ću ranu živom, nakani Luke. Njegov rubac oko vrata nije baš čist, ali zaustavit će mu krvarenje. Savio je prste i lakat lijeve ruke. Nasmiješio se od sreće. Crna mast doista bijaše dobar lijek za rane.

Ustao je i prišao ranjenom kauboju. — Povit ću ti rane — rekao mu je. Sagnuo se nad njim. — I zavezati ti noge.

Luke je prepustio konju da laganim korakom gazi po stazici divljači, koja je kao nit vijugala nizbrdice od staze Mobeetie u kotlinu, gdje je skretala prema ranču Mame Anderson.

Ranč se smjestio na visoravni malčice iznad kotline. Šiprag meskite i guštik patuljastih hrastova zaklanjali su ga od znatiželjnih pogleda iz kotline. Ulaz u kotlinu štiti je samo jedan stoljetni hrast, koji je prosuo svoju široku krošnju iz-

nad guste travurine šaša i šipražja meskite.

Odveo je šarca iza grmlja, privezao ga i popustio mu potprug sedla.

— Ne tuguj, stari moj. — Potapšao ga je po vratu. — Vratit ću se čim budem mogao.

Skinuo je kišni ogrtač. *Odveć šušti.*

XVII

Kad je stazica sišla na ravnicu, Luke se sklonio pod grmlje uz ogradu što je mogao bliže kući. *Zbilja sam blesav, pomislio je Ne znam hoću li je uopće vidjeti, a još manje što ću joj reći, No, vrijedi pokušati, ako me bude htjela saslušati.* Pretvorio se sav u oči i uši. Stao je i slušao. Čuo je tih razgovor dvojice kaubojja na straži ispred kuće.

— Meni se ne stoji više ovdje na kiši. Red Buck ne zna gdje je, a on bi mogao već biti i ovdje na ranču.

— Ni govora. Skriva se kod McKeevera ili je pobjegao u Tek-sas.

— Zašto mi onda stojimo ovdje na kiši? — reče čovjek i kiselo se nasmiješi.

— Harley je naredio.

— K vragu i Harley. Hajde da se sklonimo pod strehu staje.

Luke oprezno ispruži vrat i pregleda dvorište; golo, pusto i zapušteno, puno blata i lokvi. Samo je jedna svjetiljka gorjela u kući. Dva kaubojja pod šeširima spuštenih oboda, da im kiša ne šiba u oči, stiskali su se zgrbljeni pod strehom staje.

Ograda od zardale bodljikave žice u dva reda, zarasla u grmlje živice, štitila je prilaz kući s kanjona. Bodljikava žica hvatala se Lukeu za odjeću dok se ispod nje podvlačio. *Unutra nije teško, pomislio je, ali kako ću van?!*

Zagrmjelo je u daljini. Kauboji

pod strehom okrenuli su leđa novom pljusku kiše. Luke zgrbljen potrči na trijem kuće i zatvori vrata za sobom.

Hodnik je dijelio kuću. U dnu hodnika stražnja vrata bila su zabijena poprečnim daskama. U kući ni glasa. Samo iz prve sobe nalijevo čuo je tihu škripu stolice za ljuljanje. Vjetar je negdje u kući lupetao otvorenim krilom prozora.

— Tko je? — Zaustavilo se škripanje stolice. — Jodie! Jesi li to ti, sine?

Luke je prepoznao glas Mame Anderson. Polako je gurnuo vrata i ušao u sobu. Mama Anderson gledala ga je šuteći. Prekrižila je ruke na grudima. Lice joj je bilo bezizražajno, samo su joj oči sijevale vatrom jarosti. Ustala je.

— Gospodo, nemojte, molim vas... Sjednite — mucao je Luke.

— Što ti tražiš ovdje u mojoj kući?

— Želio bih s vama razgovarati. Okrenula se da će poći, ali on je ščepa za ruku.

— Molim vas — okrenuo ju je prema sebi — gladan, prokisao i prozebao i s glavom u torbi došao sam k vama i reći ću vam zašto.

Srdito je istrгла ruku iz njegove i sjela ponovo u stolicu za ljuljanje.

— Ja s tobom nemam što razgovarati i ne želim te uopće slušati.

— Morate — pokušao ju je nagovoriti Luke — jer kauboji me traže posvuda. Mnogo će još poteći krvi prije nego što završi ovo krvavo kolo.

— Ti si ga započeo. Ubio si mog sina — prigovori mu Mama.

— Ne znam da li sam ga ja ubio. Pucao sam iz daljine na sve što se micalo.

— Ne laži! Prišuljao si mu se s leđa i mučki ga umorio!

— Nije točno! — Ja sam bio u dnu kanjona, a on gore uz rub.

— Lažeš! Rekli su mi Harley i Red Buck! — Skočila je sa stolice i bacila se na Lukea stisnutim šakama. Uhvatio ju je za zglavke i gurnuo natrag u stolicu... — Ako su vam to rekli, onda su lagali.

Mama Anderson je duboko uzdahnula. Oči su joj zasuzile, a rame na zadrhtala od jecaja.

— Bio je dobar dečko, a ti si ga ubio.

— Nisam imao pojma u koga pucam — pravdao se Luke.

— Jodie nije kao Rance... Nikoga više nemam.

— Imate Becky.

— Ona više nije moja. Ona je izdajica! — povikala je Mama.

— Ne, nije. Ja sam osobno razgovarao s kapetanom konjaništva. Mjesec dana su slijedili Billa i prije nego što su ga ubili, točno su znali gdje se skriva.

— Moj jadni Bill — šapnula je tiho uzdahnuvši.

— Da, Krvavi Bill Anderson. Nije ga Becky izdala.

— Becky ga nije izdala? — Mama je obrisala suze, pa se smrknutim očima zagledala u Lukea. — A zašto da ja to tebi vjerujem?

— Zato što nemam razloga da vam lažem.

Kiša je u međuvremenu prestala. Luke je čuo korake na trijemu. Stisnuo se iza vrata s koltom u ruci. Zagrnuta u kišni ogrtač Becky zakračuna za sobom ulazna vrata i ude u sobu.

— Mama? — Becky je stala nasred sobe i gledala molećivo majku. Mama Anderson okrenula je glavu od vrata. Zbunjenost se izmiješala sa srdžbom u njezinim očima i glasu.

— Zašto si došla ovamo? — upitala ju je vrlo osorno i neljubazno.

— Pomislila sam... — glas joj je utihnuo. Pogledala je u pod, pa kleknula uz maminu stolicu za ljuljanje. — Majko, ne mogu više bez tebe! Strah me je. Vani se puca.

Mama Anderson pogleda svoje naborane ruke u krilu, a zatim podigne glavu.

— Zašto onda ne sjedneš?

Iz dvorišta su čuli glasne povike i galamu.

— Harley! — netko se derao — on je ovdje negdje! Crease je mrtav, a Jabe ranjen. I Garsona je ubio. Gattes ih je našao gore na stazi Mobettie.

Teške čizme zatoptale su po trijemu. Vrata su se tresla od snažnog lupanja.

— Becky, je li Devlin u kući?! — urlao je Harley.

— Luke mahne Becky i Mami da se skone uza zid. Pošao je k vratima na vršcima prstiju. U prolazu mu svjetiljka za tren obasja lice.

— Vidio sam ga — viknuo je netko — kroz prozor!

— Mama — pozvao ju je Harley — potjeraj Devlina iz kuće!

Mama Anderson pride Lukeu. Jedva vidljiv smiješak titrao joj je u borama oko usana.

— Najprije se obračunaj s njime. Zatim ćemo mi razgovarati — rekla mu je tiho.

— Ima li još koji izlaz iz kuće? — upita je Luke.

— Samo stražnja vrata, zabijena daskama.

Zrno je pogodilo okvir prozora u sobi. Luke se nagoniski sagnuo čim je čuo pucanj. Dao je znak ženama da se maknu iza vrata.

— Devline, kukavico! Hoćeš li već jednom izaći?

Počela je pucnjava. Ulazna vrata popuste pod udarcima. Tresnula su i širom se otvorila. Luke zapuca u

kauboja na pragu. Jedno zrno iz dvorišta pogodilo je svjetiljku na stolu i petrolej se razlio. Iznenadan mrak osvijetlili su začas plameni jezici što su liznuli po stolu i uza zid.

— Luke pride vratima. Zalijepio se uza zid hodnika i povikao preko trijema:

— Harley! Ovdje Devlin!

— Gdje si?

— U kući. Pusti Mamu i Becky da izadu. One ne sudjeluju u ovoj borbi.

— Ne puštam! One su odabrale stranu!

Soba se napunila dimom i vatom. Mama i Becky istrčale su na hodnik.

— Morate bježati iz kuće. — Luke pogleda Mamu.

— Sve što imam u ovoj je kući — zavapila je Mama.

— Hajde, ženo! — odvrati joj Luke. — Bježite, a ja ću dotle pokušati da ih zabavim podalje od vas. Možda Harley napadne stražnji dio kuće kad čuje da izbijam daske na stražnjim vratima. — objasni im Luka svoju nakanu. Potrčao je kroz zadimljen hodnik sa stolicom u ruci. Tresno je njome u vrata nekoliko puta dok daske nisu popustile. Zatim se okrenuo i domahnuo Becky da bježi. Becky promoli nos iza vrata. U dvorištu nije opazila nikoga. Potegnula je Mamu za ruku.

— Idemo, majko, ne vrijedi ti umrijeti za ljubav prošlosti. Bježimo, inače ćemo izgorjeti zajedno s kućom — reče Becky i gurne Mamu s trijema na dvorište.

— Razbio je stražnja vrata — derao se Harley — a tamo ispred kuće više nema nikoga na straži!

Luke iskoči za njima s trijema, ali u suprotnom smjeru, a Mama i Bec-

ky trčale su prema kolibi za kauboje.

Samo je jedan kauboj stražario u dvorištu. Nije se uopće obazirao na Mamu i Becky. Pucao je za Lukeom. Promašio je i potrčao. Luke podigne kolt. Stao je, naciljao i opalio.

Mama i Becky žive i zdrave stigle su u kolibu.

Kauboju klecnu i popuste koljena. Pao je licem u mlaku blatne vode.

Luke pojuri mahnito da im umakne kroz šiprag meskite. Na putu mu se ispriječiše dva kauboja. Okrenuo se naglo natrag, poskliznuo se u blatu i pao u lokvu kišnice pokraj čovjeka kog je maločas ustrijelio. Kolt mu izleti iz šake.

Tri kauboja trčala su na njega.

— Uхватите га живог! — naredio im je Harley kad je vidio da je Luke ostao bez oružja. Luke se okrene na bok i klekne, moka i blatnjav. Oči su mu zapele za kolt nedaleko od njega.

Kauboji su mu se već približili na dvadesetak koraka kad se Luka ludčki baci na kolt, ščepa ga, okrene se i zapuca. Ruka mu je još bila obamrla od pada, ali pogodak je bio točan.

Zrno zahvati najbližega kauboja i on pade u blato. Luke skoči na noge i potrči kao zec.

U koral, nije mogao odlučiti, ili u šumu? Trčao je kao bez duše... skrenuo ulijevo, pa u desno.

Zrna su pljuštala za njim, prskajući ga vodom ili zviždajući oko njega od udaraca o kamen. Jedno se odbije i zapara ga po ledima.

Ispred koral naglo je zaokrenuo i odmaglio u šumu.

Povici i pucnjevi zaglušili su trganje grana i grančica dok je poskakivao kroz paprat i šaš i probijao se kroz trnovito grmlje i šiblje.

Napokon je stao da predahne. Naslonio se na stablo. Dahtao je, hvatajući zrak širom otvorenim ustima. Više nije osjećao boli u zglobu desne ruke.

XVIII

Kuća je gorjela dok je Luke budnim okom promatrao prazan prostor između dvorišta i korala. Pod tamnim oblačnim nebom kasnog poslijepodneva pet se kauboja okupilo oko Harleyja. Opazio je i Becky i Mamu Anderson kako ih promatraju iz kolibe za kauboje.

Luke nije skidao očiju s Harleyja dok se, što je tiše mogao, šuljao između drveća i kroz grmlje bliže dvorištu.

– Rede, ti i Jodie – razabrao je Harleyjev glas – potrgajte s kuće daske koje još nisu izgorjele. Nalozite tri vatre u dnu dvorišta. – Zatim se Harley okrenuo. – Jodie, skini Abottu opasač. Devlinu može ponestati streljiva. Ne želim da ga pobere po dvorištu. Čim se vatre rasplamsaju, istjerat ćemo ga iz jazbine.

Luke se dovukao do korala. Tiho je prišao mustanzima, da ih ne uznemiri. *Možda ću ih moći potjerati u stampedo preko dvorišta i kidnuti s njima odavde.*

Laso je visjelo namotano na kolcu ograde. Preskočio je ogradu. Mustanzi su se uzvrpoljili i povukli se dalje od njega uz vrata korala. Prebacio je petlju lasa oko vrata starije kobile i povukao je k sebi.

– Ti si, stara, kao stvorena za jahanje bez sedla – rekao joj je i pogladio je po vratu. Zavezao je laso oko kolana i zategnuo ga. Zatim je otkračunao vrata korala i uzjahao kobili na leđa.

– Idemo momci, vrijeme je da pregledamo koral. Možda se zavu-

kao među konje – pozvao je Harley svoje kauboje. Kad je pošao prema koralu, Mama Anderson izašla je iz kolibe naoružana puškom.

– Harley, to su moji konji. Ne dopuštam da ih ubijaš!

– Ugledamo li Devlina, pucat ćemo – odbrusio je Harley.

– Ubit ću prvoga tko zapuca! – povikala je Mama srdito za Harleyjem. – Ti poznaješ vrlo dobro moju pušku!

– Neće biti samo mrtvih konja, budete li gurali svoj nos tamo gdje mu nije mjesto – zaprijetio joj je Harley dok su kauboji prilazili koralu.

Sad ili nikad, pomisli Luke, *svi su poživčani*. Zategnuo je laso i njegovim krajem opleo kobilu po sapi-ma.

– Ijaaaa!

Kobila zagrabi upropanj prema vratima korala. Galopirala je ravno u razdraženo krdo mustanga okupljeno na ulazu. Luke istodobno zapuca na kauboje, a krdo se od straha rastrči na dvorište. Zrno je pogodilo vatru, koja se prosula u kišu žarke žeravice, što je još više uspaničilo mustange.

Luke podvije noge pod trbuh kobile i ubode je ostrugama. Grunula je kao strijela u vratoloman trk. Uplašeni mustanži, zbijeni u krdo, od straha su bježali sumanuto ispred Lukea i kobile, gazeći sve pred sobom. Kauboji su se razbježali kud koji. Jedan se spotaknuo i pao pod kopita razjarenih mustanga.

Harley je skočio u prikrajak i gnjevnim je očima promatrao jezo-vit prizor. Podigao je kolt i zapucao za Lukeom. Mama Anderson je podigla pušku, ali nije zapucala.

Harley je promašio svaki put kad je opalio.

Lisasti ridan grunuo je kroz po-

tok između ograde i kuće. Ostali su dojurili za njim i uzvitlali plitak brzac u pjenušavu vodenu prašinu.

Mustang okrene natrag kad je stigao do zatvorenoga glavnog ulaza na ranč. Ostali su u krdu nagnuli na nj. Pritisnuli su ga uz vrata. Tanki kolci na niskim drvenim stupovima najprije su se izbočili, zatim pukli i izlaz se širom otvorio.

Kad ih je Luke na zapjenjenoj kobili dostigao, mustanzi su već grabili uzbrdice na Mobeetie Trail.

U dnu kotline Luke zaustavi kobilu uz patuljasti šiprag. Okrenula je glavu kad je Lukeov šarac zanjištao. Luke je sjahao s kobile i uzdahnuo. Umoran, potresao je glavom i protegnuo se. *Ništa pod bogom nisam riješio. Mama vjerojatno još želi da me ubije.*

Šarac je nestrpljivo zagrebao nogom i zarzao. Luke obide grmlje mestike i pogladi konja po vratu i njušci. Razmotao je gunj i uzeo komad suhe junetine. Bacio je gunj na zemlju i sjeo na nj. Kad se naslonio na stablo, zapekla ga je posjekotina od zrna na ledima.

Dok je žvakao tvrdo meso, čuo je iz daljine viku na ranču. *Moram se vratiti*, pomisli. *Većina će poći hvatati odbjegle konje.*

Smotao je cigaretu i pripalio. Kad je udahnuo prvi dim, šarac je zarzao i zastrigao ušima. Luke ugasi cigaretu, ustane i zavuče se pod krošnju hrasta. Izvadio je kolt iz korica i napeo ga.

Grmljavina je opet najavila kišu. Prve debele kapi potresle su lišće i zaškropile lokvice. Povjetarac je dahnuo kotlinom i zašuštio u krošnjama. Luke je osluhno: razabrao je korake na stazici.

Duboko je uzdahnuo. Želudac mu se stisnuo kad je čuo kako kišni orgtač struže o granje. Četveronoške

je dopuzao do stazice i šćućuren čekao.

Potkova udari o kamen. Zaškripi sedlo. Gackanje kopita po mljackavu blatu primicalo se sve bliže. Konjanik u kišnom ogrtaču ocrtao se na tamnoj pozadini šume. Luke se oznoji. Konjanik se kretao s noge na nogu.

— Stoj! Tko ide? — Luke podigne kolt i ispuže ispod krošnje hrasta.

— Devline!

Luke prepozna glas i srdačno se nasmiješi.

— Anguse, to si ti!? Sjaši. Dodi ovamo pod krošnju i sjedi.

— Pošao sam na ranč, a krdo mustanoga iskrslu u stampedu ispred mene, kao grom iz vedra neba. Vidio sam te odozgo s presjeka kad si skrenuo ovamo u šiprag. Naime, nadao sam se da si to ti.

— Ja sam ih poplašio u stampedo s ranča.

— Neće ih pohvatati do jutra.

— Zbog čega si došao ovamo? Zar želiš da te ubiju?

— Došao sam ti reći što se gore događa. Moraš znati na čemu si — Angus se počesa po nosu i kiselo nasmijulji. — Oni drže u svojim rukama sve staze za Brimstone i onu prema školi... i sve prečice.

— To sam i slutio — priznao mu je Luke.

— Mnogo rančera i farmera pošlo je u potjeru za tobom.

— Zar me i oni hoće priklještiti?

— Čini se. Heck Brunner je otišao u Tabor. Uhvatio je nekog Teksašanina koji se zove Jess. Ne može ti pomoći.

— Ubit će oni njega još prije nego mene — reče Luke i uze motati cigaretu.

— I hoće — nasmijuljio se gorko Angus i nastavio: — Ne znam što si mu rekao, ali pop Sloan je svoje

župljane poslao kućama. Svi su se vratili osim Šašavog Johna Davisa.

– Šašavog Johna? – Luke pripali cigaretu. – Pa on je bio sa Sloanom kad ti je pop prijetio da će te bog sažgati ognjem. Sjećaš li se? Možda će ga Sloan naći.

– Neće. John živi u kolibi blizu Brimstonea, a Sloan je pao u krevet. Ima upalu pluća. Pljuje krv. Najvjerojatnije sušica. Dvojim da će ozdraviti.

– Uh, ima ih kao kusih pasa koji tragaju za mnom.

– Ja mislim da bi za tebe bilo najbolje da se povučeš u Teksas i da se poslije vratiš po Harleyja.

– Ne bi vrijedilo. Okrnjilo bi mi ugled i svaki posrani balavac s koltom pohitao bi da provjeri svoju brzinu na meni. Jedan bi mogao biti prebrz... pucanj u leđa. – Odmahnuo je glavom. – Moram to noćas dotjerati do kraja.

– Ako se predomisliš, ili pak ako uspiješ uhvatiti Harleyja, ima jedna vrletna staza. Doduše, ne znam koliko je sigurna... Teško je prohodna, klizava – rakao je Angus i pokazao rukama preko gudure. – Zakreće na jug i izlazi na Dodge City Trail.

– Blizu rezervata Apača?

– Točno. – Ustao je. – Vrijeme je da podem.

– Hvala ti na svemu.

– Htio sam ti pomoći. Čuvaj se. Uspeo se na sedlo. – Znaš, još bi ti i mogao dobiti ovaj rat.

– Nastojat ću. – Angus je okrenuo konja, a Luke je još dugo gledao za njim. Oblaci su se raspršili i otkrili komade plavog nega.

Luke je gledao duž strmog zida kanjona prema ranču kad je kotlinom odjeknuo pucanj iz puške. Žustro je potrčao uz strmu stazu prema mjestu odakle je čuo pucanja, s

koltom u ruci i sa strepnjom u srcu. Angusov mustang dokasao mu je u susret niz stazu. Krvava mrlja protegnula se niz sedlo.

Luke opsuje i pode uz stazu držeći se žbunja. Začuje šuškanje u grmlju, struganje kišnog ogrtača o granje i napokon jasan topot konja u galopu.

Našao je mjesto gdje je čekao čovjek u zasjedi... tragove kuda je bježao. Vratio se nepokretnom tijelu Angusa McKeevera. Uzdahnuo je i sagnuo se, te uzeo njegovu municiju iz opasača. *Ako je Harley dolje, ne vraćam se bez njega!*

A Harley je stajao na vratima kolibe za kauboje i promatrao zalazak sunca što se probijalo kroz sve tanje oblake. Okrenuo se i prišao stolu.

Mama i Becky sjedile su za stolom sučelice Jodieju i Redu Bucku. Charlie Bryant izvalio se na ležaj.

– Prestala je kiša. Možemo čekati i vani – reče Harley.

– Ti bi najradije da cijelu noć proćučimo vani na studeni i mokri kao miševi – reče Charlie i bezvoljno ustane s ležaja i zijevne.

Dok se ostali ne vrate, ići ćeš na stražu kad ti ja naredim – odbrusi mu srdito Harley.

– Ne znam ja za nikakve novce koje bi mi nalagali da slušam tebe – prigovori mu Charlie.

– Van na stražu! – dreknuo je Harley, potegnuo kolt i napeo ga u Charlieja.

– Harley, zaboga! Nemoj! – Mama je napola ustala sa stolice, a Harley se okrene na peti i podigne revolver kao da će Mamu udarti. Ali naglo je zastao kad je čuo da su škljocnula tri kolta uperena u njega.

– Ti možeš iskaliti svoju naglu i hirovitu ćud i bijes na meni, Jodieju

i Charlieju – upozorio ga je tihim glasom Red Buck – i nitko se u to neće umiješati. Ali ako dignješ ruku na Mamu, onda se to tiče svih nas. Ona nas je udomila kad nam je bilo najteže. Mi joj to nikad nećemo zaboravit.

Charlie je prvi spremio kolt na-
trag u korice, poravnao opasač i pogledao Harleyja.

– Kaži, gdje hoćeš da stražarim?

– Kod potoka – odgovori mu Harley mrzovoljno, a kad je Charlie izašao, Harley se obrati Jodieju i Redu Bucku: – Jodie, ti ćeš stajati iza ugla kolibe, odakle se dobro vidi cijelo dvorište. Rede, ti ćeš u staju. Royce i Gates stražarit će iza kora-
la.

– A ti?

– Ja ostajem u dvorištu. Hoću da me vidi.

– Misliš da će ti to upaliti?

– Mora. Čini mi se da je ranjen i još večeras mora istjerati mak na konac. Gori mu pod petama.

– Možda prenoći u šumi.

– Što je duže ovdje, to ima manje izgleda da me uhvati ili ubije. A on to zna.

– Dobro onda. Hoćeš li da pu-
cam čim ga vidim? – upita ga Red Buck kad su on i Jodie ustali od sto-
la.

– Nego što? Hoću da ga vidim mrtvog prije nego što zora svane.

XIX

Od pogorjele kuće upalio se i šu-
marak meskite uz ogradu od bodljikave žice. Luke se odmarao na pri-
stranku brda, mljackao suhu junje-
tinu i čekao da se vatra u šikarju utrne.

Harley sluti da će se uskoro vra-
titi, opomenuo je sam sebe. Izvadio je kolt iz korica i pogledao da li je pun.

Kad se poslije sunčeva smiraja i večernje rumenilo počelo gasiti na dalekom obzorju, Luke ustane te pode polako niz stazu. Polumjesec je iskočio na nebeski svod iza brda na istoku. Od njegova sablasna svjetla Lukea prođe neugodna jeza. Usporio je korak zbog zebnje što mu se ovila oko srca.

Napokon, budući da mu je isku-
stvo nalagalo da bude oprezan, sjeo je u zaklon, podvio noge poda se te počeo pomono promatrati dvorišta s obližnjeg humka, vireći kroz lišće grmuše.

Gusti se dim u trakastim kopre-
nama vukao dvorištem ranča, pla-
vičasto isprugan odrazom ognja. Reski vonj dima dražio mu je no-
snice.

Svjetlo je sjalo u prozoru kolibe za kauboje. Prosijavalo se i kroz otvorena vrata u širokoj traci goto-
vo do polovice dvorišta. Neki su se ljudi motali amo-tamo po kolibi. Prepoznao je Mamu Anderson i Becky. *Krupan muškarac s njima je Red Buck ili Harley, zaključio je Luke. Ako je to Harley, onda je on je-
dini muškarac na ranču. Osjetio se nelagodno. A čemu onda tri vatre na dvorištu?*

Trak svijetlosti iz kolibe za tren se zamračí i krupan muškarac iza-
de na dvorište. Prilazio je redom vatrama i bacao drva na oganj. Luke je promatrao dvorište tražeći ostale kauboje koji čekaju u zasjedi da se pojavi. *Ako je Harley sam na ranču sa ženama, onda propuštam izvanrednu priliku da ga uhvatim.*

Čovjek nestane iza staje.

Luke se pridigne da ustane, zatim ponovo čučne i primiri se, proučavajući svaki kutak dvorišta. Činilo mu se nekeko pretiho, znajući da ga Harley očekuje da se vrati.

Svjetlo zatrepta i upali se u staji.

Ovaj obilazi i namiruje konje, zaključuje Luke i zadovoljno se osmijehne. Ako je to Harley, možda bih ga mogao sada zgrabiti i nestati s njim odavde zajedno s konjima. Kliznuo je uz živicu i pogrbljen pohrlio prema staji. Zastao je na pola puta i skutrio se u tami.

Svjetiljka u staji zaškilji i ugasi se. Čovjek izađe iz staje i vrati se na dvorište.

Ako je to Harley, i kreće se ovako bezbrižno po dvorištu, dok zna da će se ja zacijelo vratiti, onda je ili ludački hrabar ili me hoće namamiti u stupicu.

Kako je bio iza staje, Luke nije vidio kolibu kad je čuo glasan zov.

— Harley! Gdje si?

To je glas Mame Anderson, prepoznao ga je Luke, a čovjek što podjaruje vatre je, dakle, Harley. Luka je čučnuo na pete i pozorno se ogledao po dvorištu. *Ne, ne može biti. Ima ih još. Ovako bi bilo prejednostavno. Tu je Mamin sin Jodie, ako nitko drugi. Pokušat će ga zaštititi. Tko još?*

Harley je pošao prema kolibi za kauboje.

Luke im je čuo glasove. Opustio se. *Moram pričekati još malo. Najlakše bi mi ga bilo da ga mogu zaštititi u staji.*

— Šutite, babo! — Harley je prišao najbližoj vatri, pogledao letimično u kolibu i bacio komad drva na vatru. Zatim je otišao do druge vatre i nogom gurnuo drva da se što brže rasplamsaju.

Luke se malo pridigne, ispruži vrat, pa opet čučne u zaklon kad se Harley ponovo zaputio prema staji. U staji je zasjala svjetiljka.

Lukeu se nasmijuljio brk od zadovoljstva. Prišuljao se kao mačka vratima staje, odškrinuo ih i provirio. Smrad natruloga vlažnog sije-

na, konjske balege i petroleja iz svjetiljke udari mu u nos.

Harley je mrzovoljno vilama grabio sijeno i bacao ga u jasje ispred zloćudna kulaša. Luke se okrene i ogleda po dvorištu što je zjapilo pušto i prazno. Polagano je zatim otvorio vrata i šmugnuo u staju. Pregradak u visini čovječje glave bacao je sjenu na vrata.

Luke potegne kolt, napne ga i obide pregradak.

— Harley!

— Krupan muškarac spusti vile i polagano se okrene. Počeo se smješkat, ali lice mu se iskrivi i smrkne u goropadan bijes. Životinjsko režanje začuje mu se iz dna grla.

— Znao sam da ćeš doći. Čekao sam te.

— Došao sam da te odvedem u Teksas na vješala.

Harley se u tren oka sabrao. Činilo se da su mu se živci opustili. Svjetiljka obješena o klin na gredi još je dublje istaknula u sjenama njegovu nabusitu srdžbu. Pomaknuo se... krenuo... ne obazirući se na Lukeov kolt. Sagnuo se i glavom munjevito nasrnuo na Lukea.

Luke zamahne koltom da ga udari, ali Harley izmakne glavu. Cijev kolta oguli mu komad kože uzduž obraza i vrata, a on zarije glavu Lukeu u želudac. Odbačen snagom udarca u zid, Luke se previje u pasu i bubne ramenom u zid.

Harley se uspravi i tresne Lukea šakom pod bradu. Luke zatetura, spotakne se o sedlo i ljosne na prljav pod staje. Harley podigne nogu da mu zgnječi glavu čizmom.

Luke se trgne, odvalja u stranu i opazi Reda Bucka u sredini staje.

— Miči se s prolaza! — zaurla na nj Red u općoj pomutnji.

Luke opali u Reda. Zrno pogodi gredu iznad Redove glave i osu ga iverjem. Red se sagne i zapuca. Nje-

govo zrno zazuji Lukeu pokraj glave.

Harley se namjesti, potegne kolt, pa opali. Luka osjeti žarku bol pod slabinama.

Svjetiljka je zažmirkala i ugasila se i staja utone u tamu. U mrkloj tami ponegdje bi prasnulo hitac. Koraci su šuškali sa svih strana.

I sijeno je planulo i buknuo između Lukea i Harleyja.

— Konji! Otvorite vrata! — povikao je Luke, tražeći očima Harleya kroz uzvitlani gust i zagušljiv dim, koji ih je ujedao za oči. Preplašeni su konji njištali, vrpeljili se i udarali kopitima u pregratke. Luke opazi Harleyja kroz oblak dima. Napeo je okidač i naciljao da zapuca.

— Trči straga! — čuo je zapovijed.

— Pogledaj iza staje!

Jodie se pojavi na uglu. Žar ognja zasvijetlucala je na cijevi njegova kolta. Počeo je bjesomučno pucati, ali u sjenama pod stajom Luke je bio teško uočljiva meta. Čučnuo je i opalio prema Jodieju.

I Charlie Bryant se pojavio u polusvjetlu vatre na prostoru dvorišta. Pretrčao je preko potoka.

Još je predaleko. Charlie je zamaknuo u tamu. Luka opipa ranu na slabinama. Bila je ljepljiva i topla od krvi. Svaki put kad bi pomaknuo ruku, rana bi ga zaboljela.

Jodie ponovo proviri iza ugla. Luke napne kolt i opali. Kiša iverja sasula se Jodieju u lice.

Pucnjevi s potoka parali su tamu. Tri su revolvera sijevala u mrkloj noći. Luke čučne i zagleda prema potoku. »Do vraga i moja sreća. Dobro su me nasamarili. Još dva revolvera«. — predbaci tiho sâm sebi.

Red Buck izbije na prostor između Lukea i šipražja meskite uz ogradu. Krivudao je bezglavo i pucao u svaku sjenu... nasumice.

Povijen u pasu Luke potrči iza staje u tamniji kraj dvorišta. U žurbi je gotovo natrčao na Jodieja. Jo-

die podigne glavu i pogleda ga zaprepašteno očima raskolačenim od straha. Upravo je punio kolt.

Zrna iz Charliejeva kolta praštala su po dvorištu podno staje Lukeu za petama. U polumraku mjesečine i ognja, Luke nestane među tamnim sjenama u šipražju iza dvorišta.

Blizu koralu usporio je korak. Pregledao je ranu na slabinama. Košulja mu se zalijepila uz tijelo. Zrno mu je ostrugalo rebra pedalj ispod pazuha. *Ako je ne povežem, još ću iskrvariti — pomislio je.*

Royce i Gates pregazili su potok za Charliejem Bryantom. Zastali su uz vatru usred dvorišta. Gledali su u koral i čekali Harleyja i ostale.

Tvrda, bezizražajna lica, Mama je s praga kolibe za kauboje promatrala kako joj staju proždire oganj. Pogledala je na tren Harleyja i kauboje koji su se okupljali oko vatre u sredini dvorišta. Okrenula se i ušla u kolibu.

Becky je sjedila i držala ruke na stolu.

— Morat ćemo početi sve ispočetka — rekla je neutješivo.

— I meni se čini — složila se Mama. — Ali ne dok je Luke Devlin živ.

— Pošla je preko sobe. Uzela je pušku sa stalka i pogledala da li je puna. Ubacila je metak u cijev. — Tek kad bude mrtav! — Riječi je izgovorila tiho i odlučno, gotovo ih prosiktala kroz zube. Ogorčena i uzrujana, starica je u srcu krivila Lukea Devlina što je ostala gotovo bez igdje ičesa.

— Majko — tužno će Becky sazebnjom u duši — kad će ta krvava svada prestati?

— Ne sada! — odbrusi joj Mama i izide na dvorište.

Harley je stajao uz vatru i razgovarao s Jodiejem i Redom. Charlie je sjedio uz drugu vatru i pazio na koral.

— Harley! Čini mi se da je dolje

uz koral. — Pokazao mu je Charlie rukom.

— Dobro, Charlie — odgovori mu Harley i okrene se prema mladom Jodieju. — Jodie, idi dolje onkraj korala s lijeve strane i motri na šumu.

Jodieju se želudac stisne od straha, ali ipak uspije kimnuti glavom.

— Što će biti s Mamom? — pokušao se izmotati.

— Ne moraš se brinuti za nju. — Harley zatim pogleda ostale. — Red, u šumu s desne strane korala. Došuljaj se donde da te ne vidi, a onda polako prema koralu.

Red kimne glavom.

— Ti ćeš nastupiti u sredini, zar ne? — upita ga Red.

— Pogodio si. — Harley pogleda Charlieja Bryanta i kimne mu glavom. — Vas dvojica podite naprijed. Ja se još moram nešto dogovoriti s Charliejem.

Jodie i Red podoše svaki na svoju stranu prema šumi. Plamen se pucketajući iz staje probio na nekoliko mjesta kroz krovne letve vijajući iznad dvorišta plavičast crn dim, pun žarkih iskrica, te šarao oko njih žive sablasne sjene.

— Charlie! — Harley je pošao prema trojici kauboja oko druge vatre. — S tobom će Reyce. Gates ide sa mnom. Raširit ćemo se u strijelce i ući u prednju stranu u šumu iza korala dok će Jodie i Red nastupati s krila.

Luke je polagano preklopio dva puta skut košulje i stavio ga preko rane da njime zaustavi krvarenje. Preko njega zavezao je svoj rubac s vrata. *Najbolje što zasad mogu učiniti*, pomisli Luke pogledavajući istodobno prema dvorištu ranča.

Drvena je staja gorjela kao buktnja. Plamen se hvatao za poprečne grede krova i osvjetljavao dvorište i šest kauboja koji su se primicali

šumi. Luke promijeni položaj i krene prema koralu. Promatrao je Jodieja kako obilazi koral i oprezno se prikrada šumi. *Ne smijem mu dopustiti da mi se primakne s boka. Stisnut će me u obruč.* Nisko se sagnuo i mačjim se koracima primaknuo koralu u strahu da ga ne opkole.

Jodie je zastao. Dok je čekao da mu se oči priviknu na tamu, sav se pretvorio u uho.

Vatra na staji povremeno bi zahuktala kako bi izgorjela koja bočna greda ili se urušio potporanj sljemene grede, te bi suknula uvis u vatrometu žara i iskara. Dvorištem se vukao dim koji je ujedao za oči i mutio im pogled. Njegov je dak smrad miješao se s vonjem stajskoga gnoja i vlažnog lišća i granja.

Luke je čekao da se Jodie pomakne. Pramda ga je dim draškao u grlu, nije se usudio zakašljati da ne oda položaj i da ga rana ne zaboli. Jodie se približio šumi na nekoliko metara. Držao je kolt pred sobom. Živci mu bijahu napeti kao strune.

Poplašena noćna ptica zalepeta krilima u krošnji drveta. Jodieju srce pade u gaće i on opali u šiprag.

— Jodie? — zovnuo ga je Charlie. — Vidiš li ga?

— Ne znam. Čuo sam ga, čini mi se.

Luke se pokuša nasmijati u svom zaklonu. Jodie čučne i stade obrtati glavu na svaki šum, te motriti šumu koja se pred njim razjapila kao golem zlokoban crn ponor iz kojega vreba smrt pri svakom nepromišljenom koraku.

Kad je pukla i pala glavna sljemena greda na krovu, staje, krov se urušio, visok je plamen uz huk zablještao crvenilom nebo i odrazio se u Lukeovim očima. Jodie ih je opazio i podigao kolt.

Luke opali jedanput... previso-ko... pa dvaput još niže, lijevo-desno.

Kolac u ogradi prsne kad se zrno iz Lukeova kolta zarilo u njega. Iverje se osu i izbode Jodieju lice.

– Ouuu! – jauknuo je Jodie, okrenuo se kao zvrk... i dao peta-ma vjetra. Ostali na dvorištu stadoše na mjestu. Okrenuli su se prema koralu. Mama se odmaknula od kolibe da bolje vidi. Siva sjena sumanuto je pretrčala iza koralu i nestala iza zavjese gustog niskog dima... pa se ponovo pojavila na prostoru dvorišta.

– Devlin! – Mama je podigla pušku, naciljala i opalila.

Prasak puške odjeknuo je kanjonom. Pogoden čovjek posrne, ispruži ruke i padne. Kliznuo je po blatu u mlaku vode i ostao nepomično ležati. Mama potrči preko dvorišta. Red je bio brži. Sagnuo se nad nepomično tijelo i okrenuo ga na leđa. Uspravio se ukočeno i pogledao Mamu.

– Je li Devlina napokon odnio vrag? – Smiješak joj je bio širok od zadovoljstva. No, nestao joj je začas s lica kad je Red potresao glavom.

– Nije to Devlin.

– Ako nije Devlin, tko je onda?

– Okrenula se i pogledala kauboje koji su joj prišli.

– Charlie! – naredio je Harley.

– Ne ispuštaj šumu s oka!

Mama pogleda Reda.

– Gdje je Jodie? – Glas joj je bio tih, prepukao.

– Ne smijete sebe kriviti, Mama. Ovdje je odveć mračno.

– Jodie? ... Jodie!

* *

Luke se umoran naslonio na kvrgavu granu patuljasta hrasta da malčice odahne. Motrio je dvorište dok su Charlie, Royce i Gates unosili mrtvog Jodieja u kolibu.

Mama je ostala stajati uz mlaku i gledala je u tamnu vodu punu krvi. Becky joj je prišla i taknula je po ruci.

– Idemo unutra, majko. Ne možeš cijelu noć ovdje prostajati – pozvala ju je Becky. Mama se okrenula i pošla smjerno za njom u kolibu. Harley i Red nisu se na njih osvrtni. Promatrali su šumu koja je skrivala Devlina.

– Moramo ga nekako istjerati iz te proklete šume.

– Kaži kako? – upita Red Harleyja.

– Namam pojma. Podemo li s jednoga kraja, pobjeći će nam na drugi. Podjelimo li se i podemo li s oba kraja, dođe li do pucnjave, pu-cat ćemo jedni u druge.

– Najbolje je da pričekamo dok se Charlie ne vrati s ostalima – predloži mu Red.

Luke se odmakne od drveća. Lecnuo se od boli kad je spremio kolt u korice. »Dovraga – promrmlijao je – moram s tim završiti ... što prije.«

Konji koje su utjerali iz staje u koral, uznemireno su se uzvrpoljili, prestrašeno zanjštali i zastrigli ušima. I Harley i Red su ih također čuli i okrenuli se prema kanjonu da vide što se tamo zbiva.

Vraćali su se Mamini mustanzi. Kaubojski su ih tjerali preko slomljenih stupova ravno u dvorište. Trka ih je izmorila, ali su još bili razdraženi. Lisast ridan prepao se odbijesaka požara u potoku. Propeo se i zavrtio. Ostali su se vrzmali u me-težu udarajući jedni druge.

Luke podigne kolt i opali dva puta zaredom u zrak.

Ridi mustang prestrašeno vrisne i poplaši cijelo krdo, koje nagne panično bježati natrag kroz razvaljen prolaz. Kaubojski što su skupili krdo, bespomoćno su gledali za njim.

— Koja je budala pucala? — upitao je jedan od kauboja.

— Devlin. Skriva se u šumi.

— Hoćete li da vam ga mi uhvatimo?

— Radije utjeraj te konje u koral — odbrusio mu je Harley. — Devlin je naša briga.

— Što ćemo sada? — upita Charlie Harleyja čim se vratio.

— Otvori vrata na koralu da ovi mogu utjerati mustange. Rede, ti i dalje motri šumu. Ja idem k Mami.

Luke šmugne između drveća i došulja se do ograde korala. Čučnuo je i napunio kolt, a čim je Charlie otvorio vrata korala, Luke podigne kolt i opali u zrak.

— Ijaaa! — zaurao je koliko ga je grlo nosilo.

Konji u koralu, još uznemireni od požara, upropanj su grunuli iz korala, a Charlie se naglo bacio u prikratak i odvaljao što dalje od njihovih kopita.

Luka se povuče natrag u šumu, ali Charlie ga je opazio i uperio za njim revolver.

Luke stane, nacilja i opali. Charlie se zavrta, i uhvati se za nogu.

Luke ponovo napuni kolt kad je krenuo prema kolibi.

Kauboji su ponovo utjerali odbjege mustange u dvorište i tjerali ih bez žurbe prema praznom koralu. Red Buck je dotrčao do Charlieja koji se previjao na zemlji. Nagnuo se nad njega i pogledao prema kolibi.

Plameni jezici gotovo su se sasvim povukli kad su se srušile grede i zabati u užareni kostur na zgaristima staje i sjene u dvorištu postadoše tamnije i bezobličnije.

Sjena koju je Red opazio teškom mukom i u posljednji trenutak odjednom se pretvorila u čovjeka u trku.

— Pazi ti njega... Devlin!

Luke brzo pogleda preko ramena u Reda, te nastavi kao munja trčati

prema kolibi, sagnuvši se da ga ne pogode zrna iz Redova kolta.

— To je Devlin! Drž' te ga! — vikao je Red, a Gates s ostalima nahrupi za Lukeom.

Još deset metara, računao je i unutra sam. Dahtao je kao da se guši i širom otvorenih usta hvatao zrak.

Još tri metra... Vidio je Harleyja kroz prozor.

Royce i Gates su stali nasred dvorišta, podigli ruke, naciljali i zapucali. Zrna su šišala za Lukeom, zujala mu oko nogu, fijukala oko glave. Odjednom osjeti oštar bol u nozi... posrne... udari ramenom u vrata.

Harley se munjevito okrene i potegne kolt kad su se vrata s treskom otvorila, a Luke zgrbljen upao u sobu. Harleyjev kolt plane. Zrno rasiječe okvir vrata iznad Lukeove glave i pospe ga iverjem. Luke podigne ruku i iz njegova kolta sukne plamičak. Krupno tijelo Harleyja Frienda zavrta se i okrene se licem k zidu. Luke se također okrene, pa uperi kolt u vrata. Opalio je dvaput uzastopce u Reda, a treći put u Gatesa.

Čuo je krkljanje i stenjanje iza sebe. Harley je ustao. Raskrečio je noge u oslonac, pa podigao ruku s koltom u namjeri da zapuca. Luke mu se zagleda u upale oči i potegne okidač.

Harleyjeve su se oči pretvorile u dvije praznine. Zrno mu je probilo čelo i prosulo mu mozak.

— Rat je završen! — Mama Anderson stajala je usred sobe i netremice gledala Lukea Devlina. — uzela sam vam svima oružje i vratit ću vam ga kad vam zacijele rane.

Luke je s ležaja kroz prozor vidio komadić neba po kojem su se rastezali oblaci, između kojih bi se probila poneka suncana zraka.

— A gdje su ostali? — Ogledao se po sobi.

— Charlie Bryant, Red Buck i Gates otišli su jutros u zoru u zemuniću dolje u kanjonu. Ostat će tamo dok si ne zaližu rane. I ti se samo lijepo odmaraj, pa ćeš i ti za koji dan svojoj kući — savjetovala mu je Mama.

— Trebalo bi da budeš mrtav. Ti to i ne znaš — rekla mu je Mama i nasmiješila mu se, pa dodala: — Jutros je došao k meni šašavi John Davis da mi isplatim novčanu nagradu za tvoju glavu. Rekao mi je da te je jučer gore na stazi dočekao i ustrijelio puškom iz zasjede.

Luke tužno odmahne glavom.

— Netko je jučer ustrijelio Angusa McKeevera iz zasjede. Zacijelo ga je ubio Šašavi John, misleći da sam to ja pod kišnim ogrtačem.

— Oh! — tiho je uzdahnula Becky, a lice Mame Anderson uozbiljilo se.

— Bio je dobar čovjek — napomenuo je Luke. — Netko bi morao

obavijestiti šerifa Brunera. To je čisto umorstvo.

Mama je kimnula glavom.

— Mi ćemo mu javiti. — Uzdahnula je. — Drago mi je što je ta luda hajka završena. Gates je rekao da će otići što dalje može odavde čim ozdravi.

— Red Buck i Charlie Bryant vratit će se preko granice u krajeve oko Fort Rena — dodala je Becky.

— Svemu mora doći kraj — mudro će Luke. — Ne smijem se predugo izležavati. Velik me posao čeka na mojem ranču. Kao što ste rekli, sve valja uraditi od početka.

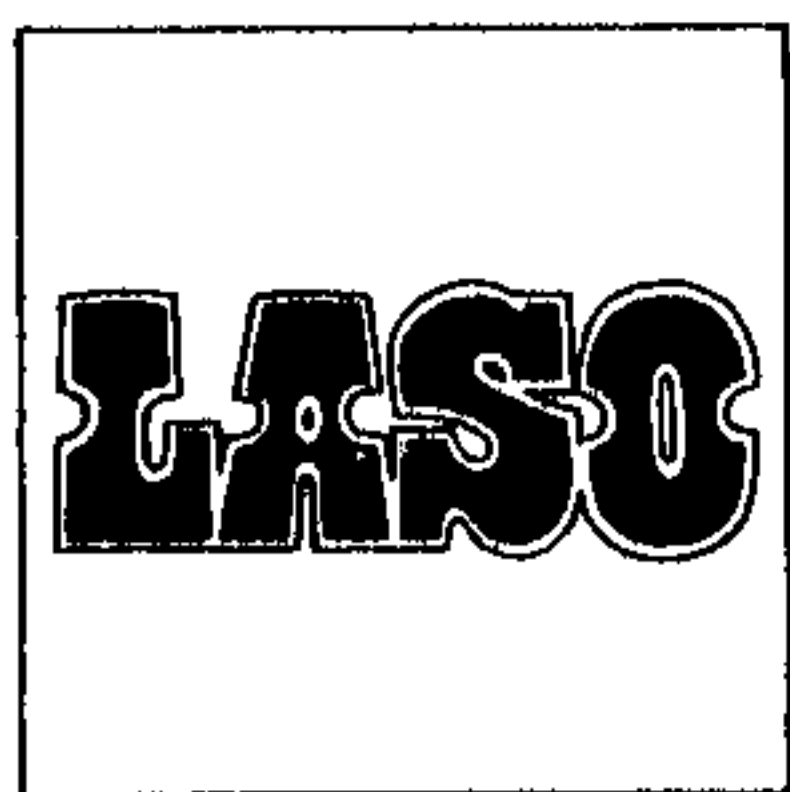
— Mi ćemo naš ranč tako urediti da će biti prava milina ovdje živjeti — rekla je Becky. — I kad vam dojadi život usamljenika i zaželite se društva — pogledala ga je zavodnički — dodite nam u posjet.

— A možda će navratiti i Svećenik Sloan — dodala je Mama Anderson i tužno se osmjehnula.

U pripremi:

Jack Coy:

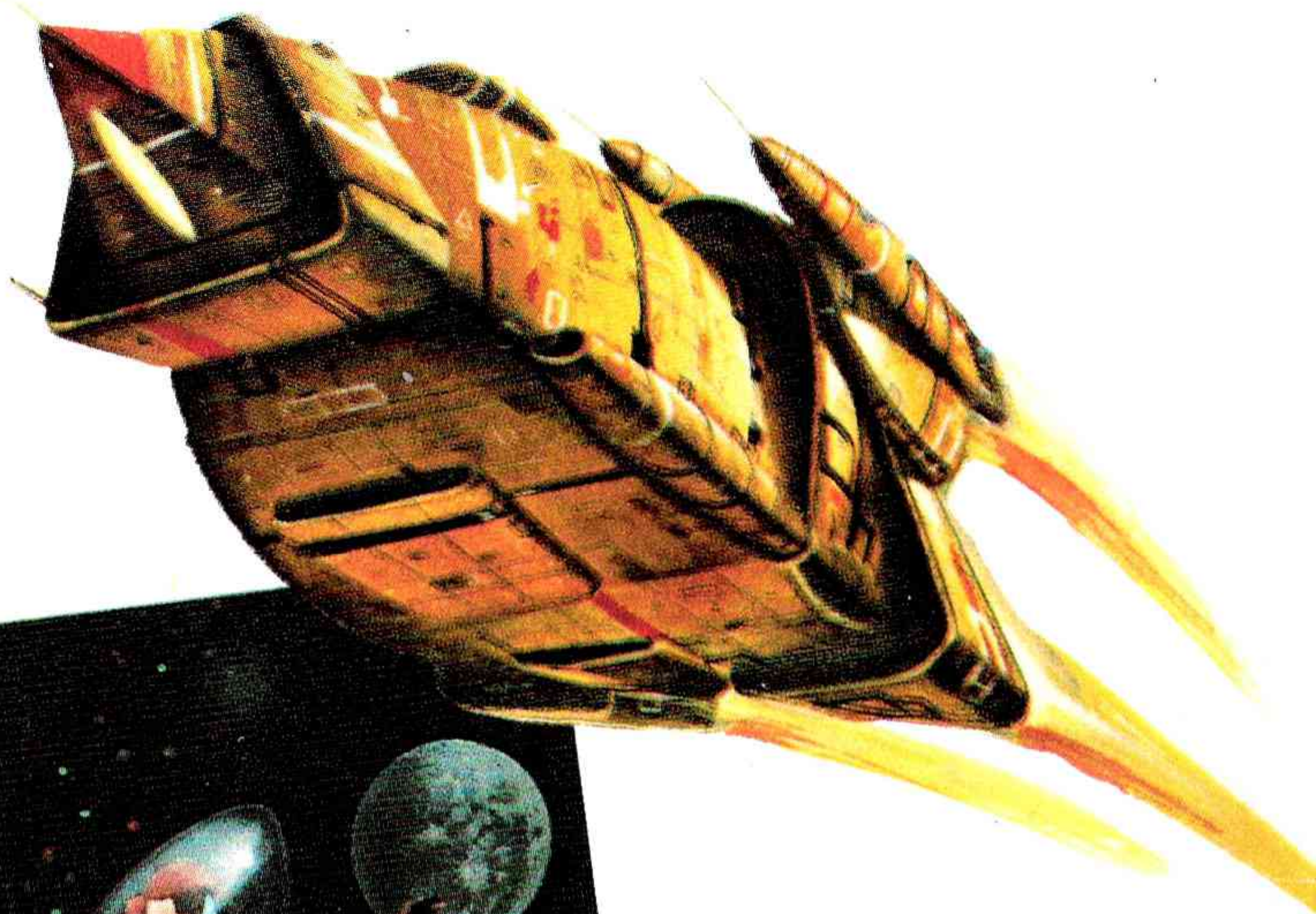
Dvostruka igra

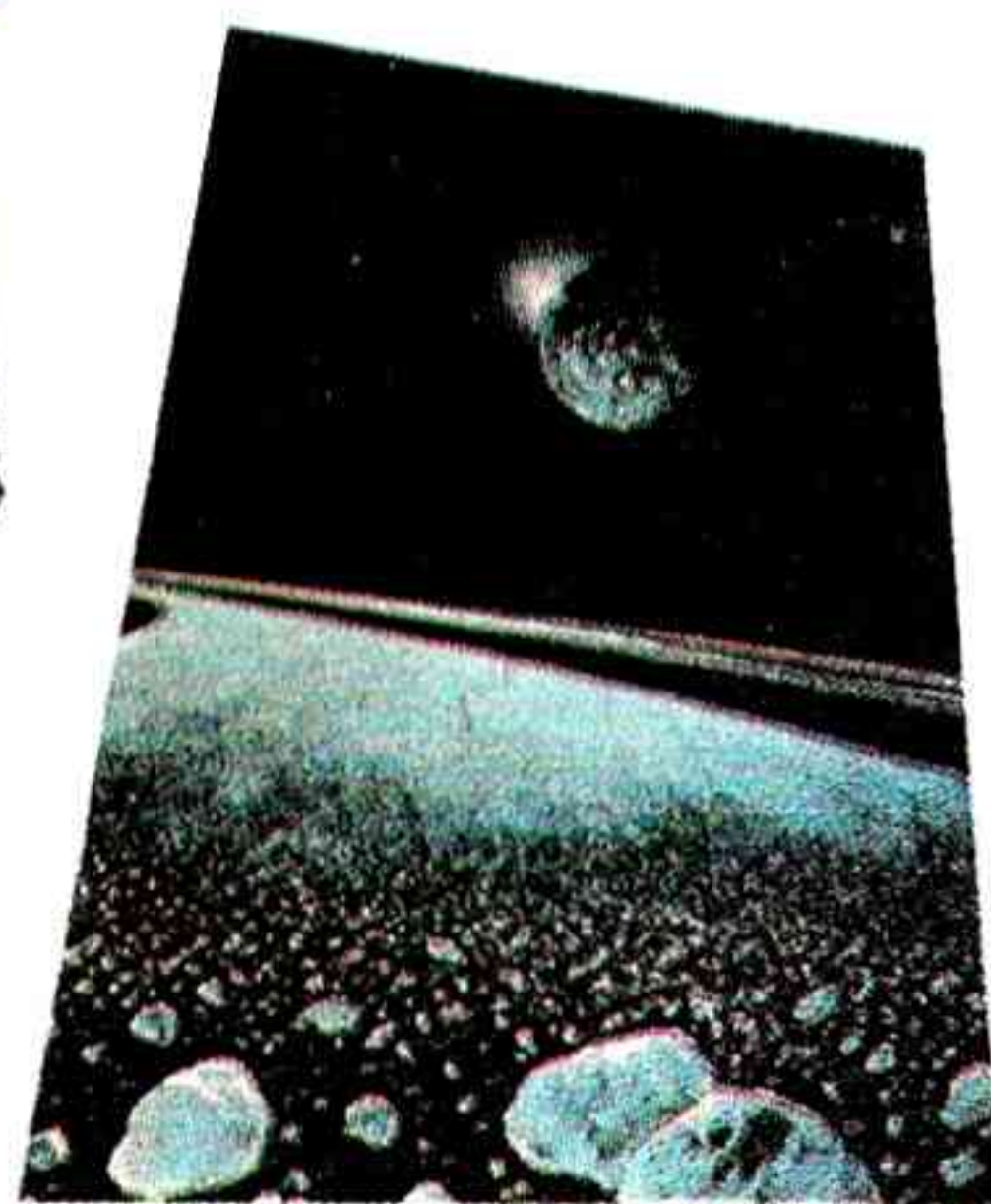
Cijena pretplate za godinu dana iznosi 14.040 d, a za šest mjeseci 7.020 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 — LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso« izdanje OOUR-a IRO).

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 75.000 d, c/b stranica 50.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza za promet, mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI. 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

to je zvjezdani ples kroz prošlost,
sadašnjost i budućnost

51715

biblioteka znanstvene fantastike

Svakog 5. u mjesecu